

بخش اول: تجارت بین‌الملل

فصل اول

« مقدمه تجارت بین‌الملل »

تست‌های تألیفی فصل اول

۱- از سال ۱۹۵۰ تا سال ۲۰۰۵ میلادی، حجم تولیدات مختلف کشورهای جهان، چند برابر شده است؟

(۴) ۲۸ برابر

(۳) ۷ برابر

(۲) ۶ برابر

(۱) ۵ برابر

۲- الگوی مزیت نسبی دارای چند سال قدمت است؟

(۴) ۱۵۰ سال

(۳) ۲۰۰ سال

(۲) ۵۰۰ سال

(۱) ۱۰۰ سال

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل اول

۱- گزینه «۳» از سال ۱۹۵۰ تا سال ۲۰۰۵ میلادی، حجم تولیدات مختلف کشورهای جهان ۷ برابر شده است. به عبارت دیگر در این دوره تولیدات ناخالص ملی در سطح جهان ۷ برابر شده است.

۲- گزینه «۳» الگوی مزیت نسبی دارای ۲۰۰ سال قدمت می‌باشد و بر اساس الگو هر کشوری که در تجارت شرکت می‌کند، به نوعی سود می‌برد، که این سود با توجه به وضعیت تخصیص منابع است، یعنی بعضی کالاها بیشتر و بعضی کمتر تولید می‌شوند.

آزمون فصل اول

کله ۱- اقتصاد بین‌الملل متشکل از کدام بخش نیست؟

- (۱) مبادله کالا بین کشورها
(۲) الگوی تعیین نرخ ارز و تراز پرداخت‌ها
(۳) مبادله کالا در تمام سطوح
(۴) مالیه بین‌الملل

کله ۲- بحث اصلی در تجارت بین‌الملل کدام است؟

- (۱) مبادله کالاها
(۲) اتحادیه‌های اقتصادی و تجاری
(۳) سود کسب شده از تجارت
(۴) اثر تجارت بر توزیع درآمدها

کله ۳- در چه صورت کشوری که دارای منابع طبیعی است، ترجیح می‌دهد کالای مورد نیازش را وارد کند؟

- (۱) به علت عدم کفایت دولت‌مردان
(۲) به علت قوانین بین‌الملل
(۳) نداشتن توجیه اقتصادی برای تولید آن کالا
(۴) به علت از بین رفتن منابع طبیعی کشور

کله ۴- کدام کسر نشان‌دهنده میزان اتصال هر کشور به تجارت جهانی است؟

- (۱) $\frac{\text{تولید خالص ملی}}{\text{صادرات}}$
(۲) $\frac{\text{صادرات}}{\text{تولید ناخالص ملی}}$
(۳) $\frac{\text{تولید ناخالص ملی}}{\text{صادرات}}$
(۴) $\frac{\text{واردات}}{\text{تولید ناخالص ملی}}$

کله ۵- براساس الگوی مزیت نسبی، تجارت باعث کدام مورد می‌شود؟

- (۱) افزایش کارایی تولید
(۲) افزایش تولید کل
(۳) افزایش استاندارد کل در کشور
(۴) همه موارد

کله ۶- بنا به کدام علت کشورها به تجارت روی می‌آورند؟

- (۱) نبود منابع طبیعی
(۲) نداشتن توجیه اقتصادی
(۳) تکنولوژی تولید برتر
(۴) گزینه‌های ۱ و ۲

کله ۷- «نسبت سهم صادرات به تولید ناخالص ملی» نشان‌دهنده‌ی چیست؟

- (۱) گسترش تجارت بین‌الملل
(۲) خودکفایی
(۳) میزان اتصال هر کشور به تجارت جهانی
(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۸- کارایی اقتصادی به چه عواملی بستگی ندارد؟

- (۱) میزان کالاهای سرمایه‌ای
(۲) مهارت و دانش فنی و علمی
(۳) سیاست‌های فرهنگی
(۴) سیاست‌های اقتصادی

کله ۹- کدام مورد اثر منفی تجارت بین‌الملل را بیان می‌کند؟

- (۱) رقابت جهانی
(۲) رابطه مبادله
(۳) افزایش وسعت بازار
(۴) هیچ کدام

کله ۱۰- کدام مورد از چالش‌های اقتصاد بین‌الملل در دوران معاصر نمی‌باشد؟

- (۱) کاهش حمایت‌گرایی تجاری در کشورهای پیشرفته
(۲) نوسانات فزاینده در نرخ‌های ارز
(۳) بیکاری ساختاری زیاد
(۴) تجدید ساختار اقتصادهای در حال گذار

فصل دوم

« قانون مزیت نسبی »

آزمون فصل دوم

- ۱- قانون مزیت نسبی ریکاردو بر اساس کدام نظریه مردود شناخته شده، بنا شده است؟
- (۱) نظریه ارزش کار (۲) نظریه مزیت مطلق (۳) نظریه سوداگران (۴) نظریه هزینه فرصت
- ۲- امروزه ثروت اقتصادی کدام گزینه محسوب می‌شود؟
- (۱) ذخایر انسانی (۲) منابع طبیعی (۳) طلا و نقره (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- ۳- در نظریه آدام اسمیت، استثنائات تجارت آزاد کدام است؟
- (۱) گندم (۲) اسلحه (۳) نفت (۴) طلا
- ۴- کدام یک جزو مفروضات قانون مزیت نسبی ریکاردو نمی‌باشد؟
- (۱) دو کشور، دو کالا (۲) عدم تحرک نیروی کار در سطح کشور (۳) وجود تجارت آزاد (۴) عدم تحرک نیروی کار بین دو کشور
- ۵- طبق نظریه ارزش کار ریکاردو.....
- (۱) نیروی کار تنها عامل تولید است. (۲) منابع هر کشور تنها عامل تولید است. (۳) پول تنها عامل تولید است. (۴) سرمایه و نیروی کار عوامل تولید هستند.
- ۶- بهترین شکل ثروت اقتصادی از دیدگاه مرکانتلیست‌ها چه بود؟
- (۱) صادرات (۲) زمین (۳) منابع طبیعی (۴) طلا و نقره
- ۷- طبق نظر سوداگران، یک کشور در چه صورت می‌تواند ثروت خود را افزایش دهد؟
- (۱) با افزایش صادرات و داشتن مازاد تجاری (۲) عدم دخالت دولت در اقتصاد (۳) با تشویق واردات و محدود کردن صادرات (۴) بستن تعرفه سبک بر روی کالای وارداتی
- ۸- کدام گزینه در مورد مفروضات قانون مزیت نسبی ریکاردو نادرست است؟
- (۱) هزینه‌های متغیر تولید (۲) نظریه ارزش کار (۳) عدم وجود هزینه‌های حمل و نقل (۴) عدم وجود تغییرات فنی و پیشرفت تکنولوژی
- ۹- در صورتی که قانون مزیت نسبی را با فرض هزینه‌های فرصت به جای ارزش کار بررسی کنیم، نام آن چه خواهد بود؟
- (۱) قانون هزینه‌های نسبی (۲) قانون هزینه فرصت (۳) قانون هزینه‌های مطلق (۴) قانون فرصت هزینه‌ای
- ۱۰- میزان مداخله دولت در نظریه آدام اسمیت چقدر است؟
- (۱) عدم مداخله (۲) حداقل مداخله (۳) حداکثر مداخله (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

فصل سوم

« نظریه معمول تجارت بین‌الملل »

تست‌های تألیفی فصل سوم

کج ۱- با فرض خودکفا بودن یک کشور، منحنی امکانات تولید آن کشور.....

(۲) نشان‌دهنده کاربرد عوامل تولید در امر تولید با نسبت یکسان است.

(۱) نشان‌دهنده وجود هزینه فرصت ثابت است.

(۴) منحنی امکانات مصرف آن کشور را نشان می‌دهد.

(۳) نشان‌دهنده قابلیت جانشینی کامل بین عوامل تولید است.

کج ۲- قیمت تعادلی پس از تجارت چگونه است؟

(۱) متضمن تعادل در تجارت برای هر دو کشور است.

(۲) در این قیمت مقدار صادرات یک کشور بیش از مقدار واردات کشور مقابل است.

(۳) در این قیمت مقدار صادرات یک کشور برابر با مقدار واردات کشور مقابل است.

(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل سوم

۱- گزینه «۴» با فرض خودکفا بودن یک کشور و یا عدم تجارت با سایر کشورها، منحنی امکانات تولید، منحنی امکانات مصرف آن کشور را نشان می‌دهد. گزینه‌های ۲ و ۳، پیش‌فرض‌های هزینه فرصت ثابت هستند و در صورتی هزینه فرصت ثابت داریم که منحنی امکانات تولید، خطی باشد.

۲- گزینه «۴» قیمت نسبی تعادل پس از تجارت باید متضمن تعادل در تجارت برای هر دو کشور باشد؛ به عبارت دیگر در این قیمت، باید تمایل به صدور مقداری از یک کالا توسط هر کشور، برابر با تعدادی باشد که کشور طرف مقابل مایل به ورود آن کالا خواهد بود.

آزمون فصل سوم

کله ۱- تفاوت در شکل منحنی‌های امکانات تولید دو کشور، به علت ..... است.

- (۱) تفاوت در منابع در دسترس دو کشور
(۲) تکنولوژی‌های متفاوت در تولید کالا در دو کشور
(۳) تفاوت در عوامل تولید در دسترس دو کشور
(۴) همه موارد

کله ۲- کدام یک از ویژگی‌های منحنی‌های بی تفاوتی جامعه نمی‌باشد؟

- (۱) نسبت به مبدأ مختصات محدب هستند.
(۲) دارای شیب منفی هستند.
(۳) منحنی‌های بی تفاوتی یکدیگر را قطع می‌کنند.
(۴) با حرکت روی یک منحنی، رضایت خاطر فرد تغییری نمی‌کند.

کله ۳- تحت هزینه‌های فرصت فزاینده، کدام گزینه نا درست است؟

- (۱) کشور کوچک تخصص ناقص در تولید پیدا می‌کند.
(۲) کشور بزرگ تخصص کامل در تولید پیدا می‌کند.
(۳) کشور کوچک در حالت تجارت به تولید هر دو کالا ادامه می‌دهد.
(۴) تمام نیاز وارداتی کشور بزرگ، توسط کشور کوچک تأمین نمی‌شود.

کله ۴- کدام یک جزء منفعت کل ناشی از تجارت است؟

- (۱) مبادله (۲) تخصص (۳) صادرات (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

کله ۵- قیمت نسبی تعادلی پس از تجارت چگونه است؟

- (۱) متضمن تعادل در تجارت برای هر دو کشور است.
(۲) در این قیمت مقدار صادرات یک کشور بیش از مقدار واردات کشور مقابل است.
(۳) در این قیمت مقدار صادرات یک کشور برابر با مقدار واردات کشور مقابل است.
(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۶- در غیاب تجارت، تعادل در یک کشور چه چیزی را نشان می‌دهد؟

- (۱) قیمت نسبی کالا از تقاطع منحنی امکانات تولید و منحنی بی تفاوتی جامعه به وجود می‌آید.
(۲) شیب هر دو منحنی امکانات تولید و بی تفاوتی مطلوبیت، مساوی قیمت نسبی کالا می‌باشد.
(۳) شیب هر دو منحنی امکانات تولید و بی تفاوتی مطلوبیت، مزیت مطلق در آن کشور را نشان می‌دهد.
(۴) منحنی امکانات تولید و منحنی بی تفاوتی یکدیگر را قطع کنند.

کله ۷- در کدام حالت نمی‌توان از طریق منحنی‌های مطلوبیت رفاه جامعه را ارزیابی کرد؟

- (۱) تغییر در توزیع درآمد در یک جامعه
(۲) تغییر شکل منحنی‌های بی تفاوتی مطلوبیت
(۳) تجارت آزاد
(۴) همه موارد

کله ۸- تحت هزینه‌های فرصت ثابت:

- (۱) کشور کوچک در تولید تخصص ناقص پیدا می‌کند.
(۲) کشور بزرگ در تولید تخصص کامل می‌یابد.
(۳) تمام نیاز وارداتی کشور بزرگ توسط کشور کوچک تأمین می‌شود.
(۴) در حالت تجارت، کشور بزرگ به تولید هر دو کالا ادامه می‌دهد.

کله ۹- با توجه به نظریه معمول تجارت بین‌الملل کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) تخصص در تولید و تجارت، هر کشور می‌تواند در نقطه‌ای بالاتر از منحنی امکانات تولید خود مصرف کند.
(۲) قیمت نسبی تعادلی کالا با وجود تجارت قیمت نسبی مشترک در دو کشور است که تجارت را متوازن می‌کند.
(۳) هر کشور با وجود هزینه‌های فرصت فزاینده در تولید کالایی تخصص پیدا می‌کند که در تولید آن مزیت نسبی دارد.
(۴) تفاوت در قیمت‌های نسبی کالا در دو کشور لزوماً نشان‌دهنده مزیت نسبی هر کشور نبوده و به تنهایی نمی‌تواند اساس تجارت دو جانبه سودآور را تشکیل دهد.

کله ۱۰- اگر قیمت نسبی قبل از تجارت دو کشور مساوی باشند، آنگاه ...

- (۱) درباره مزیت نسبی یا عدم مزیت نسبی هیچ کشوری نمی‌توان صحبت کرد و در این حالت تخصص در تولید یا تجارت دو جانبه سودآور وجود ندارد.
(۲) با وجود هزینه‌های فرصت فزاینده نه فقط در کشور بزرگ بلکه در کشور کوچک نیز تخصص ناقص در تولید خواهیم داشت.
(۳) هر چند که باز هم مزیت نسبی وجود دارد اما تخصص در تولید به وجود نمی‌آید.
(۴) در این حالت خاص قیمت نسبی تعادلی با آزمون و خطا تعیین می‌گردد و تجارت دو جانبه سودآور به وجود خواهد آمد.

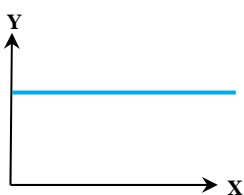

فصل چهارم

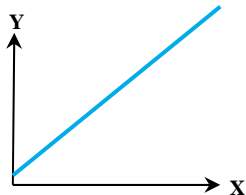
« تقاضا، عرضه، منحنی‌های پیشنهاد، رابطه مبادله »

آزمون فصل چهارم

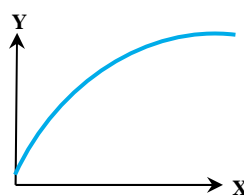
- ۱- مازاد تقاضای یک کشور از یک کالای خاص، باعث کدام مورد می‌شود؟
 (۱) افزایش صادرات (۲) تولید و صدور آن کالا (۳) افزایش واردات (۴) عدم مبادله با کشور دیگر
- ۲- منحنی پیشنهاد توسط کدام یک معرفی شد؟
 (۱) ریکاردو (۲) اجورث (۳) مارشال (۴) گزینه‌های ۲ و ۳
- ۳- در کدام حالت تجارت میان دو کشور در حالت توازن و تعادل قرار دارد؟
 (۱) تقاطع منحنی‌های پیشنهاد دو کشور (۲) بیشتر بودن صادرات یک کشور از میزان وارداتش (۳) بیشتر بودن واردات یک کشور از میزان صادراتش (۴) پایین بودن قیمت نسبی کالا، از قیمت تعادلی
- ۴- کدام یک از انواع رابطه مبادله نمی‌باشد؟
 (۱) کالایی (۲) درآمدی (۳) دو جانبه عوامل تولیدی (۴) تعادلی
- ۵- رابطه مبادله عبارت است از:
 (۱) قوانین تجارت بین‌الملل (۲) نرخ تعویض کالاها در تجارت (۳) نرخ نهایی تبدیل یک کشور (۴) آنچه در موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) آمده است.
- ۶- چنانچه در طول زمان رابطه مبادله کشور یک از 100 به 120 افزایش یابد، آنگاه کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) قیمت کالاهای صادراتی کشور یک در مقایسه با قیمت کالاهای وارداتی آن به میزان 20 درصد افزایش یافته است.
 (۲) این تغییر معادل کاهش رابطه مبادله کشور دو از 100 به 80 است.
 (۳) قیمت کالاهای صادراتی کشور دو در مقایسه با قیمت کالاهای وارداتی آن به میزان 20 درصد افزایش یافته است.
 (۴) قیمت کالاهای وارداتی کشور دو در مقایسه با قیمت کالاهای وارداتی آن به میزان 23 درصد کاهش یافته است.
- ۷- چنانچه شرایط و عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضا در طول زمان تغییر کنند، آنگاه ....
 (۱) منحنی پیشنهاد جابه‌جا شده اما حجم تجارت ثابت می‌ماند.
 (۲) منحنی پیشنهاد جابه‌جا شده اما رابطه مبادله ثابت می‌ماند.
 (۳) حجم تجارت و رابطه مبادله تغییر می‌کنند، اما منحنی پیشنهاد ثابت می‌ماند.
 (۴) منحنی پیشنهاد جابه‌جا شده و حجم تجارت و رابطه مبادله نیز تغییر می‌کنند.
- ۸- چنانچه رابطه مبادله کشور یک از 110 به 120 افزایش یابد، در این صورت اثر خالص آن بر رفاه کشور یک و کشور دو (کشور مقابل) به ترتیب چگونه است؟
 (۱) رفاه بیشتر - رفاه کمتر (۲) رفاه هر دو کمتر می‌شود.
 (۳) رفاه هر دو افزایش می‌یابد. (۴) اثر خالص آن بر رفاه هر دو کشور نامشخص است.
- ۹- از تقاطع منحنی‌های پیشنهاد دو کشور در سطحی که تجارت بین آن دو کشور انجام شده، ..... به دست می‌آید.
 (۱) قیمت مطلق تعادلی کالا (۲) قیمت نسبی تعادلی کالا (۳) رابطه مبادله تعادلی (۴) رابطه مبادله خالص تهاتری
- ۱۰- فرض کنید کشور «الف» در تولید کالای Y و کشور «ب» در تولید کالای X تخصص داشته باشند، در این صورت منحنی پیشنهاد کشور «ب» کدام خواهد بود؟

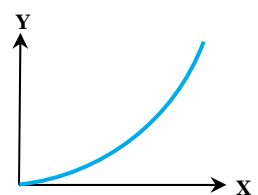
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

فصل پنجم

« گذاشت عوامل تولید و نظریه هکشر – اوهلین »

آزمون فصل پنجم

کله ۱- با کدام روش، نظریه مدوری خواهیم داشت تا به الگوی تجارت بی ببریم؟
 (۱) مدل (H - O) (۲) نظریه ریکاردو (۳) نظریه ریبنسکی (۴) هیچکدام

کله ۲- کدام گزینه جزو فرضیات (H - O) نیست؟
 (۱) بازدهی متغیر نسبت به مقیاس در تولید هر دو کالا و در هر دو کشور برقرار است.
 (۲) تخصص ناقص در تولید
 (۳) وجود سلیقه‌های یکسان
 (۴) وجود بازار رقابت کامل کالا و عوامل تولید در هر دو کشور

کله ۳- بازدهی ثابت نسبت به مقیاس به چه معنی است؟
 (۱) افزایش تولید، به همان میزان باعث افزایش در نیروی کار و سرمایه می‌شود.
 (۲) افزایش یکسان در نیروی کار و سرمایه به همان میزان باعث افزایش تولید می‌شود.
 (۳) افزایش یکسان در نیروی کار و سرمایه به همان میزان باعث کاهش تولید می‌شود.
 (۴) افزایش در نیروی کار، به همان میزان باعث افزایش در تولید می‌شود.

کله ۴- ترجیحات تقاضا به چه وسیله نشان داده می‌شود؟
 (۱) شکل منحنی‌های بی تفاوتی (۲) وضعیت منحنی‌های بی تفاوتی (۳) گزینه ۱ و ۲ (۴) منحنی پیشنهاد

کله ۵- نظریه (H - O) دارای چند تعریف است؟
 (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۱

کله ۶- نظریه (H - O) با کدام مفاهیم ارائه می‌شود؟
 (۱) شدت استفاده از عوامل تولید
 (۲) برگشت شدت استفاده از عوامل تولید
 (۳) وفور عوامل درآمدی
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۷- به چه علت روش دوم (H - O) ارجح است؟
 (۱) شامل اطلاعات سمت عرضه عوامل تولید است.
 (۲) حاوی اطلاعات سمت عرضه و تقاضاست.
 (۳) حاوی اطلاعات سمت تقاضا و عوامل مصرفی است.
 (۴) حاوی اطلاعات سمت تقاضاست.

کله ۸- تفاوت در قیمت نسبی کالاها و عوامل تولید منجر به چه چیزی می‌شود؟
 (۱) وفور نسبی عوامل تولید
 (۲) تفاوت در قیمت مطلق کالاها در دو کشور
 (۳) به وجود آمدن تجارت بین‌الملل
 (۴) شکل‌گیری تعادل عمومی

کله ۹- فرض تخصص ناقص در تولید هر دو کالا در دو کشور در نظریه هکشر – اوهلین به کدام معناست؟
 (۱) ایجاب می‌کند که هیچ‌یک از دو کشور خیلی کوچک نباشند.
 (۲) ایجاب می‌کند که حداقل یکی از کشورها بزرگ باشد.
 (۳) حتی با وجود تجارت آزاد، یکی از کشورها به تولید هر دو کالا ادامه می‌دهند.
 (۴) حتی با وجود تجارت آزاد، حداقل یکی از کشورها یکی از کالاها را تولید نمی‌کند.

کله ۱۰- در نمودار زیر که چارچوب تعادل عمومی نظریه هکشر – اوهلین را نمایش می‌دهد، عناوین مربوط به A و B کدام است؟
 (۱) عرضه کالاهای نهایی - قیمت عوامل تولید
 (۲) قیمت عوامل تولید - تقاضا برای کالاهای نهایی
 (۳) تقاضا برای کالاهای نهایی - قیمت عوامل تولید
 (۴) قیمت عوامل تولید - عرضه کالاهای نهایی

فصل ششم

« آزمون‌های تجربی و نظریات تکمیلی تجارت »

آزمون فصل ششم

کله ۱- آزمون «مک دوگال» نشان‌دهنده چه چیزی است؟

- (۱) الگوی تجارت براساس تفاوت تعداد نیروی کار در صنایع مختلف دو کشور بنا شده است.
- (۲) هزینه‌های تولید و روابط سیاسی و محدودیت‌های تجارت آزاد باعث ارتباط منفی میان بهره‌وری نیروی کار و صادرات شده است.
- (۳) در هر حالتی ارتباط مثبت میان تعداد نیروی کار و صادرات داریم.
- (۴) در هر حالتی ارتباط مثبت میان بهره‌وری نیروی کار و صادرات داریم.

کله ۲- در صحت نظریه ریکاردو، کدام دانشمند فعالیت داشته است؟

- (۱) بالسا
- (۲) مک دوگال
- (۳) لئون تیف
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

کله ۳- منظور از مزیت هزینه‌ای در یک صنعت چیست؟

- (۱) هزینه زیاد تولید در مقایسه با صنایع مشابه
- (۲) بهره‌وری نیروی کار پایین در مقایسه با صنایع مشابه
- (۳) تصاحب کل بازار صادرات نسبت به صنایع مشابه
- (۴) بهره‌وری نیروی کار بالا در مقایسه با صنایع مشابه

کله ۴- ویژگی کالاهای جانشین واردات نسبت به کالاهای وارداتی در آزمون تجربی لئون تیف چه بود؟

- (۱) سرمایه‌بر بودن کالاهای جانشین واردات
- (۲) کاربر بودن کالاهای جانشین واردات
- (۳) نسبت $\frac{K}{L}$ کمتر در کالاهای جانشین واردات
- (۴) نسبت $\frac{L}{K}$ کمتر در کالاهای وارداتی

کله ۵- حمایت از صنایع کاربر چه تغییری را در الگوی تجارت پدید می‌آورد؟

- (۱) در یک کشور با وفور نسبی نیروی کار، باعث کاربر شدن کالای وارداتی می‌شود.
- (۲) در یک کشور با وفور نسبی سرمایه، باعث سرمایه‌بر شدن کالای وارداتی می‌شود.
- (۳) در یک کشور با وفور نسبی سرمایه، باعث کاربر شدن کالای وارداتی می‌شود.
- (۴) در یک کشور با وفور نسبی سرمایه، باعث کاربر شدن کالای صادراتی می‌شود.

کله ۶- منظور از سرمایه انسانی چیست؟

- (۱) آموزش و مهارت
- (۲) تخصص و علم
- (۳) بهداشت
- (۴) همه موارد

کله ۷- منظور از کشش جانشینی عوامل تولید چیست؟

- (۱) درجه جانشینی یک عامل تولید به جای یک عامل تولید دیگر
- (۲) درجه جانشینی قیمت‌های نسبی عوامل تولید مختلف
- (۳) درجه جانشینی یک عامل تولید به جای یک عامل تولید دیگر با توجه به تغییر قیمت‌های نسبی
- (۴) همه موارد

کله ۸- مزیت نسبی طبیعی و مزیت اکتسابی به ترتیب در کدام موارد به کار می‌روند؟

- (۱) تجارت بین دو صنعت - تجارت درون صنعت
- (۲) تجارت بین دو صنعت - تجارت بین دو صنعت
- (۳) تجارت درون صنعت - تجارت بین دو صنعت
- (۴) تجارت درون صنعت - تجارت درون صنعت

کله ۹- نقطه ضعف تجارت بر مبنای شکاف تکنولوژی چیست؟

- (۱) انتقال مزیت نسبی از یک کشور به کشور دیگر
- (۲) توجه به عوامل شکل‌گیری شکاف تکنولوژیکی
- (۳) عدم توجه به میزان شکاف تکنولوژیکی
- (۴) عدم برخورداری از امتیاز انحصاری در رابطه با محصولات ابداع شده

کله ۱۰- نظریه محصولات همگن متمایز باعث بروز کدام عامل زیر شده است؟

- (۱) محدود نمودن دامنه انتخابی کالای مصرف‌کنندگان
- (۲) کاهش رفاه مصرف‌کنندگان
- (۳) توجیه تجارت درون صنعت در کشورهای در حال توسعه
- (۴) افزایش درجه رقابت بین تولیدکنندگان

فصل هفتم

« رشد اقتصادی و تجارت بین‌الملل »

آزمون فصل هفتم

- ۱- رشد عوامل تولید، باعث بروز چه اثراتی در اقتصاد می‌شود؟
- (۱) اثر مصرفی (۲) اثر ثروتی (۳) اثر رابطه مبادله (۴) موارد ۲ و ۳
- ۲- کدام مورد فقط در یک اقتصاد مربوط به کشور بزرگ اتفاق می‌افتد؟
- (۱) اثر مصرفی (۲) اثر ثروتی (۳) اثر رابطه مبادله (۴) اثر پیگو
- ۳- کدام مورد نشان‌دهنده اثر ثروتی است؟
- (۱) تغییر مصرف سرانه کشور در نتیجه رشد عوامل تولید (۲) تغییر تولید سرانه کشور در نتیجه رشد عوامل تولید (۳) چگونگی تأثیرپذیری رابطه مبادله از حجم تجارت (۴) چگونگی تأثیرپذیری رابطه مبادله از انواع پیشرفت‌های فنی
- ۴- در کدام حالت رابطه مبادله رو به وخامت می‌گذارد؟
- (۱) رشد با ثبات قیمت کالاها، موجب کاهش حجم تجارت شود. (۲) تأثیرپذیری رابطه مبادله با فرض ثبات قیمت‌ها (۳) تأثیرپذیری رابطه مبادله از حجم تجارت (۴) رشد با ثبات قیمت کالاها موجب افزایش حجم تجارت شود.
- ۵- کدام مورد نشان‌دهنده رشد فلاکت بار است؟
- (۱) کاهش سطح رفاه جامعه (۲) اثر ثروتی منفی و اثر رابطه مبادله مثبت (۳) اثر ثروتی و اثر رابطه مبادله مثبت (۴) اثر ثروتی منفی و اثر رابطه مبادله منفی
- ۶- حتی اگر اثر ثروتی مثبت باشد، در صورت منفی بودن قابل توجه اثر رابطه مبادله، .....
 (۱) سطح رفاه جامعه نسبت به قبل از رشد افزایش می‌یابد. (۲) رشد فلاکت بار در جامعه صورت گرفته است. (۳) رشد عوامل تولید و تجارت در اقتصاد صورت گرفته است. (۴) باعث عدم تغییر سطح رفاهی جامعه می‌شود.
- ۷- در کدام مورد احتمال وقوع رشد فلاکت بار کاهش می‌یابد؟
- (۱) حجم کالای صادراتی پس از رشد به میزان قابل توجهی افزایش یابد. (۲) کشور به میزان قابل توجهی بزرگ باشد. (۳) بزرگ بودن کشش درآمدی تقاضای سایر کشورها برای کالای صادراتی کشور مذکور (۴) ثبات قیمت عوامل تولید
- ۸- فروض مربوط به رشد اقتصادی عوامل تولید چیست؟
- (۱) قبل از رشد عوامل تولید همگن هستند. (۲) برآیند تولید کالا در همه جا بازدهی صعودی نسبت به مقیاس است. (۳) تولید کالاها دارای بازدهی ثابت نسبت به مقیاس است. (۴) پس از رشد، عوامل تولید ناهمگن هستند.
- ۹- در کدام حالت درآمد حقیقی سرانه بدون تغییر باقی می‌ماند؟
- (۱) صرفاً نیروی کار در اقتصاد رشد کند. (۲) صرفاً سرمایه در اقتصاد رشد کند. (۳) سرمایه و نیروی کار به طور نامتناسبی رشد کنند. (۴) سرمایه و نیروی کار به یک نسبت افزایش یابند.
- ۱۰- کدام یک نشان‌دهنده کاهش سطح رفاه اقتصادی کشور نیست؟
- (۱) کاهش درآمد حقیقی سرانه (۲) افزایش تولید به میزان کمتری نسبت به افزایش نیروی کار (۳) افزایش تولید به میزان بیشتری نسبت به افزایش نیروی کار (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

فصل هشتم

« سیاست‌های بازرگانی »

تست‌های تألیفی فصل هشتم

کله ۱- هر چه قیمت افزایش یابد، اضافه رفاه ..... می‌یابد.

(۱) مصرف‌کننده - افزایش	(۲) مصرف‌کننده - کاهش
(۳) عرضه‌کننده - کاهش	(۴) مصرف‌کننده و تولیدکننده - کاهش

کله ۲- اگر تابع تقاضا برای کالای x به صورت $X = 10 - px$ باشد، در این صورت اگر قیمت x از ۴ ریال به ۶ ریال تغییر کند، تغییر در مازاد رفاه مصرف‌کننده (ΔCS) چقدر خواهد بود؟

(۱) +۱۰ ریال	(۲) -۱۰ ریال	(۳) +۱۸ ریال	(۴) +۸ ریال

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل هشتم

۱- گزینه «۲» اضافه رفاه مصرف‌کننده با قیمت رابطه معکوس دارد و اضافه رفاه تولیدکننده با قیمت رابطه مستقیم دارد. هر چه قیمت افزایش یابد، مساحت زیر منحنی تقاضا و بالای خط قیمت بازار کمتر می‌شود؛ بنابراین اضافه رفاه تولیدکننده کاهش می‌یابد.

۲- گزینه «۲» این سؤال را از ۲ طریق می‌توان حل کرد: روش اول از طریق انتگرال‌گیری است که ابتدا اضافه رفاه مصرف‌کننده با $p = 4$ ریال و بعد اضافه رفاه مصرف‌کننده با $p = 6$ ریال را به دست آورد و اختلاف آنها، تغییر در مازاد مصرف‌کننده است. روش دوم تستی است و می‌دانیم اضافه رفاه مصرف‌کننده با قیمت رابطه معکوس دارد، در نتیجه اگر قیمت افزایش یابد، اضافه رفاه کاهش می‌یابد و در بین گزینه‌ها فقط گزینه (۲) کاهش را نشان می‌دهد.

آزمون فصل هشتم

کله ۱- کدام یک از ابزارهای سیاست بازرگانی نمی باشد؟

- (۱) تعرفه (۲) یارانه‌های وارداتی (۳) سهمیه وارداتی (۴) یارانه‌های صادراتی

کله ۲- کدام یک از ابزارهای کنترل تجارت می باشد؟

- (۱) جوایز صادراتی (۲) جوایز وارداتی (۳) تعرفه (۴) یارانه‌های صادراتی

کله ۳- تعرفه بر ارزش کالا چگونه اعمال می شود؟

- (۱) وضع تعرفه براساس واحدهای فیزیکی کالا (۲) وضع تعرفه براساس واحدهای تولید کالا
(۳) وضع تعرفه براساس قیمت کالا (۴) وضع تعرفه براساس درصدی از قیمت کالا

کله ۴- کدام یک از انواع تعرفه نمی باشد؟

- (۱) تعرفه مخصوص (۲) تعرفه مرکب (۳) تعرفه بر واحد فروش (۴) تعرفه بر ارزش کالا

کله ۵- در ازای ورود هر دستگاه یخچال، ۵٪ بهای آن و ۱۰۰ دلار تعرفه وضع می شود. کدام یک از انواع تعرفه مدنظر است؟

- (۱) تعرفه مخصوص (۲) تعرفه مرکب (۳) تعرفه بر ارزش کالا (۴) تعرفه بر واحد کالا

کله ۶- منظور از کشور کوچک چیست؟

- (۱) کشوری که تغییر در واردات آن کشور بر قیمت‌های جهانی اثر می گذارد.
(۲) کشوری که تغییر در واردات آن کشور بر قیمت‌های جهانی اثر نمی گذارد.
(۳) کشوری که تغییر در قیمت کالا در آن کشور، بر واردات جهانی اثر می گذارد.
(۴) کشوری است که تجارت با آن سودآور نمی باشد.

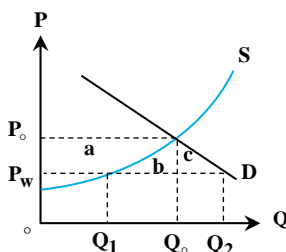
کله ۷- منظور از کشور بزرگ چیست؟

- (۱) کشوری که تغییر در واردات آن کشور، بر قیمت‌های جهانی اثر می گذارد.
(۲) کشوری که تغییر در واردات آن کشور، بر قیمت‌های جهانی اثر نمی گذارد.
(۳) کشوری که تغییر در قیمت کالا در آن کشور، بر واردات جهانی اثر نمی گذارد.
(۴) کشوری است که حجم تجارت بین الملل آن حداقل به اندازه ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی آن باشد.

کله ۸- چه موقع یک کشور کالایی را وارد می کند؟

- (۱) هنگامی که آن کالا در داخل کشور ارزان تر تولید می شود.
(۲) هنگامی که کالا در داخل کشور به وفور تولید می شود.
(۳) هنگامی که کالا در داخل کشورهای دیگر ارزان تر تولید می شود.
(۴) هنگامی که قیمت جهانی کالا، بیشتر از قیمت داخلی کالا باشد.

کله ۹- در نمودار زیر مساحت‌های (a) و (b+c) به ترتیب نشان دهنده چه چیزی هستند؟

- (۱) اضافه رفاه تولیدکنندگان - اثر خالص واردات
(۲) اضافه رفاه تولیدکنندگان - اثر خالص صادرات
(۳) اضافه رفاه مصرف کنندگان - اثر خالص واردات
(۴) تغییر در اضافه رفاه تولیدکنندگان - اثر خالص واردات

کله ۱۰- چه موقع یک کشور کالایی را صادر می کند؟

- (۱) هنگامی که قیمت جهانی کالا کمتر از قیمت داخلی آن کالا باشد.
(۲) هنگامی که آن کالا در داخل کشور ارزان تر از قیمت بازار جهانی آن باشد.
(۳) هنگامی که کشورهای دیگر در تولید آن کالا مزیت نسبی داشته باشند.
(۴) هنگامی که کالا در داخل کشورهای دیگر ارزان تر تولید شود.

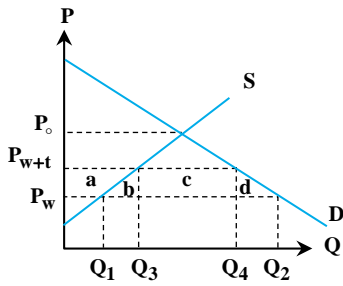
۱۱- در کدام حالت اضافه رفاه تولیدکنندگان افزایش می‌یابد؟

(۴) صادرات و واردات

(۳) واردات

(۲) صادرات

(۱) عدم تجارت

۱۲- در نمودار مقابل اثر خالص تعرفه بر رفاه جامعه چه مقدار است؟

(۱) b

(۲) $b + d$

(۳) $-c$

(۴) $-(b + d)$

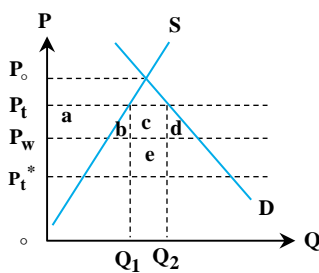
۱۳- کدام گروه از وضع تعرفه بر کشور کوچک سود می‌برند و جزو برندگان هستند؟

(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

(۳) تولیدکنندگان

(۲) مصرف‌کنندگان

(۱) دولت

۱۴- کدام مورد نشان‌دهنده منفعت حاصل از بهبود رابطه مبادله است؟

(۱) $c + e$

(۲) e

(۳) $+a$

(۴) $+e - (b + d)$

۱۵- در کدام حالت، در صورت وضع تعرفه، کشور بزرگ دچار زیان می‌شود؟

(۱) اگر نفع حاصل از بهبود رابطه مبادله بسیار کوچک باشد و از زیان ناشی از کارایی کوچکتر باشد.

(۲) اگر نفع حاصل از بهبود رابطه مبادله بزرگ باشد.

(۳) اگر نفع حاصل از بهبود رابطه مبادله کوچک باشد، به طوری که از مقدار زیان ناشی از کارایی بیشتر باشد.

(۴) اگر نفع حاصل از بهبود رابطه مبادله با مقدار زیان ناشی از کارایی مساوی باشد.

۱۶- کدام مورد از جمله علل ناشی از وضع تعرفه نی باشد؟

(۲) بهبود رابطه مبادله برای کشور کوچک

(۱) درآمدهای گمرکی دولت

(۴) حمایت از صنایع بویا

(۳) توزیع درآمد

۱۷- شرایط اعمال سیاست‌های استراتژیک تجاری چیست؟

(۲) یارانه‌های صادراتی در حالت رقابت کامل

(۱) رقابت کامل و عدم مداخله دولت در اقتصاد

(۴) سهمیه‌های وارداتی و عدم دخالت دولت در اقتصاد

(۳) جوایز صادراتی در حالت انحصار دو یا چندگانه

۱۸- کدام مورد نشان‌دهنده نظریه اولین بهترین حالت است؟

(۲) کاهش رفاه جامعه از طریق مداخله دولت

(۱) عدم مداخله دولت در اقتصاد

(۴) هرگونه مداخله دولت در امر صادرات و واردات

(۳) هرگونه مداخله دولت در اقتصاد

۱۹- کدام مورد نشان‌دهنده نظریه دومین بهترین حالت است؟

(۲) هرگونه مداخله دولت در اقتصاد داخلی

(۱) عدم مداخله دولت در اقتصاد

(۴) کاهش رفاه جامعه از طریق مداخله دولت

(۳) هرگونه مداخله دولت در امر صادرات و واردات

۲۰- وضع یارانه صادرات:

(۱) قیمت کالای صادراتی را در بازار داخلی افزایش و رفاه کشور خودی را کاهش خواهد داد.

(۲) قیمت کالای صادراتی را در بازار داخلی کاهش و رفاه کشور خودی را افزایش خواهد داد.

(۳) در حالت کشور بزرگ، می‌تواند به قیمت وارداتی بالاتر در کشور واردکننده منتهی شود.

(۴) به دلیل افزایش مازاد تولیدکننده به نفع رفاهی خالص در کشور وضع‌کننده یارانه منتهی خواهد شد.

فصل نهم

«هم‌پیوندی‌های اقتصادی»

آزمون فصل نهم

۱- سازمان تجارت جهانی «WTO» در چه سالی تشکیل شد؟

۱۹۹۰ (۱) ۱۹۹۵ (۲) ۲۰۰۰ (۳) ۲۰۰۵ (۴)

۲- پس از تشکیل «WTO» آخرین مرحله مذاکرات همه جانبه در کجا صورت گرفت؟

ژنو (۱) پاریس (۲) دوحه (۳) نیویورک (۴)

۳- اثر خالص بر رفاه جامعه به کدام گزینه بستگی دارد؟

(۱) مساحت زیر دو منحنی عرضه و تقاضا
(۲) شیب منحنی عرضه
(۳) شیب دو منحنی عرضه و تقاضا
(۴) شیب منحنی تقاضا و سطح زیرمنحنی پیشنهاد کشور

۴- کدام گزینه در مورد ناحیه تجارت آزاد صحیح نیست؟

(۱) در این منطقه موانع تجاری از سر راه تجارت آزاد برداشته می‌شود.
(۲) کشورها نمی‌توانند سیاست‌ها و تعرفه‌های مخصوص خود را با همه کشورها داشته باشند.
(۳) هر کشور در تعیین سیاست‌های تجاری برای کشورهای غیر عضو کاملاً آزاد و مستقل است.
(۴) FTA در واقع تجارت آزاد برای کالاها است.

۵- کدام گزینه در مورد کشورهایی که دارای تجارت آزاد هستند صحیح نیست؟

(۱) افزایش رفاه جامعه
(۲) کاهش تولید کالا در کشورها
(۳) تمایل کشورهای همسایه و یا دور از هم به تجارت
(۴) تخصص یافتن در تولید کالا

۶- تفاوت اتحادیه گمرکی با منطقه آزاد تجاری چیست؟

(۱) تفاوتی ندارد.
(۲) در اتحادیه گمرکی برای کشورهای غیر عضو سیاست تجاری یکسانی وضع می‌شود.
(۳) در منطقه آزاد تجاری، تجارت برای تمام کشورها آزاد است، برخلاف اتحادیه گمرکی.
(۴) در اتحادیه گمرکی، تجارت برای تمام کشورها آزاد است، برخلاف منطقه آزاد تجاری.

۷- ویژگی‌های بازار مشترک کدام است؟

(۱) یک هم‌پیوندی اقتصادی عمیق‌تر از اتحادیه گمرکی است.
(۲) علاوه بر مبادله کالاها، عوامل تولید هم بدون مانع بین کشورهای عضو در حرکت هستند.
(۳) نیروی انسانی می‌تواند در کشورهای عضو تردد کند.
(۴) همه موارد.

۸- کدام یک از موارد زیر جزء هم‌پیوندی‌های اقتصادی محسوب نمی‌شوند؟

اتحادیه گمرکی (۱) منطقه آزاد تجاری (۲) اتحادیه اقتصادی (۳) بازار مشترک (۴)

۹- طی چند مرحله (round)، گات به تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد؟

۷ (۱) ۸ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴)

۱۰- هم‌اکنون اتحادیه اروپا دارای چند عضو است؟

۲۵ (۱) ۲۰ (۲) ۱۲ (۳) ۳۰ (۴)

بخش دوم: مالیه بین الملل

فصل اول

« بازار ارز »

تست‌های تألیفی فصل اول

کله ۱- نرخ ارز از چه روشی در تمامی بازارهای ارزی یکسان نگه داشته می‌شود؟

- (۱) سفته‌بازی (۲) آربیتراژ ارز (۳) هجینگ (۴) همه موارد

کله ۲- تغییر نرخ پوند از $1\text{f} = 4\text{\$}$ به $1\text{f} = 3\text{\$}$ نمایانگر:

- (۱) تضعیف دلار (۲) تقویت دلار
(۳) تقویت پوند (۴) بسته به شرایط ممکن است باعث تضعیف یا تقویت پوند شود.

کله ۳- در مورد آربیتراژ بهره با پوشش می‌توان چنین گفت که:

- (۱) انتقال وجوه نقد از یک مرکز پولی و از یک پول به یک مرکز پولی و به یک پول دیگر برای انتفاع از نرخ بهره بالاتر
(۲) هجینگ جزئی از این راهکار است.
(۳) به دست آوردن بهره بیشتر به شیوه‌ای بدون خطر.
(۴) همه موارد

کله ۴- رابطه صادرات با نرخ ارز در روش مستقیم و غیرمستقیم به صورت ..... است.

- (۱) مستقیم - مستقیم (۲) مستقیم - معکوس (۳) معکوس - معکوس (۴) معکوس - مستقیم

کله ۵- نرخ نقدی ارز (SR) می‌تواند از نرخ سلف ارز (FR):

- (۱) بیشتر باشد. (۲) کمتر باشد.
(۳) مساوی باشد. (۴) بسته به شرایط بازار ارز و بازار سلف ارز همه موارد امکان دارد.

کله ۶- در سیستم نرخ ارز شناور اگر با کسری روبه‌رو شویم:

- (۱) هرچه منحنی‌های عرضه و تقاضای ارز پرکشش‌تر باشند نرخ ارز کم‌تر افزایش می‌یابد.
(۲) هرچه منحنی‌های عرضه و تقاضای ارز پرکشش‌تر باشند نرخ ارز بیش‌تر افزایش می‌یابد.
(۳) هرچه منحنی عرضه ارز پرکشش‌تر و منحنی تقاضای ارز کم‌کشش‌تر باشد، نرخ ارز کم‌تر افزایش می‌یابد.
(۴) هرچه منحنی عرضه ارز کم‌کشش‌تر و منحنی تقاضای ارز پرکشش‌تر باشد، نرخ ارز کم‌تر افزایش می‌یابد.

کله ۷- کاهش ارزش پول داخلی به معنای ..... است.

- (۱) افزایش نرخ ارز - افزایش صادرات - کاهش واردات - بهبود حساب جاری
(۲) افزایش نرخ ارز - افزایش صادرات - کاهش واردات - بدتر شدن حساب جاری
(۳) افزایش نرخ ارز - کاهش صادرات - افزایش واردات - بدتر شدن حساب جاری
(۴) کاهش نرخ ارز - کاهش صادرات - افزایش واردات - بدتر شدن حساب جاری

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل اول

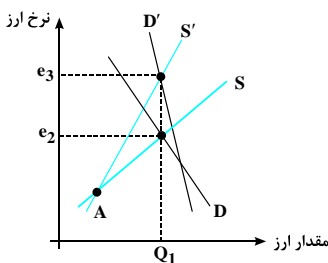
۱- گزینه «۲» هجینگ به معنای تأمین پوشش ارزی است و عموماً به دلیل اجتناب از ریسک ناشی از تغییرات نرخ ارز صورت می‌گیرد. سفته‌بازی عکس هجینگ است. سفته‌بازان با پیش‌بینی نرخ‌های ارز در آینده، در زمان حال دست به خرید یا فروش یک ارز خاص به امید کسب سود می‌زنند. اما آربیتراژ یعنی خرید ارز از مکانی با قیمت کمتر و فروش آن در مکانی با قیمت بالاتر، پس گزینه «۲» درست است.

۲- گزینه «۲» قبلاً با ۴ دلار می‌توانستیم یک پوند بخریم و حال با ۳ دلار می‌توانیم این کار را انجام دهیم، پس دلار تقویت شده و می‌دانیم وقتی یک پول تقویت می‌شود حتماً ارز مقابل آن تضعیف شده است. پس دلار تقویت شده و پوند کاهش ارزش پیدا کرده است.

۳- گزینه «۴» آربیتراژ بهره به معنای انتقال سرمایه نقدی در کوتاه‌مدت به انگیزه کسب نرخ بهره بیشتر است. به یاد داریم که هجینگ تأمین پوشش ارزی است و برای جلوگیری کردن از خسارت‌های ناشی از تغییر نرخ ارز صورت می‌گیرد نه به منظور کسب سود بیشتر.

۴- گزینه «۲» در روش مستقیم برای نرخ ارز بیان نمودیم که نرخ ارز عبارت است از مقدار پول ملی که باید برای خرید یک واحد ارز پرداخت کنیم؛ پس کاهش نرخ ارز به معنای این است که ما باید پول کمتری برای کسب یک واحد ارز پرداخت کنیم که به معنای تقویت ارزش پول داخلی است که این موجب می‌شود ما بیشتر از خارج خرید کنیم، پس واردات ما افزایش و صادرات ما کاهش می‌یابد. در نتیجه در روش مستقیم با کاهش نرخ ارز، صادرات کاهش می‌یابد که رابطه بین تغییرات نرخ ارز و صادرات مستقیم است. چون یا هر دو کاهش می‌یابند یا هر دو افزایش، برای تعریف نرخ ارز به روش غیرمستقیم، عکس حالت فوق صادق است.

۵- گزینه «۴» نرخ سلف ارز از تقاطع منحنی‌های عرضه و تقاضای سلف ارز که در آینده رخ می‌دهد به دست می‌آید و نرخ آن با توجه به مقدار عرضه و تقاضا در بازار مذکور تعیین می‌شود و می‌تواند بسته به شرایط بازار ارز از نرخ نقدی بیشتر یا کمتر و حتی مساوی باشد.

۶- گزینه «۱» هر قدر منحنی‌های عرضه و تقاضای ارز با کشش‌تر باشند برای برقراری عدم تعادل‌ها نیاز کمتری به تغییرات نرخ ارز در سطح وسیع داریم؛ مثلاً اگر ابتدا در نقطه A باشیم و عرضه و تقاضای ارز S و D باشند، نرخ ارز تا e_p افزایش می‌یابد ولی اگر منحنی برای عرضه و تقاضای ارز S' و D' باشند نرخ ارز تا e_p افزایش می‌یابد.

۷- گزینه «۱» کاهش ارزش پول داخلی به معنای تقویت پول خارجی است که این به معنای افزایش نرخ ارز است. زمانی که پول خارجی تقویت می‌شود خارجیان قدرت خریدشان افزایش می‌یابد و می‌خواهند از کالاهای داخلی کشور ما بیشتر مصرف کنند، به عبارتی واردات خود را افزایش می‌دهند و واضح است که افزایش واردات خارجیان به معنای افزایش صادرات ما است.

آزمون فصل اول

- کله ۱- قرارداد ..... از نظر حجم و مقدار توسط بورس شکل استاندارد پیدا نموده و قرارداد ..... طبق شرایط دلخواه خریدار و فروشنده تعیین می‌شوند.
 (۱) آتی - سلف (۲) سلف - آتی (۳) آتی - آتی (۴) سلف - سلف
- کله ۲- قرارداد ..... ، توافقی است بین دو طرف که ..... از بورس منعقد می‌شود و به منظور خرید یا فروش یک دارایی در ..... با قیمت مورد توافق دو طرف هنگام امضاء قرارداد تعیین می‌گردد.
 (۱) سلف - خارج - زمان حال (۲) آتی - خارج - زمان حال (۳) سلف - خارج - آینده (۴) آتی - خارج - زمان حال
- کله ۳- قرارداد ..... توافقی بین دو طرف است که در ..... بورس منعقد می‌شود و به منظور خرید یا فروش مقداری معین و با کیفیتی مشخص از یک دارایی در زمان مشخصی در ..... با قیمت مورد توافق هنگام امضاء قرارداد تعیین می‌گردد.
 (۱) سلف - خارج - زمان حال (۲) آتی - داخل - زمان حال (۳) سلف - خارج - آینده (۴) آتی - خارج - زمان حال
- کله ۴- قرارداد اختیار معامله، قراردادی است که به ..... بدون اینکه اختیاری در معامله داشته باشد، حقی را جهت خرید یا فروش یک دارایی پایه (کالا) در زمانی مشخص و قیمتی معین در ..... می‌دهد.
 (۱) خریدار - آینده (۲) خریدار - زمان حال (۳) فروشنده - آینده (۴) فروشنده - زمان حال
- کله ۵- منظور از هجینگ، داشتن یک موقعیت معاملاتی در بازار ..... برخلاف موقعیت معامله‌گر در بازار ..... است و هدف حضور او در بازار آتی کاهش یا محدود نمودن ریسک‌هایی است که ناشی از تغییرات قیمت به وجود می‌آید.
 (۱) آتی - سلف (۲) سلف - آتی (۳) آتی - آتی (۴) سلف - سلف
- کله ۶- اگر یک هج کننده قصد خرید کالایی را در بازار ..... به تاریخ ..... داشته باشد، با ورود خود در قرارداد ..... ریسک قیمت خرید خود را کاهش داده یا محدود می‌نماید.
 (۱) نقدی - زمان حال - آتی (۲) نقدی - آینده - آتی (۳) سلف - آینده - آتی (۴) نقدی - آینده - سلف
- کله ۷- مشتقات مالی مجموعه‌ای از ابزارهای قابل معامله ..... هستند که به عنوان راهکارهایی برای ..... در بازارهای مالی ابداع شده‌اند.
 (۱) فقط در بورس - کاهش ریسک (۲) بورس یا خارج - کاهش ریسک (۳) بورس یا خارج - مدیریت ریسک (۴) فقط در بورس - مدیریت ریسک
- کله ۸- کدام یک از معاملات زیر جزو مشتقات مالی (Derivatives) هستند؟
 (۱) اختیار معامله (Option) (۲) قراردادهای آتی (Futures) (۳) سلف (Forwards) (۴) همه موارد درست هستند.
- کله ۹- آربیتراژکننده از اختلاف قیمت ارز در ..... سود می‌برد و سفته باز ارز از اختلاف قیمت در ..... سود می‌برد.
 (۱) دو مکان - دو مکان (۲) دو مکان - دو زمان (۳) دو زمان - دو مکان (۴) دو زمان - دو زمان
- کله ۱۰- اگر تفاوت نرخ بهره ایران با ژاپن $+1\%$ درصد به نفع ایران باشد و نرخ برابری ارز بین این دو کشور برابر 110% باشد، برای این که یک ژاپنی بین سرمایه‌گذاری کردن در ایران و ژاپن بی تفاوت باشد، نرخ ارز باید:
 (۱) به 121% افزایش یابد. (۲) به 99% کاهش یابد. (۳) به 111% افزایش یابد. (۴) به 109% کاهش یابد.

فصل دوم

« حساب جاری و حساب سرمایه »

تست‌های تألیفی فصل دوم

کله ۱- خرید سهام یک شرکت آمریکایی توسط یک ایرانی بیانگر:

(۱) بستانکاری ردیف خدمات حساب جاری ایالات متحده است.

(۲) بدهکاری حساب سرمایه بلندمدت ایالات متحده است.

(۳) بستانکاری سرمایه غیر نقدی کوتاهمدت بخش خصوصی ایالات متحده است.

(۴) بستانکاری حساب سرمایه بلندمدت ایالات متحده است.

کله ۲- پرداخت سود سهام یک شرکت آمریکایی به یک سهامدار خارجی بیانگر:

(۱) بدهکاری حساب سرمایه بلندمدت ایالات متحده است.

(۲) بدهکاری سرمایه نقدی کوتاه مدت ایالات متحده است.

(۳) بستانکاری سرمایه غیرنقدی کوتاه مدت ایالات متحده است.

(۴) بدهکاری ردیف خدمات حساب جاری ایالات متحده است.

کله ۳- افزایش بدهی‌های ایالات متحده به طلبکاران رسمی خارجی و کاهش ذخایر رسمی این کشور نمایانگر:

(۱) بستانکاری حساب تسویه‌های رسمی ایالات متحده است.

(۲) بستانکاری حساب سرمایه ایالات متحده است.

(۳) بدهکاری حساب تسویه‌های رسمی ایالات متحده است.

(۴) بدهکاری حساب سرمایه ایالات متحده است.

کله ۴- تراز نقدینگی خالص شامل تراز اساسی و .....

(۱) مانده سرمایه غیر نقدی کوتاه مدت بخش خصوصی است

(۳) اشتباهات و از قلم افتادگی‌ها

(۲) تخصیص حق برداشت مخصوص است

(۴) همه موارد

کله ۵- وقتی یک شرکت آمریکایی کالایی از انگلستان وارد می‌کند و بهای آن را از حساب پوند خود در یکی از بانک‌های لندن می‌پردازد ایالات متحده حساب جاری خود را بدهکار و:

(۱) دارایی‌های ذخیره رسمی خود را بستانکار می‌کند.

(۲) بدهی‌ها به طلبکاران رسمی خارجی را بستانکار می‌کند.

(۳) سرمایه غیر نقدی کوتاه مدت بخش خصوصی را بستانکار می‌کند.

(۴) سرمایه نقدی کوتاه مدت بخش خصوصی را بستانکار می‌کند.

کله ۶- وقتی یک مسافر انگلیسی معادل ۲۰۰ دلار به پوند در نیویورک خرج هتل و غذای خود می‌کند ایالات متحده بخش خدمات حساب جاری خود را بستانکار و:

(۱) ارزشهای قابل تعدیل در حساب ذخایر رسمی خود را بدهکار می‌کند.

(۲) بدهی‌های نقدی به طلبکاران رسمی خارجی را بدهکار می‌کند.

(۳) سرمایه غیر نقدی کوتاه مدت بخش خصوصی را بدهکار می‌کند.

(۴) سرمایه نقدی کوتاه مدت بخش خصوصی را بدهکار می‌کند.

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل دوم

۱- گزینه «۴» سهام و اوراق قرضه و ... جزء حساب سرمایه‌اند و چون طول پرداخت و انتشار آنها بیشتر از یکسال است جزء سرمایه بلندمدت محسوب می‌شوند و چون خرید سهام از کشور آمریکا صورت گرفته یعنی در قبال دادن این سهام به فرد ایرانی از او پول دریافت شده است. در نتیجه چنین معامله‌ای در حساب تراز پرداخت‌های آمریکا بصورت بستانکار اما در حساب تراز پرداخت‌های ایران بصورت بدهکار ثبت می‌شود.

۲- گزینه «۴» خرید سهام و اوراق قرضه از کشورهای خارجی جزء حساب سرمایه بوده اما خرید سهام و اوراق قرضه داخلی توسط افراد داخلی نه در حساب جاری ثبت می‌شود نه در حساب سرمایه؛ اما دریافت نرخ بهره اوراق قرضه خارجی در حساب جاری ثبت می‌شود، با اینکه خرید خود اوراق قرضه و سهام خارجی در حساب سرمایه ثبت می‌شود.

۳- گزینه «۱» افزایش بدهی‌های ایالات متحده به طلبکاران خارجی موجب بستانکار شدن حساب تسویه رسمی می‌شود. درست است که ایالات متحده باید این بدهی‌ها را پرداخت کند و این امر موجب خروج پول از آمریکا می‌شود و باید حساب تسویه رسمی را بدهکار کنیم اما به این نکته توجه داشته باشیم که هنوز پرداختی از طرف آمریکا صورت نگرفته است، پس ثبت مربوطه باید به صورت بستانکار باشد.

۴- گزینه «۴» اگر در جواب تست ششم تراز اساسی را با سرمایه غیر نقدی بخش خصوصی و SDR و اشتباهات آماری جمع کنیم به تراز نقدینگی خالص دست می‌یابیم.

۵- گزینه «۴» در این تست چون بهای کالا از حساب شرکت که در یکی از بانک‌های خارجی است پرداخت شده، پس پرداخت به صورت نقدی صورت گرفته است، پس گزینه‌های (۳) و (۲) غلط هستند. چون حساب شرکت ایالات متحده ربطی به مقامات رسمی کشور مذکور ندارد، پس گزینه ۱ غلط است و جواب تست گزینه (۴) می‌باشد.

۶- گزینه «۴» توریست‌ها معمولاً چون به صورت نقد خرید می‌کنند و از طرفی مخارج آنها در کشورهای دیگر صورت می‌پذیرد، هر خریدی که انجام می‌دهند موجب می‌شود سرمایه نقدی بخش خصوصی بدهکار شود. پس اولاً پرداخت نقدی است، ثانیاً اگر توریست برای تفریح یا کار شخصی به کشور مذکور مسافرت کرده پس بخش خصوصی محسوب می‌شود و ثالثاً چون به کشور مذکور پول پرداخت می‌کند حساب مذکور بدهکار می‌شود.

فصل سوم

« مکانیسم تعدیل قیمت تحت نظام نرخ ارز ثابت و شناور »

تست‌های تألیفی فصل سوم

- کله ۱- کاهش ارزش پول موجب ..... قیمت داخلی کالاهای صادراتی و کالاهای جانشین واردات شده و اثر ..... به همراه دارد.
- (۱) افزایش - رکودی (۲) افزایش - تورمی (۳) کاهش - رکودی (۴) کاهش - تورمی
- کله ۲- اگر سطح قیمت‌ها در کشور A نسبت به سال پایه ۱۷ درصد و در کشور B ۶ درصد رشد داشته باشد، $\dot{R}_{ab1}$ چند درصد رشد کرده است؟
- ($\dot{R}_{ab1}$ تغییر در نرخ ارز نسبت به سال پایه است.)
- (۱) ۲۳ درصد (۲) ۱۱ - درصد (۳) ۱۱ + درصد (۴) ۲۳ - درصد
- کله ۳- در نظام پایه طلا خروج طلا و کاهش عرضه پول در کشور دارای کسری منجر به ..... می‌شود.
- (۱) کاهش نرخ بهره و جریان سرمایه کوتاه‌مدت به داخل
 (۲) کاهش نرخ بهره و جریان سرمایه کوتاه‌مدت به خارج
 (۳) افزایش نرخ بهره و جریان سرمایه کوتاه‌مدت به خارج
 (۴) افزایش نرخ بهره و جریان سرمایه کوتاه‌مدت به داخل
- کله ۴- در نظام نرخ ارز متغیر و ثبات بازار ارز کسری تراز پرداخت‌های کشور از طریق ..... رفع می‌شود.
- (۱) کاهش ارزش پول داخلی (۲) افزایش ارزش پول داخلی (۳) تورم در داخل (۴) افزایش در درآمد ملی
- کله ۵- اگر قیمت هر انس طلا در آمریکا ۲۵ دلار و قیمت هر انس در انگلستان ۱۵ پوند باشد قیمت دلاری لیره ..... است.
- (۱) ۱/۷۵ (۲) ۰/۶ (۳) ۱/۶۶ (۴) غیرقابل تعیین
- کله ۶- در سؤال بالا اگر هزینه حمل طلا مابین آمریکا و انگلستان ۵ سنت باشد نقطه خروج طلا، برابر خواهد بود با:
- (۱) ۱/۷۱ (۲) ۰/۵۵ (۳) ۱/۶۱ (۴) ۰/۷
- کله ۷- در مکانیسم تعدیل خودکار قیمت با وجود سیستم نرخ ارز شناور ..... تغییر می‌کند و در سیستم نرخ ارز ثابت ..... تغییر می‌کند.
- (۱) نرخ بهره - نرخ ارز (۲) نرخ ارز - نرخ ارز
 (۳) سطح عمومی قیمت‌ها - نرخ ارز (۴) نرخ ارز - سطح عمومی قیمت‌ها

باسخنامه تست‌های تألیفی فصل سوم

۱- گزینه «۲» کاهش ارزش پول داخلی یعنی اگر ما می‌خواهیم یک واحد کالا خریداری کنیم نسبت به قبل باید پول بیشتری بپردازیم که این به معنای افزایش سطح عمومی قیمت‌ها یا به عبارتی ایجاد تورم است.

۲- گزینه «۳»

$$R = \frac{\% \Delta P}{\% \Delta P^f} \Rightarrow \ln R = \ln \Delta P - \ln \Delta P^f$$

$$\dot{R} = \dot{P} - \dot{P}^f \Rightarrow 17 - 6 = 11$$

۳- گزینه «۴» در نظام پایه طلا چون حجم پول در ارتباط مستقیم با حجم طلاست، اگر طلا به علت کسری در تراز پرداخت‌ها از کشور خارج شود عرضه پول نیز کاهش می‌یابد و می‌دانیم هر کالایی در اقتصاد اگر عرضه‌اش کاهش یابد، قیمت آن افزایش می‌یابد و قیمت پول همان نرخ بهره است. حال که نرخ بهره افزایش یافته سرمایه‌گذاران خارجی برای کسب نرخ بهره بیشتر سرمایه خود را به این کشور منتقل می‌کنند.

۴- گزینه «۱» در نظام نرخ ارز متغیر هنگامی که کسری در تراز پرداخت‌ها ایجاد می‌شود نرخ ارز تمایل به افزایش دارد و وقتی که نرخ ارز افزایش یابد، یعنی پول داخلی قدرت خریدش کم شده و پول خارجی قدرت خریدش افزایش یافته در نتیجه خارجیان مایلند از ما بیشتر خرید کنند، در نتیجه صادرات ما افزایش و واردات کشور ما کاهش می‌یابد.

۵- گزینه «۳» برای یافتن قیمت دلاری لیره داریم:

$$\text{قیمت دلاری لیره} = \frac{\text{قیمت هر انس طلا در آمریکا}}{\text{قیمت هر انس طلا در انگلیس}} = \frac{25}{15} = 1/66$$

۶- گزینه «۱» برای یافتن نقطه ورود و خروج طلا به آمریکا فقط لازم است هزینه انتقال هر انس طلا بین دو بانک مرکزی آمریکا و انگلیس را به قیمت دلاری لیره کم و اضافه کنیم.

$$1/71 = 1/66 + 5\%$$

$$1/61 = 1/66 - 5\%$$

۷- گزینه «۴» در سیستم نرخ ارز شناور همان‌طور که از نامش پیداست نرخ ارز است که تغییر می‌کند، اما در سیستم نرخ ارز ثابت این سطح قیمت‌هاست که با تغییر خود موجب تغییر در سطح صادرات و واردات می‌شود.

آزمون فصل سوم

کله ۱- نظریه کشش‌ها بر این اصل استوار است که افزایش نرخ ارز حجم ..... را افزایش و حجم ..... را کاهش می‌دهد و این امر موجب ..... در تراز پرداخت‌ها می‌گردد.

(۱) صادرات - واردات - کسری (۲) واردات - صادرات - کسری (۳) واردات - صادرات - بهبود (۴) صادرات - واردات - بهبود

کله ۲- بر اساس رهیافت کشش‌ها ..... ارزش پول ملی تنها زمانی باعث ..... تراز پرداخت‌ها می‌گردد که صادرات و واردات حساسیت ..... به نوسانات نرخ ارز داشته باشند.

(۱) کاهش - بهبود - زیادی (۲) افزایش - بهبود - زیادی (۳) کاهش - بهبود - کمی (۴) افزایش - بهبود - کمی

کله ۳- اگر نرخ ارز در یک کشور در حال توسعه افزایش یابد در طرف عرضه موجب ..... هزینه‌های تولید گردیده که این امر موجب ..... تولید گردیده و در نهایت موجب ..... سطح قیمت‌ها می‌گردد.

(۱) افزایش - افزایش - افزایش (۲) کاهش - کاهش - کاهش (۳) کاهش - افزایش - کاهش (۴) افزایش - کاهش - افزایش

کله ۴- یکی از فروض اساسی نظریه کشش‌ها در کدام گزینه ذکر شده است؟

(۱) استقلال صادرات از واردات (۲) ثبات سطح قیمت‌ها، تولید و ظرفیت تولیدی (۳) ثبات شرایط پولی (نرخ بهره) (۴) همه موارد

کله ۵- در ایران با افزایش نرخ ارز سطح تورم ..... و تولید ..... می‌یابد که این منجر به ایجاد بیماری هلندی (رکود - تورمی) می‌گردد.

(۱) افزایش - افزایش (۲) افزایش - کاهش (۳) کاهش - افزایش (۴) کاهش - کاهش

کله ۶- در حالت افزایش نرخ ارز و کاهش نرخ ارز در ایران، انتظار بر این است که بودجه دولت به ترتیب ..... و ..... یابد.

(۱) افزایش - افزایش (۲) افزایش - کاهش (۳) کاهش - کاهش (۴) کاهش - افزایش

کله ۷- اگر نرخ ارز واقعی توسط دولت بالاتر از نرخ ارز تعادلی تعیین شود این امر منجر به:

(۱) افزایش حجم پول در جامعه (۲) افزایش نقدینگی در جامعه (۳) افزایش تورم (۴) همه موارد

کله ۸- اثر منحنی J (جی) بر این امر دلالت دارد که:

در دوره زمانی ..... خالص صادرات با افزایش نرخ ارز ابتدا ..... شود، سپس با واکنش شدیدتر صادرات به واردات وضعیت تراز پرداخت‌ها ..... گردد.

(۱) کوتاهمدت - بدتر - بدتر (۲) کوتاهمدت - بهتر - بدتر (۳) بلندمدت - بدتر - بهتر (۴) کوتاهمدت - بدتر - بهتر

کله ۹- اگر منحنی‌های عرضه ارز و تقاضای ارز هر دو ..... باشند برای ایجاد تعادل ثانویه تغییرات در نرخ ارز باید ..... باشد.

(۱) بی‌کشش - کم (۲) بی‌کشش - زیاد (۳) باکشش - خیلی زیاد (۴) باکشش - زیاد

کله ۱۰- رابطه مبادله به این امر اشاره می‌شود که:

- (۱) با افزایش نرخ ارز امکان دارد تورم در داخل افزایش یابد و امتیازی که به علت افزایش نرخ ارز برای کشور موردنظر به دست آمده است از بین برود.
- (۲) با کاهش نرخ ارز امکان دارد تورم در داخل افزایش یابد و امتیازی که به علت کاهش نرخ ارز برای کشور موردنظر به دست آمده است از بین برود.
- (۳) با افزایش نرخ ارز امکان دارد تورم در داخل کاهش یابد و امتیازی که به علت افزایش نرخ ارز برای کشور موردنظر به دست آمده است تقویت شود.
- (۴) با کاهش نرخ ارز امکان دارد تورم در داخل کاهش یابد و امتیازی که به علت کاهش نرخ ارز برای کشور موردنظر به دست آمده است از بین برود.

فصل چهارم

« مکانیسم تعدیل در آمد و ترکیب تعدیلات خودکار »

تست‌های تألیفی فصل چهارم

- کله ۱- تحت نظام نرخ ارز ثابت ترتیب اهمیت در تعدیل‌های خودکار به صورت..... است.
- (۱) تعدیل پولی سپس درآمدی و بعد از آن قیمتی
(۲) تعدیل پولی سپس قیمتی و بعد از آن درآمدی
(۳) تعدیل قیمتی سپس پولی و بعد از آن درآمدی
(۴) تعدیل قیمتی سپس درآمدی و بعد از آن پولی
- کله ۲- تحت نظام نرخ ارز شناور ترتیب اهمیت در تعدیل‌های خودکار به صورت.....
- (۱) تعدیل پولی سپس درآمدی و بعد از آن قیمتی
(۲) تعدیل پولی سپس قیمتی و بعد از آن درآمدی
(۳) تعدیل قیمتی سپس پولی و بعد از آن درآمدی
(۴) تعدیل قیمتی سپس درآمدی و بعد از آن پولی
- کله ۳- اگر پایین‌تر از اشتغال کامل باشیم در صورتی که کسری تراز پرداخت‌ها را داشته باشیم، برای رسیدن به تعادل تراز پرداخت‌ها از ..... بهره می‌بریم.
- (۱) تعدیل درآمدی (۲) تعدیل قیمتی (۳) تحلیل جذب (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- کله ۴- اگر در اشتغال کامل باشیم و در حالت کسری تراز پرداخت‌ها باشیم، برای رسیدن به تعادل تراز پرداخت‌ها از ..... استفاده می‌کنیم.
- (۱) تعدیل درآمدی (۲) تعدیل قیمتی (۳) تحلیل جذب (۴) کاهش دستوری نرخ ارز
- کله ۵- اگر قیمت هر انس طلا در آمریکا ۲۰ دلار و قیمت هر انس طلا در آلمان ۱۰ مارک و هزینه حمل طلا ۵ سنت باشد، نقطه ورود و خروج طلا:
- (۱) ۳۰/۰۵ - ۲۹/۹۵ (۲) ۲۰/۰۵ - ۱۹/۹۵ (۳) ۱۰/۰۵ - ۹/۹۵ (۴) ۲/۰۵ - ۱/۹۵
- کله ۶- هنگام بررسی مکانیسم تعدیل خودکار از طریق درآمد فرض می‌کنیم:
- (۱) اشتغال نزدیک به کامل باشد.
(۲) نظام ارز ثابت باشد.
(۳) قیمت‌ها و نرخ بهره در داخل ثابت باشد.
(۴) همه موارد فوق.
- کله ۷- اگر فرض کنیم میل نهایی به پس‌انداز صفر است، طبق مکانیسم تعدیل درآمد،
- (۱) هیچ تعدیلی انجام نمی‌شود. (۲) تعدیل ناقص خواهد شد. (۳) تعدیل کامل خواهد شد. (۴) تعدیل انحرافی خواهد شد.
- کله ۸- در دنیای واقعی مکانیسم‌های تعدیل خودکار از طریق درآمد، قیمت و بهره، اگر مجاز به عمل کردن باشند احتمالاً:
- (۱) یکدیگر را تقویت می‌کنند ولی به تعدیل ناقص منجر می‌شوند.
(۲) یکدیگر را تقویت می‌کنند و به تعدیل کامل منجر می‌شوند.
(۳) در جهت مخالف هم عمل می‌کنند و به تعدیل ناقص منجر می‌شوند.
(۴) در جهت مخالف هم عمل می‌کنند و به تعدیل کامل منجر می‌شوند.

باسخنامه تست‌های تألیفی فصل چهارم

۱- گزینه «۲» در سیستم نرخ ارز ثابت چون مقامات پولی دست‌اندرکارند، پس تعدیل پولی از اهمیت خاصی برخوردار است و با تغییر حجم پول طبق نظریه مقداری قیمت‌ها تغییر می‌کند و پس از آن با تغییر صادرات و واردات درآمد تغییر می‌کند.

۲- گزینه «۴» در نظام نرخ ارز شناور با تغییر نرخ ارز، ارزش پول داخلی تغییر می‌کند که این به معنای تغییر قیمت‌های داخلی است. سپس با توجه به تغییرات قیمتی، صادرات و واردات تغییر می‌کند که این موجب تغییر درآمد می‌شود. سپس با ورود ارز به علت افزایش صادرات و کاهش واردات عرضه پول تغییر می‌کند.

۳- گزینه «۴» در پایین‌تر از اشتغال کامل با تعدیل‌های خودکار از جمله قیمتی و درآمدی می‌توانیم به تعادل نزدیک شویم. مثلاً اگر کسری داشته باشیم نرخ ارز تمایل به افزایش دارد، پس سطح قیمت‌ها کاهش می‌یابد، سپس صادرات افزایش و واردات کاهش می‌یابد تا کسری رفع شود.

۴- گزینه «۳» همچنانکه در تست سه بیان داشتیم در حالت اشتغال کامل دیگر تعدیل قیمتی و درآمدی کفایت نمی‌کند. چون در اشتغال کامل اصلاً Y تغییر نمی‌کند تا تعدیل درآمدی داشته باشیم و افزایش تقاضا نیز موجب افزایش قیمت‌ها می‌گردد نه افزایش صادرات یا کاهش واردات.

۵- گزینه «۴»
$$\text{نرخ ارز} = \frac{20}{10} = 2$$

$1/95 = 5\% - 2 =$ هزینه حمل هر انس طلا - نرخ ارز = نقطه ورود طلا

$2/05 = 5\% + 2 =$ هزینه حمل هر انس طلا + نرخ ارز = نقطه خروج طلا

۶- گزینه «۴» برای بررسی تغییر و نحوه تعدیل مکانیسم درآمدی حتماً باید نرخ بهره و قیمت‌ها ثابت باشد وگرنه اثر خالص تعدیل درآمدی قابل محاسبه نیست. از طرفی، نظام نرخ ارز باید ثابت باشد، چون اگر متغیر باشد کل تعدیل از طریق تغییرات نرخ ارز رفع می‌شود.

۷- گزینه «۳» وقتی میل نهایی به پس‌انداز صفر باشد، یعنی میل نهایی به مصرف برابر واحد است و در نتیجه $Y = C$ می‌گردد و هر مقدار تغییر در صادرات با همان مقدار تغییر در واردات اما در جهت عکس خنثی می‌شود.

۸- گزینه «۲» در نظام پایه طلا اگر مکانیسم‌های تعدیل مجاز به عمل کردن باشند همدیگر را تقویت می‌کنند و در صورت امکان تعدیل را کامل می‌کنند، مثلاً افزایش X موجب افزایش $Y \Leftarrow$ افزایش M می‌شود و تا حدی از تأثیر افزایش X می‌کاهد یا افزایش X موجب افزایش $Y \Leftarrow$ افزایش P شود $X \Leftarrow$ کاهش و M افزایش می‌یابد.

آزمون فصل چهارم

کله ۱- از فروض اساسی نظریه جذب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- (۱) ثبات سطح قیمت‌ها
(۲) عدم وجود اشتغال کامل
(۳) ثبات شرایط پولی (نرخ بهره) و عدم وجود تحرک سرمایه
(۴) همه موارد

کله ۲- با توجه به تحلیل‌ها و فروض مربوطه در مورد تعیین نرخ ارز در ایران کدام نظریه کاربرد دارد؟

- (۱) نظریه کشش‌ها
(۲) نظریه جذب
(۳) نظریه پولی
(۴) هیچ‌کدام

کله ۳- در نظریه جذب کاهش ارزش پول ملی زمانی موجب ..... در تراز پرداخت‌ها می‌گردد که ..... سطح تولید ..... از افزایش جذب داخلی باشد.

- (۱) بهبود - افزایش - کمتر
(۲) بهبود - کاهش - بیشتر
(۳) کسری - کاهش - بیشتر
(۴) کسری - افزایش - کمتر

کله ۴- جذب داخلی برابر است با:

- (۱) مصرف داخلی
(۲) حاصل جمع مصرف و سرمایه‌گذاری
(۳) حاصل جمع مصرف، سرمایه‌گذاری و مخارج دولتی
(۴) تولید ناخالص داخلی

کله ۵- در تعدیل درآمدی اگر صادرات ۲۰ واحد افزایش یابد و میل نهایی به مصرف برابر با $\frac{1}{8}$ و میل نهایی واردات برابر با $\frac{1}{1}$ باشد، تعدیل درآمدی چند واحد است؟

- (۱) ۲۰ واحد
(۲) ۱۵ واحد
(۳) ۱۰ واحد
(۴) ۲۵ واحد

کله ۶- اگر سطح عمومی قیمت‌ها به علت کاهش ارزش پول داخلی، افزایش یابد، آنگاه جذب داخلی ..... و تراز پرداخت‌ها ..... .

- (۱) کاهش - بهبود می‌یابد.
(۲) افزایش - بهبود می‌یابد.
(۳) کاهش - بدتر می‌شود.
(۴) افزایش - بدتر می‌شود.

کله ۷- مطابق اثر انتظاراتی، تأثیر کاهش ارزش پول بر جذب داخلی کدام است؟

- (۱) موجب افزایش جذب داخلی می‌گردد.
(۲) موجب کاهش جذب داخلی می‌گردد.
(۳) در نهایت اثری بر جذب داخلی ندارد.
(۴) نتیجه قطعی و مشخصی ندارد.

کله ۸- دیدگاه جذب در تراز پرداخت‌ها بر چه اساسی پایه‌گذاری شده است؟

- (۱) براساس مکانیسم تعدیل درآمدی خودکار
(۲) براساس مکانیسم تعدیل قیمتی خودکار
(۳) براساس ترکیبی از مکانیسم‌های تعدیل درآمدی و قیمتی خودکار
(۴) براساس سیاست‌های تعدیل

کله ۹- فرض نمایید که میل نهایی به پس‌انداز و میل نهایی به واردات در هر دو کشور یک و دو همگی برابر $\frac{1}{2}$ باشد، آنگاه:

- (۱) ضریب فزاینده تجارت خارجی کشور یک برابر ضریب فزاینده با وجود عکس‌العمل خارجی است.
(۲) ضریب فزاینده تجارت خارجی کشور یک کمتر از ضریب فزاینده با وجود عکس‌العمل خارجی است.
(۳) ضریب فزاینده تجارت خارجی کشور یک $\frac{1}{5}$ برابر ضریب فزاینده با وجود عکس‌العمل خارجی است.
(۴) ضریب فزاینده تجارت خارجی کشور یک ۲ برابر ضریب فزاینده با وجود عکس‌العمل خارجی است.

کله ۱۰- کشوری را در نظر بگیرید که کل درآمد آن صرف مصرف می‌شود، در چنین شرایطی هرگونه افزایش در صادرات موجب می‌شود که .....

- (۱) درآمد به همان اندازه افزایش یابد.
(۲) درآمد به اندازه‌ای افزایش یابد که تغییر نهایی NX معادل صفر گردد.
(۳) درآمد به اندازه نصف صادرات افزایش یابد.
(۴) واردات به اندازه صادرات افزایش یافته و لذا درآمد ثابت می‌ماند.

فصل پنجم

«تراز پرداختها از دیدگاه رهیافت پولی»

تست‌های تألیفی فصل پنجم

کله ۱- کدام ابزار سیاستی که در اختیار بانک مرکزی است جزو تعدیل پولی به حساب می‌آید؟

- (۱) تغییر در نرخ ذخیره قانونی (۲) تغییر در نرخ بهره (۳) تغییر در پایه پولی (۴) همه موارد

کله ۲- اگر با کسری تراز پرداختها مواجه باشیم و دولت هم‌زمان با آن سیاست عقیم‌سازی را اجرا کند، تغییرات در پایه پولی ..... و اگر با مازاد مواجه باشیم تغییرات در پایه پولی برابر است با:

- (۱) صفر - منفی (۲) مثبت - منفی (۳) منفی - مثبت (۴) صفر - صفر

کله ۳- کدام عبارت صحیح است:

- (۱) هنگامی که عرضه پول بیشتر از تقاضای پول باشد در رهیافت پولی این امر موجب کسری در تراز پرداختها می‌گردد.
 (۲) هنگامی که عرضه پول کمتر از تقاضای پول باشد در رهیافت پولی این امر موجب مازاد در تراز پرداختها می‌گردد.
 (۳) هر دو عبارت صحیح است.
 (۴) هر دو عبارت غلط است.

کله ۴- در رهیافت تجاری رابطه تراز پرداختها با درآمد کل و نرخ بهره به صورت:

- (۱) مستقیم - مستقیم (۲) مستقیم - غیرمستقیم (۳) غیرمستقیم - مستقیم (۴) غیرمستقیم - غیرمستقیم

کله ۵- در رهیافت پولی رابطه تراز پرداختها با درآمد کل و نرخ بهره به صورت:

- (۱) مستقیم - مستقیم (۲) مستقیم - غیرمستقیم (۳) غیرمستقیم - مستقیم (۴) غیرمستقیم - غیرمستقیم

کله ۶- از فروض اساسی نظریه پولی در کدام گزینه ذکر شده است؟

- (۱) وجود برابری قدرت خرید (۲) تحرک کامل کالا و دارایی (آزادی حساب سرمایه و تجارت)
 (۳) هیچ‌کدام از فروض بالا جزو فروض نظریه پولی نیستند. (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

باسخنامه تست‌های تألیفی فصل پنجم

۱- گزینه «۳» برای تغییر در حجم پول یا باید ضریب فزاینده پولی تغییر کند یا پایه پولی، فقط تغییرات پایه پولی است که جزو تعدیلات پولی به حساب می‌آید و گزینه‌های (۱) و (۲) بر ضریب فزاینده پولی مؤثرند.

۲- گزینه «۴» سیاست عقیم‌سازی همان‌طور که از نامش پیداست یعنی تغییرات در پایه پولی را ثابت نگه داریم و چون پایه پولی تغییر نکرده حجم پول نیز تغییر نمی‌کند. اگر با کسری یا مازاد تراز پرداخت‌ها مواجه باشیم و دولت سیاست عقیم‌سازی را به کار ببرد تغییرات در پایه پولی صفر است.

۳- گزینه «۳» هر دو عبارت صحیح هستند، زیرا زمانی که $M_s < M_d$ باشد اگر دولت برای جبران مازاد تقاضای پولی حجم پول داخلی را (جزء D) افزایش ندهد، به ناچار برای ایجاد تعادل لازم است که جزء FR از حجم پول افزایش یابد و این به معنای افزایش ورود ارز به داخل و ایجاد مازاد در حساب تراز پرداخت‌هاست. برای حالت $M_s > M_d$ عکس این تحلیل صحیح است.

۴- گزینه «۳» در رهیافت تجاری اگر Y افزایش می‌یافت، موجب می‌شد که حساب جاری به اندازه $m\Delta Y$ بدتر شود و اگر نرخ بهره افزایش می‌یافت موجب می‌شد که به علت افزایش بهره‌وری سرمایه از خارج وارد شود. در نتیجه در رهیافت تجاری با افزایش Y حساب تراز پرداخت‌ها بدتر و با افزایش r حساب تراز پرداخت‌ها بهتر می‌شود.

۵- گزینه «۲» رابطه تقاضای پول به صورت $M_d = \frac{paY^b}{r^c}$ است که با افزایش Y صورت کسر افزایش یافته و تقاضای پول افزایش می‌یابد $M_s < M_d$ و اگر دولت برای جبران مازاد تقاضای پول حجم داخلی را از طریق جزء D جبران نکند به ناچار برای ایجاد تعادل باید ارز از خارج وارد کشور شود که این به معنای ایجاد مازاد در حساب تراز پرداخت‌ها می‌گردد. برای افزایش r عکس تحلیل فوق برقرار است.

۶- گزینه «۴» از فروض اساسی نظریه پولی، تحرک کامل کالاها و دارایی‌ها و وجود برابری قدرت خرید می‌باشد.

آزمون فصل پنجم

- ۱- در نظریه پولی در تعیین نرخ ارز ..... پول منجر به ..... برای کالاها می‌گردد.
- (۱) مازاد عرضه - مازاد عرضه
(۲) مازاد عرضه - مازاد تقاضا
(۳) مازاد تقاضا - مازاد تقاضا
(۴) مازاد عرضه - تغییرات بازار پول تأثیر بر بازار کالا ندارد.
- ۲- در نظریه پولی تعیین نرخ ارز مازاد عرضه پول موجب ایجاد ..... در تراز پرداختها و کاهش عرضه پول موجب ..... در تراز پرداختها می‌گردد.
- (۱) افزایش - افزایش
(۲) افزایش - کاهش
(۳) کاهش - کاهش
(۴) کاهش - افزایش
- ۳- در نظریه پولی تعیین نرخ ارز، زمان ..... نرخ ارز موجب ..... در تراز پرداختها می‌گردد که با سیاستهای پولی و مالی ..... همراه نباشد.
- (۱) کاهش - بهبود - انبساطی
(۲) کاهش - کسری - انبساطی
(۳) افزایش - بهبود - انبساطی
(۴) افزایش - بهبود - انقباضی
- ۴- براساس نظریه پویایی نرخ ارز، اگر نرخ ارز تمایل به افزایش داشته باشد نرخ ارز بلندمدت ۱۰ درصد باید افزایش یابد تا تعادل مجدد را حاصل کند، نرخ ارز کوتاهمدت در ابتدای امر چند درصد می‌تواند افزایش یابد؟
- (۱) ۹ درصد
(۲) ۸ درصد
(۳) ۷ درصد
(۴) ۱۲ درصد
- ۵- بر اساس نظریه تراز موجودی اوراق بهادار اوراق قرضه داخلی و خارجی جانشین ..... و در نظریه رهیافت پولی اوراق قرضه داخلی و خارجی جانشین ..... فرض شده‌اند.
- (۱) کامل - ناقص
(۲) کامل - کامل
(۳) ناقص - کامل
(۴) ناقص - ناقص
- ۶- در رهیافتهای سنتی مانند نظریه کششها بر اهمیت متغیرهای ..... و در نظریه رهیافت پولی بر اهمیت متغیرهای ..... در تعیین نرخ ارز اشاره شده است.
- (۱) حقیقی - مالی
(۲) حقیقی - حقیقی
(۳) مالی - حقیقی
(۴) حقیقی - مالی
- ۷- در کدام نظریه تعیین نرخ ارز هم به اهمیت متغیرهای حقیقی و هم به اهمیت متغیرهای مالی توجه شده است؟
- (۱) نظریه رهیافت پولی
(۲) نظریه قدرت خرید مطلق
(۳) نظریه تراز موجودی اوراق بهادار
(۴) نظریه قدرت خرید نسبی
- ۸- در نظریه تراز موجودی اوراق بهادار متغیرهای حقیقی در ..... نقش خود را و متغیرهای مالی در ..... نقش خود را در تعیین نرخ ارز ایفا می‌کنند.
- (۱) بلندمدت - کوتاهمدت
(۲) کوتاهمدت - بلندمدت
(۳) هر دو در کوتاهمدت
(۴) هر دو در بلندمدت
- ۹- در رهیافت پولی نقش پول در ایجاد تعادل یا اختلال تراز پرداختها چگونه است؟
- (۱) هم موجب اختلال در تراز پرداختها است و هم موجب تعدیل
(۲) فقط تعدیل
(۳) فقط اختلال
(۴) در کوتاهمدت موجب تعدیل و در بلندمدت موجب ایجاد اختلال در تراز پرداختها می‌گردد.
- ۱۰- در نظریه رهیافت پولی مازاد عرضه پول موجب ایجاد ..... در تراز پرداختها می‌گردد بدان شرط که نظام نرخ ارز ..... باشد.
- (۱) کسری - شناور
(۲) مازاد - شناور
(۳) کسری - ثابت
(۴) مازاد - ثابت

فصل ششم

« سیاست‌های تعدیل »

تست‌های تألیفی فصل ششم

کله ۱- افزایش میل نهایی به واردات موجب ..... می‌شود.

- (۱) افزایش ضریب تکاثر
 (۲) افزایش درآمد ملی تعادلی
 (۳) افزایش کسری تجاری
 (۴) افزایش خالص صادرات

کله ۲- اگر در سمت چپ و بالای BP، حساب جاری در تعادل باشد ..... تراز پرداخت‌ها و ..... حساب سرمایه وجود دارد.

- (۱) کسری - کسری
 (۲) کسری - مازاد
 (۳) مازاد - کسری
 (۴) مازاد - مازاد

کله ۳- چرا به دنبال کاهش مصرف مستقل در سیستم نرخ ارز ثابت و تحرک کامل سرمایه حجم پول کاهش می‌یابد؟

- (۱) زیرا مازاد تراز پرداخت‌ها به وجود می‌آید.
 (۲) نرخ بهره افزایش می‌یابد.
 (۳) زیرا کسری تراز پرداخت‌ها به وجود می‌آید.
 (۴) زیرا درآمد ملی افزایش می‌یابد.

کله ۴- کدام یک از موارد زیر به طور قطع کسری تجاری را افزایش می‌دهد؟

- (۱) افزایش قیمت‌های داخلی و قیمت‌های خارجی
 (۲) افزایش قیمت‌های داخلی و ارزش پول داخلی
 (۳) افزایش قیمت‌های خارجی و ارزش پول داخلی
 (۴) افزایش قیمت‌های خارجی و ارزش پول خارجی

کله ۵- هرچه منحنی BP کم شیب‌تر باشد، نقش حساب جاری در تراز پرداخت‌ها ..... و نقش حساب سرمایه ..... است.

- (۱) کمتر - بیشتر
 (۲) بیشتر - بیشتر
 (۳) بیشتر - کمتر
 (۴) کمتر - کمتر

کله ۶- در اجرای سیاست‌های ترکیبی شیب منحنی‌های تعادل داخلی و خارجی به ترتیب:

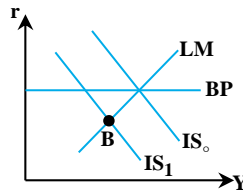
- (۱) مثبت - منفی
 (۲) منفی - مثبت
 (۳) مثبت - مثبت
 (۴) منفی - منفی

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل ششم

۱- گزینه «۳» فرمول ضریب تکاثر $\frac{1}{1-c(1-t)+m}$ است که با افزایش m مقدار ضریب تکاثر کاهش می‌یابد و با کاهش مقدار ضریب تکاثر درآمد ملی تعادلی نیز کاهش می‌یابد. چون فرمول خالص صادرات به صورت $NX = EX - IM - mY$ است، با افزایش m مقدار خالص صادرات کاهش می‌یابد و با کسری روبرو می‌شود.

۲- گزینه «۴» همچنان که بیان شد در سمت چپ و بالای BP مازاد تراز پرداخت‌ها وجود دارد و چون حساب تراز پرداخت‌ها از دو حساب جاری و سرمایه تشکیل شده است، اگر حساب جاری در تعادل باشد حساب سرمایه با مازاد روبرو است.

۳- گزینه «۳» زیرا با کاهش مصرف مستقل منحنی IS_0 به سمت چپ و پایین منتقل می‌شود (IS_1) که نقطه تقاطع IS_1 با LM در زیر منحنی BP که در آن کسری تراز پرداخت وجود دارد اتفاق می‌افتد (نقطه B).

۴- گزینه «۳» افزایش قیمت‌های خارجی باعث می‌شود ما کمتر از آنها خرید کنیم، در نتیجه واردات ما کاهش می‌یابد و تراز تجاری بهتر می‌شود. افزایش ارزش پول داخلی ما به معنای کاهش نرخ ارز است که باعث افزایش واردات و کاهش صادرات می‌شود.

۵- گزینه «۱» هر قدر منحنی BP عمودی‌تر باشد، ورود و خروج سرمایه سخت‌تر اتفاق می‌افتد و به عبارتی موانع زیادی برای جریان سرمایه در سطح بین‌المللی وجود دارد و هر قدر انتقال سرمایه با موانع بیشتری روبرو باشد، برای دست یافتن به تعادل خارجی (تعادل حساب تراز پرداخت‌ها) نقش حساب جاری افزایش می‌یابد.

۶- گزینه «۳» هر دو منحنی تعادل داخلی و خارجی در فضای دو بعدی سیاست مالی و نرخ بهره دارای شیب مثبت هستند. در دلیل صعودی بودن منحنی تعادل داخلی داریم: اگر سیاست مالی انبساطی اجرا شود Y افزایش می‌یابد و تورم حاصل می‌شود. بانک مرکزی برای جلوگیری از تورم باید پول را از دست مردم جمع کند و سیاست پولی انقباضی اجرا نماید، در نتیجه نرخ بهره افزایش می‌یابد و چون r و Y هر دو افزایش یافته‌اند شیب مثبت است. در دلیل صعودی بودن منحنی تعادل خارجی داریم: با اجرای سیاست مالی انبساطی Y افزایش می‌یابد و بر اساس رابطه خالص صادرات، حساب جاری با کسری روبرو می‌شود و برای آنکه تراز پرداخت‌ها در تعادل بماند نرخ بهره باید افزایش یابد تا موجب ورود سرمایه از خارج و برقراری دوباره تعادل شود.

بخش سوم: بخش عمومی

فصل اول

« دولت »

تست‌های تألیفی فصل اول

کله ۱- دلیل مخالفت با انتشار اوراق قرضه عمدتاً چه می‌باشد؟

- (۱) قرضه موجب افزایش هزینه‌های مصرفی دولت می‌شود.
 (۲) قرضه موجب ایجاد تورم می‌شود.
 (۳) قرضه باعث می‌شود به تعهدات خود عمل نکند.
 (۴) قرضه باعث تحمیل بار مالیاتی به آینده می‌گردد.

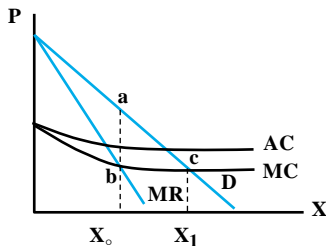
کله ۲- داخلی کردن منافع خارجی به چه معنی می‌باشد؟

- (۱) واگذاری شرکت خصوصی به بخش دولتی
 (۲) پرداخت سوبسید به بخش خصوصی
 (۳) وادار کردن بخش خصوصی به اصلاح مقدار تولید خود، با ایجاد انگیزه کافی
 (۴) گزینه ۲ و ۳

کله ۳- کدام یک از گزینه‌های زیر از عوامل دارای هزینه اجتماعی یا عوامل منفی خارجی به حساب می‌آید؟

- (۱) سر و صدا در بزرگراه‌های مترکم
 (۲) برنامه کارآموزی نیروی انسانی
 (۳) جلوگیری از بیماری‌های واگیردار
 (۴) استفاده از جاده‌ها و پل‌ها

کله ۴- شکل زیر اشاره به ..... دارد و چنانچه بهینه پارتو صادق باشد، مقدار تولید ..... خواهد بود.

- (۱) بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس تولید - X_1
 (۲) بازدهی کاهنده نسبت به مقیاس تولید - X_1
 (۳) بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس تولید - X_0
 (۴) بازدهی کاهنده نسبت به مقیاس تولید - X_0

کله ۵- در سؤال قبلی و در شکل مربوط ضرر در رفاه ناشی از انحصار برابر با کدام گزینه است؟

- (۱) bcx_1x_0 (۲) abc (۳) صفر (۴) acx_1x_0

کله ۶- هرگاه تولید کالایی همراه با اثرات یا پیامدهای خارجی منفی باشد، سطح تولید آن در شرایط رقابتی ..... و سطح قیمت آن ..... است.

- (۱) بیش از حد بهینه - بیش از حد بهینه
 (۲) کمتر از حد بهینه - کمتر از حد بهینه
 (۳) بیش از حد بهینه - کمتر از حد بهینه
 (۴) کمتر از حد بهینه - بیش از حد بهینه

کله ۷- کدام گزینه در مورد بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس تولید صحیح می‌باشد؟

- (۱) باعث به وجود آمدن انحصار می‌شود.
 (۲) قیمت کمتر از هزینه متوسط تعیین می‌شود.
 (۳) بخش خصوصی نمی‌تواند با فروش کالا به قیمت برابر با هزینه نهایی، سود کسب کند.
 (۴) همه موارد

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل اول

۱- گزینه «۴» افزایش هزینه‌های مصرفی و تورم ناشی از قرضه همیشه صادق نیست و بستگی به سیاست‌های دولت و چگونگی استفاده از منابع اوراق قرضه دارد و در صورتی که درست مصرف شوند اثر تورمی ندارند، اما معمولاً دولت‌ها جهت پرداخت بهره به صاحبان اوراق قرضه در آینده ناچار خواهند بود که هزینه‌ی پرداخت آن را از طریق وضع مالیات بر نسل‌های آینده تأمین کنند.

۲- گزینه «۴» معمولاً در صورت وجود تأثیرات خارجی، پیشنهاد می‌شود که با ایجاد انگیزه کافی، بخش خصوصی وادار به اصلاح مقدار تولید خود شود. به عنوان مثال این می‌تواند از طریق سوبسید دادن برای داخلی کردن منافع خارجی تحقق پیدا کند، اما معمولاً واگذاری شرکت خصوصی به بخش دولتی پیشنهاد نمی‌شود.

۳- گزینه «۱» چون این فعالیت برای دیگران زیان‌آور است جزو عوامل منفی خارجی به شمار می‌آید. جلوگیری از بیماری‌های واگیردار از عوامل مثبت خارجی و دو گزینه (۲ و ۴) از کالاهای همگانی به حساب می‌آیند.

۴- گزینه «۱» چون هزینه متوسط در حال کاهش می‌باشد، بنابراین بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس تولید وجود دارد، همچنین تحت شرایط بهینه پارتو قیمت برابر با هزینه نهایی تعیین می‌شود و بنابراین مقدار تولید جایی خواهد بود که منحنی تقاضا، منحنی هزینه نهایی را قطع می‌کند.

۵- گزینه «۲» در حالت رقابتی قیمت برابر با هزینه نهایی تعیین می‌شود، اما بنگاه انحصاری درآمد نهایی را برابر هزینه نهایی قرار می‌دهد. ضرر خالص در رفاه ناشی از انحصار برابر با اختلاف سطح زیر منحنی تقاضا و سطح زیر منحنی هزینه نهایی می‌باشد.

۶- گزینه «۳» در شرایط وجود اثرات خارجی یا پیامدهای خارجی منفی، تولید از حد بهینه اجتماعی بیشتر خواهد شد و قاعدتاً قیمت تعادلی پایین‌تر از قیمت کالا در حالت بهینه خواهد بود.

۷- گزینه «۴» اگر در بازار بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس وجود داشته باشد مؤسسات بزرگ به تدریج واحدهای کوچک را با حربه قیمت کمتر از بازار خارج می‌کنند و این امر در نهایت به انحصار منجر می‌شود. همچنین با وجود بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس شیب منحنی هزینه متوسط نزولی بوده و در نتیجه هزینه نهایی همواره کمتر از هزینه متوسط خواهد بود. حال اگر قیمت معادل هزینه نهایی تعیین شود چون از هزینه متوسط کمتر است، واحد تولیدی ضرر می‌دهد.

آزمون فصل اول

کله ۱- از نظر آدام اسمیت کدام یک از فعالیت‌های زیر جزو وظایف دولت نیست؟

- (۱) تولید کالاهای عمومی
 (۲) تولید کالاهای ضروری
 (۳) برقراری قوانین لازم جهت ایجاد نظم
 (۴) حمایت از جامعه در مقابل دشمنان خارجی

کله ۲- در چه صورت امکان دارد قرضه‌ی امروز دولت به وسیله‌ی نسل فردا پرداخت شود؟

- (۱) دولت قرضه‌ی امروز را صرف هزینه‌های سرمایه‌ای کند.
 (۲) دولت قرضه‌ی امروز را صرف هزینه‌های مصرفی کند.
 (۳) اوراق قرضه به سرمایه‌داران فروخته شود.
 (۴) اوراق قرضه به مصرف‌کنندگان فروخته شود.

کله ۳- کالاهای عمومی دارای چه ویژگی‌هایی هستند؟

- (۱) منافع آنها غیرقابل تخصیص و این کالاها رقابت‌پذیر هستند.
 (۲) توسط دولت تولید و منافع آنها قابلیت تخصیص دارند.
 (۳) مورد استفاده عموم می‌باشند و رقابت‌پذیر هستند.
 (۴) منافع آنها غیرقابل تخصیص و غیرقابل رقابت هستند.

کله ۴- در چه صورتی یک فعالیت اقتصادی دارای پیامد خارجی می‌باشد؟

- (۱) هرگاه فرد یا گروه دیگری غیر از کسانی که درگیر آن فعالیت هستند را متأثر نماید.
 (۲) هرگاه در بازار آن فعالیت آزادی خروج از بازار برای تولیدکنندگان وجود داشته باشد.
 (۳) هرگاه آن فعالیت دارای خروجی مثبت باشد.
 (۴) هرگاه در بازار آن فعالیت هیچ تولید کشوری به تنهایی نتواند در قیمت بازار تأثیر بگذارد.

کله ۵- در صورتی که در تولید یک کالایی پیامد خارجی مثبت وجود داشته باشد سطح تولید کارآمد در چه شرایطی تعیین می‌شود؟

- (۱) قیمت کالا - فایده نهایی خارجی = هزینه نهایی تولید
 (۲) قیمت کالا در بازار آزاد = هزینه نهایی تولید
 (۳) فایده نهایی خارجی + فایده نهایی داخلی = هزینه نهایی تولید
 (۴) فایده نهایی خارجی + فایده نهایی داخلی > هزینه نهایی تولید

فصل دوم

« اقتصاد رفاه و توزیع مناسب درآمد »

تست‌های تألیفی فصل دوم

کج ۱- منحنی قرارداد برای ترکیب نهادها بیانگر ..... می‌باشد.

(۱) تولید دو کالا بر روی منحنی امکانات تولید

(۲) تولید دو کالا در داخل منحنی امکانات تولید

(۳) تولید حداقل یک کالا به ازای مقدار مشخص از تولید کالای دیگر

(۴) بیشترین مقدار نهاد برای تولید یک کالا به ازای مقدار مشخص از تولید کالای دیگر

کج ۲- اگر نرخ نهایی تبدیل دو کالا (MRT_{xy}) با نرخ نهایی جانشینی آنها (MRS_{xy}) برابر باشد، کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

(۲) آنگاه فقط شرایط کارآیی در تولید برقرار است.

(۱) آنگاه فقط شرط کارآیی در مبادله برقرار است.

(۴) آنگاه شرایط کلی کارآیی برقرار است.

(۳) هیچ‌وقت این دو نرخ با هم برابر نمی‌شوند.

کج ۳- اگر مقدار K, L به کار رفته در تولید X از مبدأ مختصات به سمت بالا و راست اندازه‌گیری شود و بر روی منحنی قرارداد به سمت مبدأ مختصات

OX حرکت کنیم، آنگاه بر روی منحنی امکانات تولید که X بر روی محور افقی است به سمت ..... حرکت می‌کنیم و نرخ نهایی جانشینی منفی در تولید Y .....

(۲) بالا و چپ - افزایش می‌یابد.

(۱) بالا و چپ - ممکن است افزایش یابد.

(۴) پایین و راست - ممکن است افزایش یابد.

(۳) پایین و راست - کاهش می‌یابد.

کج ۴- اگر نرخ نهایی جانشینی مصرف دو فرد برابر باشد، اما با نرخ نهایی تبدیل یا MRT برای تولید X و Y مربوط بر روی منحنی امکانات تولید برابر

نباشد آنگاه:

(۱) شرط بهینه مصرف برقرار است اما شرط بهینه تولید برقرار نیست

(۲) شرط بهینه مصرف برقرار است اما شرط تعادل تولید و مصرف برقرار نیست.

(۳) شرط بهینه مصرف برقرار نیست اما شرط بهینه تولید برقرار است

(۴) شرط بهینه مصرف و تولید هیچ‌کدام برقرار نیست.

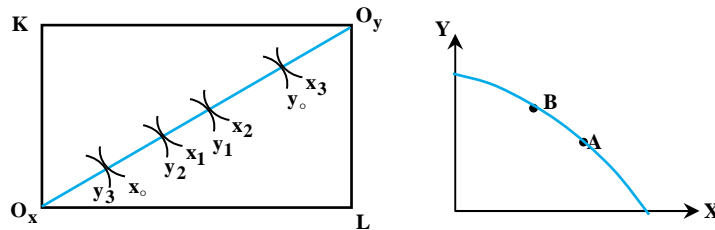

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل دوم

۱- گزینه «۱» منحنی قرارداد تولید متناظر با نقاط روی منحنی امکانات تولید است.

۲- گزینه «۴» در صورتی که شرایط کلی کارآیی برقرار باشد، باید با همان نرخ که کالای X در بخش تولیدی اقتصاد به کالای Y تبدیل می‌شود، کالای X در بخش مصرفی اقتصاد جانشین کالای Y شود. یعنی نرخ نهایی تبدیل دو کالای X و Y برابر با نرخ نهایی جانشین دو کالا باشد.

۳- گزینه «۱» هنگامی که بر روی منحنی قرارداد به سمت مبدأ مختصات OX حرکت می‌کنیم مقدار تولید X از X_3 به X_1 و X_0 کاهش پیدا می‌کند. آنگاه بر روی منحنی امکانات تولید نشان داده شده اگر تولید X کاسته شود به سمت بالا و چپ حرکت می‌کنیم، مثلاً از A به B مقدار تولید X کاهش و تولید Y افزایش می‌یابد. اما اینکه MRTS در تولید X و Y چه تغییری می‌کند قاعده مشخصی ندارد.

۴- گزینه «۲» اصولاً هر نقطه‌ای بر روی منحنی امکانات تولید دارای شرط بهینه تولید می‌باشد. حال با تولید مقدار مشخص از کالای X و Y اگر نرخ نهایی جانشینی مصرف دو فرد برابر باشد شرط بهینه مصرف که برابری نرخ‌های نهایی جانشینی است برقرار است. اما اگر $MRS \neq MRT$ باشد بهینه تولید و مصرف بر هم منطبق نیست و آنگاه تعادل تولید و مصرف وجود ندارد.

آزمون فصل دوم

- کله ۱- مکان هندسی نقاطی که از برابری نرخ نهایی جانشینی دو کالا برای دو مصرف‌کننده به دست می‌آید ..... نامیده می‌شود.
- (۱) منحنی امکانات مطلوبیت (۲) منحنی قرارداد تولید (۳) منحنی قرارداد مصرف (۴) منحنی امکانات تولید
- کله ۲- منحنی سرحد یا مرز امکانات مطلوبیت برای دو نفر بیانگر وضعیت‌هایی با:
- (۱) برابری MRT با جمع MRS دو نفر است. (۲) برابری MRT و MRS تک تک افراد است.
 (۳) MRS یکسان برای مقادیر مختلف مطلوبیت دو نفر است. (۴) برابری MRS دو نفر است.
- کله ۳- در جعبه یا مستطیل اجورث که ترکیب بهینه و کارآمد نیروی کار و سرمایه را بررسی می‌کند؟
- (۱) مقدار کالاها متغیر و مقدار نهاده‌ها ثابت است. (۲) مقدار کالاها و مقدار نهاده‌ها ثابت است.
 (۳) مقدار کالاها ثابت و مقدار نهاده‌ها متغیر است. (۴) مقدار کالاها و مقدار نهاده‌ها متغیر است.
- کله ۴- در مورد توزیع درآمد کالاها میان افراد جامعه بهینه پارتو بیانگر وضعیتی است که:
- (۱) درآمد یکسانی به همه افراد جامعه تعلق بگیرد.
 (۲) مطلوبیت همه افراد جامعه به حداکثر برسد.
 (۳) توزیع درآمد به نفع فقرا صورت گیرد.
 (۴) بدون آسیب و زیان رساندن به یک فرد امکان افزایش مطلوبیت فرد دیگر وجود نداشته باشد.
- کله ۵- وضعیت بهینه بهینه‌ها به وضعیتی گفته می‌شود که:
- (۱) منحنی بی‌تفاوتی رفاه اجتماعی بر منحنی امکانات تولید مماس باشد.
 (۲) منحنی امکانات مطلوبیت بر منحنی امکانات تولید مماس باشد.
 (۳) منحنی سرحد امکانات مطلوبیت بر منحنی امکانات تولید مماس باشد.
 (۴) منحنی سرحد امکانات مطلوبیت بر منحنی بی‌تفاوتی رفاه جامعه مماس باشد.
- کله ۶- زیربنای فکری مطلوبیون در توزیع مجدد درآمد چیست؟
- (۱) یک تومان درآمد اضافی برای یک ثروتمند ارزشی برابر یک تومان درآمد بیشتر برای فقیر دارد.
 (۲) مطلوبیت اضافی یک تومان درآمد برای یک ثروتمند بیشتر از مطلوبیت اضافی همان یک تومان برای فقیر دارد.
 (۳) یک تومان درآمد اضافی برای یک ثروتمند بیش از یک فرد فقیر مطلوبیت ایجاد می‌کند.
 (۴) یک تومان درآمد اضافی برای یک فرد فقیر بیش از یک ثروتمند مطلوبیت اضافی ایجاد می‌کند.
- کله ۷- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟
- (۱) اگر توزیع درآمد کاملاً برابر باشد ضریب جینی برابر صفر است.
 (۲) اگر توزیع درآمد کاملاً نابرابر باشد ضریب جینی برابر صفر است.
 (۳) ضریب جینی مساوی سطح فاصله بین منحنی لورنز و خط برابری کامل است.
 (۴) هرچه منحنی لورنز بیشتر نسبت به محور افقی محدب باشد توزیع درآمد برابرتر است.
- کله ۸- کدام یک از موارد زیر از دلایل دخالت دولت برای رفع شکست بازار ناشی از عدم برقراری بهینه پارتو نیست؟
- (۱) وجود پیامدهای خارجی منفی در تولید (۲) وجود پیامدهای خارجی مثبت در تولید
 (۳) وجود توزیع نابرابر درآمد (۴) وجود هزینه‌های متوسط نزولی در مقیاس وسیعی از تولید
- کله ۹- هزینه توزیع برابر درآمد کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند باشد؟
- (۱) کاهش کارایی (۲) کاهش مجموع درآمد افراد (۳) گزینه‌های ۱ و ۲ (۴) هیچ کدام
- کله ۱۰- در خصوص ضریب جینی کدام گزینه درست است؟
- (۱) معیار کاملی جهت توزیع درآمد می‌باشد.
 (۲) در خصوص توجیه توزیع عادلانه درآمد کفایت لازم را دارد.
 (۳) در مقایسه توزیع درآمد در مقاطع زمانی مختلف بسیار بهتر عمل می‌کند.
 (۴) در مقایسه توزیع درآمد در دو مقطع زمانی یا بین دو جامعه کفایت لازم را ندارد.

فصل سوم

« نظریه کالاها و خدمات عمومی »

تست‌های تألیفی فصل سوم

کله ۱- چنانچه برای ۴ طرح در سه حالت K, N, M پیامدهای زیر موجود باشند، کدام طرح با استفاده از روش حداکثر حداقل‌ها پیشنهاد می‌شود؟

طرح	M	N	K
A	۲۰۰	۱۵۰	۱۲۰
B	۱۶۰	۱۳۰	۱۰۰
C	۴۰۰	۲۴۰	۸۰
D	۲۶۰	۲۰۰	۱۵۰

A (۱)

B (۲)

C (۳)

D (۴)

کله ۲- چنانچه در یک طرح سرمایه‌گذاری نرخ بازدهی داخلی سرمایه (IRR) از نرخ بهره بازار کوچک‌تر باشد، آنگاه:

(۱) طرح سرمایه‌گذاری اجرا می‌شود.

(۲) اجرای طرح سرمایه‌گذاری به صرفه نیست.

(۳) جریان فایده خالص بیشتر از هزینه می‌باشد.

(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۳- کدام گزینه از دلایل دخالت دولت در اقتصاد است؟

(۱) فقدان اطلاعات

(۲) کیفیت پایین کالاهای خصوصی

(۳) قیمت بالای کالاهای خصوصی

(۴) بازدهی کاهنده نسبت به مقیاس

کله ۴- مسئله «سواری مجانی» از کدام خصیصه در مصرف ناشی می‌شود؟

(۱) تفکیک‌ناپذیری

(۲) رقابت‌ناپذیری

(۳) تفکیک‌پذیری

(۴) رقابت‌پذیری

کله ۵- کالای عمومی کالایی است که مطلوبیت نهایی:

(۱) همه افراد برای آن صعودی است.

(۲) تک تک افراد برای آن صعودی است.

(۳) اجتماعی آن بیش از مطلوبیت نهایی فرد برای آن است.

(۴) افراد برای آن یکسان است.

کله ۶- کسب آموزش عمومی از قبیل ادبیات، علوم تجربی، ریاضیات و دانش اجتماعی توسط فرد یک کالا یا خدمت ..... است و تولید آن توسط بخش خصوصی ..... از حد بهینه است.

(۱) خصوصی - کمتر

(۲) خصوصی - بیشتر

(۳) عمومی خالص - کمتر

(۴) عمومی خالص - بیشتر

کله ۷- آنچه کالای عمومی را از کالای خصوصی جدا می‌کند:

(۱) وضعیت هزینه تولید و تقاضای آن است.

(۲) وضعیت هزینه تولید آن است.

(۳) وضعیت فایده و مطلوبیت و تقاضای آن است.

(۴) تفاوت قابل توجه هزینه خصوصی و اجتماعی آن است.

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل سوم

۱- گزینه «۳» براساس روش حداکثر حداقل‌ها با توجه به جدول مربوطه 120 از طرح A، 100 از طرح B، 180 از طرح C و 150 از طرح D حداقل می‌باشند. از بین اینها 180 (که بیشتر از همه می‌باشد) انتخاب می‌شود که نشان‌دهنده انتخاب طرح C می‌باشد.

۲- گزینه «۲» در این حالت هزینه فرصت سرمایه‌گذاری بیشتر از منافع آن خواهد بود و به صرفه نیست.

۳- گزینه «۱» در صورت فقدان اطلاعات و با توجه به اینکه هزینه جمع‌آوری اطلاعات زیاد است، دولت می‌تواند با ورود به اقتصاد و فراهم آوردن اطلاعات لازم برای کاربران اقتصاد، این مشکل را حل کند.

۴- گزینه «۱» خصوصیت تفکیک‌پذیری یک کالا، این امکان را می‌دهد که بتوان متقاضیانی را که حاضر به پرداخت قیمت جاری آن نیستند، از مصرف آن کالا محروم کرد. در صورت تفکیک‌ناپذیری، با توجه به اینکه مصرف‌کننده کالا را مجانی به دست می‌آورد، پرداخت قیمت داوطلبانه توسط وی تضمین نمی‌شود. این ناتوانی سیستم قیمت‌گذاری داوطلبانه را که از خصوصیت تفکیک‌ناپذیری در مصرف ناشی می‌شود اصطلاحاً «سواری مجانی» می‌گویند.

۵- گزینه «۳» مطلوبیت نهایی هر کالایی اعم از خصوصی و عمومی چه برای افراد و چه برای کل اقتصاد نزولی است و در ضمن مطلوبیت نهایی افراد از هر کالایی و از جمله کالای عمومی ضرورتاً یکسان نیست. اما از آنجا که از یک کالای عمومی به طور همزمان تعداد زیادی از افراد مطلوبیت به دست می‌آورند، پس مطلوبیت نهایی اجتماعی آن بیش از مطلوبیت نهایی فرد برای آن است.

۶- گزینه «۱» کسب آموزش توسط یک فرد با توجه به اینکه فرد دارنده آموزش از آن استفاده می‌کند یک کالای خصوصی است، اما این کالای خصوصی در بردارنده پیامد خارجی مثبت قابل توجهی است و هرگاه کالایی دارای پیامد خارجی مثبت باشد تولید آن توسط بخش خصوصی کمتر از حد بهینه خواهد بود.

۷- گزینه «۳» کالای عمومی چون همزمان توسط تعداد زیادی افراد قابل مصرف است، فایده حاصل از آن و تقاضای آن متفاوت از کالای خصوصی است. اما با توجه به اینکه همانند کالای خصوصی برای تولید نیاز به نهادهای تولید دارد و همچنین همانند آن می‌تواند دارای هزینه نهایی ثابت، فزاینده یا کاهشنده باشد لذا وضعیت هزینه سبب تمایز آن نیست.

آزمون فصل سوم

کله ۱- هزینه نهایی استفاده از کالاهای عمومی خالص چقدر است؟

- (۱) صفر
(۲) قابل محاسبه نیست.
(۳) برابر هزینه متوسط تولید
(۴) برابر مطلوبیت نهایی مصرف آن

کله ۲- منحنی تقاضای کل برای کالاها و خدمات عمومی چگونه به دست می آید؟

- (۱) از جمع افقی منحنی‌های تک تک افراد
(۲) از جمع افقی و عمودی منحنی‌های تک تک افراد
(۳) از جمع عمودی منحنی‌های تک تک افراد
(۴) از مقایسه قیمت کالاهای خصوصی با قیمت کالاهای عمومی

کله ۳- وقتی که افراد بتوانند بدون پرداخت قیمت کالایی، از فایده آن کالا بهره‌مند شوند چه پدیده‌ای در اقتصاد مطرح می‌شود؟

- (۱) رشد اقتصادی
(۲) ازدحام
(۳) رقابت‌پذیری
(۴) سواری مجانی

کله ۴- دلیل ارائه کالای همگانی توسط دولت چیست؟

- (۱) ارائه این کالا اساساً وظیفه دولت است.
(۲) دولت اجازه تولید آن را به بخش خصوصی نمی‌دهد.
(۳) نمی‌توان اصل رقابت‌پذیری و تفکیک‌پذیری را در مورد آنها اجرا نمود.
(۴) همه موارد

کله ۵- سه طرح A و B و C دارای ارزش حال هزینه و منافع مشخص در جدول زیر داده شده است. کدام طرح با استفاده از روش حداکثر کردن فایده

خالص (NPV) انتخاب می‌شود؟

طرح	ارزش حال هزینه (C)	ارزش حال منافع (B)
A	۱۵۰	۴۵۰
B	۲۰۰	۳۰۰
C	۸۰۰	۹۰۰

- (۱) A
(۲) B
(۳) C
(۴) B یا C

فصل چهارم

« مالیات »

تست‌های تألیفی فصل چهارم

کله ۱- طبق کدام یک از اصول مالیاتی، سیستم مالیاتی باید طوری تنظیم شود که تفاوت بین مالیات پرداختی توسط مالیات‌دهنده و مقدار دریافتی توسط دولت حداقل باشد؟

- (۱) سهل الوصول بودن (۲) اصل صرفه‌جویی (۳) اصل عدالت (۴) اصل مشخص بودن

کله ۲- این اصل که «سیستم مالیاتی به گونه‌ای تنظیم شود که درآمد حاصل از آن، تابع فعالیت‌های اقتصادی کشور بوده و با تغییر فعالیت‌ها کم و زیاد شود» اشاره به کدام گزینه دارد؟

- (۱) انعطاف‌پذیری درآمد مالیات‌ها (۲) کفایت درآمدهای مالیاتی (۳) سهل الوصول بودن مالیات‌ها (۴) تنوع منابع مالیاتی

کله ۳- قیمت و مقدار نسبت به نرخ مالیات‌ها به ترتیب چگونه تغییر می‌کنند؟

- (۱) مستقیم، غیرمستقیم (۲) مستقیم - مستقیم (۳) غیرمستقیم - غیرمستقیم (۴) غیرمستقیم - مستقیم

کله ۴- مالیات بر مصرف بنزین و گازوئیل جهت نگهداری و ایجاد جاده‌ها، متکی بر چه اصلی است؟

- (۱) اصل فایده (۲) اصل توانایی پرداخت (۳) برابری نهایی ایثار (۴) برابری مطلق ایثار

کله ۵- قاعده ایثار برابر یعنی چه؟

- (۱) مردم متناسب با ایثار در پرداخت مالیات می‌توانند از خدمات دولت استفاده کنند.
 (۲) مردم با درآمد برابر باید به طور برابر مالیات بدهند و با درآمدهای متفاوت، مالیات غیربرابر بپردازند.
 (۳) مردم با درآمد متفاوت باید به طور برابر مالیات بپردازند.
 (۴) مردم با درآمدهای متفاوت و درآمدهای یکسان باید ایثار را معیار پرداخت مالیات بدانند.

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل چهارم

۱- گزینه «۲» بر پایه اصل صرفه‌جویی، مالیات و چگونگی وصول آن باید طوری تنظیم شود که تفاوت بین اصل پرداختی توسط مالیات‌دهنده و آنچه پس از کسر هزینه‌های مربوطه تحویل خزانه دولت می‌شود، حداقل باشد.

۲- گزینه «۱» این اصل به انعطاف‌پذیری درآمد مالیات‌ها اشاره دارد، مثلاً زمانی که کشور رو به پیشرفت است و رونق وجود دارد، درآمد مالیاتی دولت بیشتر و زمانی که رکود و بحران وجود دارد و فعالیت‌ها محدود و درآمد ملی به طور کلی کم است، درآمد مالیاتی نیز کمتر می‌شود.

۳- گزینه «۱» با افزایش نرخ مالیاتی، قیمت‌ها افزایش و مقدار تولید کاهش می‌یابد و با کاهش نرخ مالیاتی، قیمت‌ها کاهش و تولید افزایش می‌یابد. بنابراین رابطه نرخ مالیاتی با قیمت به صورت مستقیم و با مقدار به صورت غیرمستقیم می‌باشد.

۴- گزینه «۱» بر اساس اصل فایده منبع درآمد دولت برای ارائه کالاها و خدمات، باید با فایده‌ای که افراد از این کالاها و خدمات به‌دست می‌آورند، مرتبط باشد.

۵- گزینه «۴» به قسمت «ج» مالیات براساس قاعده برابری نهایی ایثار» در متن فصل رجوع شود.

آزمون فصل چهارم

کله ۱- از نظر تحلیل‌های خرد اقتصادی، مالیات چه اثراتی دارد؟

- (۱) سیاسی (۲) تورمی و رکودی (۳) تخصیص و توزیع (۴) هیچ اثری ندارد.

کله ۲- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

- (۱) از نظر کلاسیک‌ها مالیات‌ها، ابزار سیاست‌های اقتصادی دولت است.
 (۲) از نظر کینز مالیات، برای اجرای سیاست‌های اقتصادی دولت نیز کارآمد است.
 (۳) هر نوع مالیاتی به نوعی می‌تواند مالیات بر ذخیره ثروت محسوب شود.
 (۴) هرچه سهم درآمد مالیاتی نسبت به درآمد ملی بیشتر باشد، تأثیر تغییر در سیاست‌های مالیاتی کمتر است.

کله ۳- عوارضی که شهرداری‌ها از دارندگان اتومبیل جمع‌آوری می‌نمایند مبتنی بر چه قاعده‌ای است؟

- (۱) اصل توزیع مجدد (۲) اصل برابری افقی (۳) اصل توانایی پرداخت (۴) اصل فایده

کله ۴- این جمله آدام اسمیت که «فایده‌ای که یک فرد از دولت کسب می‌کند، متناسب با درآمندی است که تحت حمایت دولت به دست می‌آورد» اشاره

به کدام اصل از اصول تأمین مخارج دولت دارد؟

- (۱) هدایا (۲) عوارض (۳) اصل استفاده از خدمات (۴) هیچ کدام

کله ۵- پولی را که افراد جهت استفاده از کالاها و خدمات همگانی تفکیک‌پذیر می‌پردازند اصطلاحاً چه می‌گویند؟

- (۱) عوارض (۲) هدایا (۳) برای این نوع کالاها پولی پرداخت نمی‌شود. (۴) جریمه

فصل پنجم

« مالیات‌ها و سوبسیدهای مستقیم و غیرمستقیم »

تست‌های تألیفی فصل پنجم

۱- در صورتی که شیب منحنی‌های تقاضا و هزینه نهایی عادی باشد، تأثیر مالیات بر واحد در بازار انحصاری در کدام گزینه نشان داده شده است؟

- (۱) کاهش رفاه مصرف‌کننده و اضافه بار مالیاتی صفر
 (۲) کاهش رفاه تولیدکننده و اضافه بار مالیاتی صفر
 (۳) اضافه بار مالیاتی مثبت و افزایش رفاه کل جامعه
 (۴) کاهش رفاه کل جامعه و اضافه بار مالیاتی مثبت

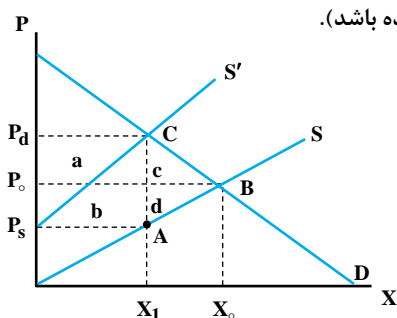
۲- کدام گزینه در خصوص مقایسه مالیات بر واحد و قیمت در بازار رقابتی نسبت به بازار انحصار کامل درست است؟

- (۱) اضافه بار مالیاتی در بازار انحصاری بیشتر است.
 (۲) اضافه بار مالیاتی در بازار رقابتی بیشتر است.
 (۳) کشش تقاضا و عرضه در بازار انحصاری اهمیت بیشتری دارد.
 (۴) اضافه بار مالیاتی در هر دو بازار یکسان است.

۳- کدام گزینه در خصوص سوبسید بر واحد در بازار انحصار کامل نادرست است؟ (در شرایطی که شیب منحنی‌های تقاضا و هزینه نهایی عادی باشد.)

- (۱) پس از سوبسید بر واحد در بازار انحصاری اضافه رفاه مصرف‌کننده افزایش می‌یابد.
 (۲) پس از سوبسید بر واحد در بازار انحصاری خالص رفاه جامعه افزایش می‌یابد.
 (۳) پس از سوبسید بر واحد سطح تولید انحصارگر افزایش یافته و اضافه بار سوبسید وجود دارد.
 (۴) نرخ بهینه سوبسید بر واحد، نرخ است که سطح تولید انحصارگر را به سطح تولید کارآمد یعنی جایی که هزینه نهایی و فایده نهایی با هم برابرند، هدایت می‌کند.

۴- اگر دولت مالیاتی معادل t بر هر واحد کالا وضع کند و باعث انتقال منحنی عرضه به سمت چپ شود (همانند شکل زیر) تغییر در مطلوبیت مصرف‌کننده (ΔU) چقدر است؟ (در صورتی که کالای مشمول جزء کوچکی از مخارج مصرفی مصرف‌کننده باشد).

- (۱) مساحت ABC
 (۲) مساحت $X_1 X_0 CB$
 (۳) مساحت $P_s P_d CA$
 (۴) مساحت $P_0 P_d CB$

۵- در شکل قبل مالیات پرداختی توسط تولیدکنندگان کدام گزینه است؟

- (۱) a
 (۲) b
 (۳) a+b
 (۴) b+d

۶- به عقیده آدام اسمیت عدم رعایت کدام اصل از اصول مالیات‌ها موجب رشوه‌خواهی و فساد می‌شود؟

- (۱) اصل عدالت
 (۲) صرفه‌جویی
 (۳) مشخص بودن
 (۴) سهل‌الوصول بودن

۷- فرض کنید توابع عرضه و تقاضا به صورت زیر است، اضافه رفاه تولیدکننده کدام است؟

- (۱) ۴
 (۲) ۸
 (۳) ۱۲
 (۴) ۱۶

۸- در سؤال قبل اگر دولت بر هر واحد کالا مالیاتی معادل $t = 3$ وضع کند، قیمت خالص دریافتی تولیدکننده بعد از مالیات کدام است؟

- (۱) ۵
 (۲) ۴
 (۳) ۷
 (۴) ۹

۹- در سؤال قبل زبان خالص در رفاه چقدر است؟

- (۱) ۱/۵
 (۲) ۲
 (۳) ۲/۵
 (۴) ۱

۱۰- کدام گزینه در ارتباط با اضافه بار مالیاتی نادرست است؟

- (۱) در نتیجه مداخله دولت در مکانیزم بازار ایجاد می‌شود.
 (۲) به دلیل جابه‌جایی نامناسب منابع ایجاد می‌شود.
 (۳) کاهش رفاهی است که به دلیل وضع مالیات به عرضه‌کننده و مصرف‌کننده تحمیل می‌شود.
 (۴) منافی ناشی از وضع مالیات است که نصیب دولت می‌شود.

کج ۱۱- توابع عرضه و تقاضا به صورت مقابل است:

$$q = 7 - \frac{1}{4}P, P = 2 + q$$

دولت بر هر واحد کالا حداکثر چه مالیاتی وضع کند که قیمت بازار از ۸ بیشتر نشود؟

- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۵ (۴) ۴

کج ۱۲- طبق کدام یک از اصول مالیاتی، سیستم مالیاتی باید طوری تنظیم شود که تفاوت بین مالیات پرداختی توسط مالیات‌دهنده و مقدار دریافتی توسط دولت حداقل باشد؟

- (۱) سهل الوصول بودن (۲) اصل صرفه‌جویی (۳) اصل عدالت (۴) اصل مشخص بودن

کج ۱۳- اگر منحنی عرضه کالایی به شکل $P = 200 + Q$ و منحنی تقاضای آن به شکل $P = 400 - Q$ باشد و به ازای هر واحد از کالای تولید و فروش رفته ۱۰ ریال یارانه داده شود، زیان اجتماعی ناشی از آن چقدر است؟

- (۱) ۲۵ (۲) ۱۰ (۳) ۵۰ (۴) ۷۵

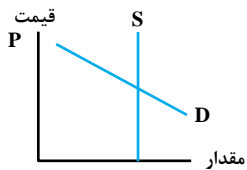
کج ۱۴- اگر تابع تقاضای کالایی به شکل $P = 1100 - 2Q$ ، تابع هزینه نهایی خصوصی آن به شکل $C_p = 200 + Q$ و تابع هزینه اجتماعی آن به شکل $C_s = 200 + 1/2Q$ باشد، برای رسیدن به سطح بهینه اجتماعی تولید باید چه مقدار مالیات بر واحد بر تولید این کالا وضع شود؟

- (۱) ۵۶/۲۵ (۲) ۴۳/۷۵ (۳) ۱۷/۷۵ (۴) ۸۲/۲۵

کج ۱۵- اگر نرخ مالیات ۲٪ و میل نهایی به مصرف از درآمد ملی ۸٪ باشد، با افزایش ۱۸۰ واحدی مخارج دولت، مازاد بودجه چه تغییری می‌کند؟

- (۱) ۱۶۰ واحد افزایش (۲) ۸۰ واحد کاهش (۳) ۸۰ واحد افزایش (۴) ۱۶۰ واحد کاهش

کج ۱۶- با توجه به نمودار روبرو، در صورت اعمال مالیات بر واحد کالا، ضرر در رفاه با فرض صفر بودن اثر درآمدی به چه صورت خواهد بود؟

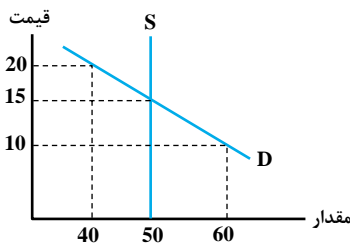
(۱) مثبت

(۲) منفی

(۳) صفر

(۴) بستگی به کشش منحنی تقاضا دارد.

کج ۱۷- در شکل زیر، اگر مالیاتی به میزان ۵ تومان بر هر واحد وضع شود، در این صورت قیمت برای مصرف‌کننده برابر خواهد بود با:

(۱) ۲۰ تومان

(۲) بین ۱۵ تا ۲۰ تومان

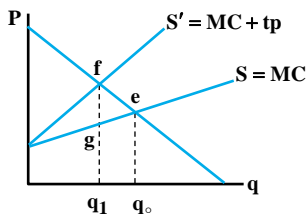
(۳) ۱۵ تومان

(۴) کمتر از ۱۵ تومان

کج ۱۸- در شکل بالا (سؤال قبل) در نتیجه این مالیات، درآمد کل فروشنده (پس از کسر مالیات) برابر خواهد بود با:

- (۱) ۵۰۰ تومان (۲) ۶۰۰ تومان (۳) ۷۵۰ تومان (۴) ۸۷۵ تومان

کج ۱۹- در شکل زیر اگر مالیات بر حسب ارزش بر یک بنگاه رقابتی وضع شود، نرخ خالص مالیات چقدر خواهد بود؟

$$\frac{fe}{fq_1} \quad (2)$$

$$\frac{fg}{gq_1} \quad (1)$$

$$\frac{fg}{fq_1} \quad (4)$$

$$\frac{gq_1}{fg} \quad (3)$$

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل پنجم

۱- گزینه «۴» چرا که بنا بر توضیحات داده شده در قسمت مالیات بر واحد در بازار انحصاری، این مالیات باعث کاهش اضافه رفاه مصرف‌کننده و عرضه‌کننده و همچنین کاهش تولید می‌شود و دارای اضافه بار مالیاتی مثبت است و در نتیجه رفاه کل جامعه را کاهش می‌دهد.

۲- گزینه «۱» با توجه به این که انحصارگر قبل از مالیات نیز در مقدار کمتری از سطح کارآمد (سطح تولید در بازار رقابتی) تولید می‌کند. پس از برقراری مالیات که سطح تولید بیشتر کاهش پیدا می‌کند، عدم کارایی ایجاد شده بیشتر بوده و اضافه بار مالیاتی بیشتر از بازار رقابتی می‌باشد.

۳- گزینه «۳» چرا که سوبسید بر واحد در بازار انحصاری اضافه رفاه مصرف‌کننده و عرضه‌کننده و کل خالص رفاه جامعه را افزایش می‌دهد. در نتیجه گزینه‌های (۱) و (۲) صحیح و گزینه (۳) نادرست است؛ چرا که بر این اساس نه تنها اضافه بار وجود ندارد، بلکه خالص رفاه جامعه نیز به واسطه نزدیک‌تر شدن سطح تولید به سطح تولید کارآمد افزایش می‌یابد. گزینه (۴) نیز صحیح است.

۴- گزینه «۲» چون کالای مشمول مالیات جزء کوچکی از مخارج مصرف‌کننده می‌باشد، بنابراین اثر درآمدی قابل اغماض خواهد بود و تغییر در مطلوبیت معادل سطح زیر منحنی تقاضا بین X_0 و X_1 می‌باشد.

۵- گزینه «۲» کل درآمد مالیاتی برابر $a + b$ می‌باشد که a را مصرف‌کننده و b را تولیدکننده می‌پردازد.

۶- گزینه «۳» اصل مشخص بودن ناظر به وظایف قانونگذار و دولت در خصوص مالیات نسبت به مالیات‌دهنده می‌باشد. عدم رعایت این اصل به اعتقاد آدم اسمیت باعث رشوه‌خواهی و فساد می‌شود.

۷- گزینه «۲» توابع معکوس عرضه و تقاضا را می‌توان به صورت روبه‌رو نوشت:
 $P = q + 1$; $P = 13 - 2q$
 $q + 1 = 13 - 2q \Rightarrow 3q = 12 \Rightarrow q = 4 \Rightarrow P = 5$
 حال مشخص است که اضافه رفاه تولیدکننده برابر با سطح محدود به بالای منحنی عرضه و خط قیمت می‌باشد، یعنی:

$$P \cdot q - \int_0^q f(q) dq = 5 \times 4 - \int_0^4 (q + 1) dq = 20 - 12 = 8$$

۸- گزینه «۲» تابع معکوس عرضه پس از مالیات به صورت روبه‌رو است:
 $P = q + 1 + t = q + 4$
 حال مقدار تعادلی جدید برابر است با:
 $q + 4 = 13 - 2q \Rightarrow 3q_t = 9 \Rightarrow q_t = 3$
 و با قرار دادن مقدار تعادلی جدید در تابع عرضه اولیه، قیمت خالص دریافتی تولیدکننده به دست می‌آید:

$$P_t = q_t + 1 \Rightarrow P_t = 3 + 1 = 4 \Rightarrow P_t = 4$$

۹- گزینه «۱» ضرر خالص در رفاه برابر است با:

$$w = \frac{1}{2} \times t \times \Delta q$$

$$w = \frac{1}{2} \times 3 \times (-1) = -1/2$$

Δq = تغییرات تولید ناشی از وضع مالیات که برابر با $-1 = 3 - 4$ می‌باشد.

۱۰- گزینه «۴» اضافه بار مالیاتی یا ضرر خالص در رفاه، مقدار کاهشی است که در رفاه جامعه به وجود می‌آید و ناشی از جابه‌جایی نامناسب منابع است. این اضافه بار با اینکه نتیجه وضع مالیات است اما منافع آن نصیب دولت نمی‌شود و به عبارتی گم می‌شود.

۱۱- گزینه «۱» توابع عرضه و تقاضا را به این صورت می‌توان در نظر گرفت:
 $P = 14 - 2q$, $P = 2 + q$
 حال با وضع مالیات معادل t بر هر واحد کالا، تابع عرضه به صورت مقابل تغییر می‌کند:

$$P' = 2 + q + t$$

$$2 + q + t = 14 - 2q \Rightarrow 3q_t = 12 - t$$

از برابری تابع تقاضا با عرضه جدید مقدار تعادلی به دست می‌آید:

$$q_t = \frac{12-t}{3} \Rightarrow q_t = 4 - \frac{1}{3}t$$

در نهایت با قرار دادن مقدار q در تابع تقاضا و همچنین قرار دادن قیمت ۸ خواهیم داشت:

$$8 = 14 - 2q_t \Rightarrow 8 = 14 - 2\left(4 - \frac{1}{3}t\right) \Rightarrow 8 = 14 - 8 + \frac{2}{3}t \Rightarrow \frac{2}{3}t = 8 - 6 = 2 \Rightarrow t = \frac{1}{\frac{2}{3}} = \frac{6}{2} = 3 \Rightarrow t = 3$$

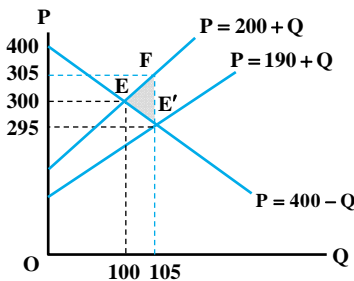
۱۲- گزینه «۲» بر پایه اصل صرفه‌جویی، مالیات و چگونگی وصول آن باید طوری تنظیم شود که تفاوت بین اصل پرداختی توسط مالیات‌دهنده و آنچه پس از کسر هزینه‌های مربوطه تحویل خزانه دولت می‌شود، حداقل باشد.

$$200 + Q = 400 - Q \Rightarrow 2Q = 200 \Rightarrow Q = 100$$

۱۳- گزینه «۱» تعادل قبل از یارانه به این صورت است:

$$\text{آنگاه} \Rightarrow P = 200 + 100 = 300$$

اما پس از دادن یارانه منحنی عرضه به این صورت می‌باشد:

$$P = 200 + Q - 10 \Rightarrow P = 190 + Q$$

چرا که یارانه مانند آن است که هزینه‌های تولید کاهش پیدا کرده باشد.

$$190 + Q = 400 - Q \Rightarrow 2Q = 210$$

لذا در تعادل جدید داریم:

$$\Rightarrow Q = 105 \Rightarrow P = 190 + Q = 295$$

قیمت برای تولید کننده نیز با توجه به یارانه دریافتی برای هر واحد ۳۰۵ ریال می‌باشد. اما با توجه به مجموع افزایش در رفاه مصرف کننده و تولید کننده و

هزینه پرداخت یارانه دولت، زیان اجتماعی برابر با مثلث $E'FE'$ می‌باشد که مساحت آن برابر با ۲۵ می‌باشد. $E'FE' = \frac{1}{2}(10)(5) = 25$ مساحت

$$P = MC_P \Rightarrow 1100 - 2Q = 200 + Q$$

۱۴- گزینه «۱» تولید کننده خصوصی از برابری $P = MC_P$ تولید می‌کند که به این صورت است:

$$900 = 3Q \Rightarrow Q = 300$$

حال اگر با توجه به هزینه نهایی اجتماعی تولید صورت بگیرد، داریم:

$$P = MC_S \Rightarrow 1100 - 2Q = 200 + 1/2Q \Rightarrow 900 = 3/2Q \Rightarrow Q = 281/25$$

اما اگر تولید بهینه اجتماعی ۲۸۱/۲۵ است، در این سطح تولید هزینه نهایی خصوصی و اجتماعی چنین خواهند بود:

$$MC_P = 200 + Q = 200 + 281/25 = 481/25$$

$$MC_S = 200 + 1/2Q = 200 + 1/2(281/25) = 537/5$$

$$MC_S - MC_P = 537/5 - 481/25 = 56/25$$

آنگاه تفاوت هزینه نهایی اجتماعی و خصوصی در سطح تولید بهینه چنین است:

پس بایستی معادل ۵۶/۲۵ واحد مالیات بر واحد وضع شود تا هزینه نهایی خصوصی را با هزینه نهایی اجتماعی برابر نماید.

۱۵- گزینه «۲» تغییرات در مخارج دولتی از دو طریق بر مازاد بودجه تأثیر می‌گذارد: یکی تأثیر مستقیم و دیگری از طریق تغییری که در درآمد ملی ایجاد

$$\text{می‌کند. لذا داریم: } dB = tdy - dG$$

حال با توجه به اینکه تغییرات در درآمد ملی ناشی از تغییرات در مخارج دولتی به صورت زیر می‌باشد، داریم:

$$y = \frac{C + I + G}{1 - C(1-t)} \Rightarrow dy = \frac{dG}{1 - C(1-t)}$$

$$dB = \left[\frac{t}{1 - c(1-t)} - 1 \right] dG = \left[\frac{0/2}{1 - 0/8(1 - 0/2)} - 1 \right] 180 \Rightarrow dB = -80$$

حال با جایگذاری dy در رابطه اول داریم:

بنابراین مازاد بودجه ۸۰ واحد کاهش می‌یابد.

۱۶- گزینه «۳» ضرر یا کاهش در رفاه از فرمول روبرو محاسبه می‌شود:

$$W = \frac{1}{2} t^2 \left(\frac{q}{p} \right) \left[\frac{E_s E_d}{E_s + E_d} \right]$$

که در آن t نرخ مالیات، q مقدار کالا، p قیمت کالا می‌باشد. E_s و E_d نیز به ترتیب کشش عرضه و تقاضا می‌باشند. حال اگر هرکدام از کشش‌های عرضه و یا تقاضا صفر باشند (یا غیرحساس باشند) مقدار ضرر در رفاه (W) برابر صفر خواهد بود، که این نتایج با فرض صفر بودن اثر درآمدی به دست می‌آیند.

۱۷- گزینه «۳» نمودار موردنظر منحنی‌های عرضه و تقاضا را در شرایطی که منحنی عرضه کاملاً کشش‌پذیر است نشان می‌دهد. سطح قیمت و مقدار تعادلی اولیه ۱۵ و ۵۰ می‌باشد. با وضع مالیات منحنی تقاضا یا درآمد متوسط برای عرضه‌کننده به سمت پایین جابه‌جا می‌شود. تعادل جدید برای وی در قیمت ۱۰ و مقدار ۵۰ می‌باشد و بدین ترتیب کلیه بار مالیاتی را متحمل می‌شود. لذا با وضع مالیات نقطه تعادل برای مصرف‌کننده تغییری پیدا نمی‌کند و قیمت کالای فوق برای مصرف‌کننده برابر ۱۵ تومان می‌باشد.

۱۸- گزینه «۱» با توجه به پاسخ سؤال قبل نقطه تعادل جدید برای عرضه‌کننده پس از وضع مالیات در جایی است که قیمت برابر ۱۰ تومان و مقدار برابر ۵۰ واحد می‌باشد. لذا درآمد فروشنده برابر است با:

$$R = p \cdot q = 10(50) = 500$$

۱۹- گزینه «۱» عموماً نرخ خالص مالیات برحسب ارزش را به صورت نسبت مالیات به قیمت خالص دریافتی فروشنده بیان می‌کنند. به عبارت دیگر

$$t_n = \frac{fg}{gq_1}$$

را «نرخ خالص مالیات» می‌نامند.

آزمون فصل پنجم

کله ۱- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) سوبسید در بازار کالاهای اساسی بیشتر متوجه عرضه کنندگان می‌شود.
- (۲) مالیات در بازار کالاهای لوکس بیشتر متوجه مصرف کنندگان است.
- (۳) سوبسید در بازار کالاهای لوکس باعث کاهش تولید آن است.
- (۴) سوبسید در بازار محصولات کشاورزی بیشتر متوجه کشاورزان می‌شود.

کله ۲- برقراری مالیات بر قیمت در بازار انحصاری می‌تواند .....

- (۱) اثر عدم کارآیی کمتری نسبت به مالیات بر واحد داشته باشد.
- (۲) اثر عدم کارآیی بیشتری نسبت به مالیات بر واحد داشته باشد.
- (۳) باعث ایجاد کارآیی بیشتری نسبت به بازار رقابتی شود.
- (۴) باعث افزایش تولید و کاهش قیمت گردد.

کله ۳- هرچقدر منحنی عرضه کشش کمتری داشته باشد:

- (۱) سهم مالیات عرضه کنندگان کمتر است.
- (۲) سهم مالیات مصرف کنندگان بیشتر است.
- (۳) سهم مالیات مصرف کنندگان کمتر است.
- (۴) سهم مالیات عرضه کنندگان برابر مصرف کنندگان است.

کله ۴- کدام گزینه در خصوص مقایسه مالیات بر واحد و قیمت در بازار انحصاری صحیح است؟

- (۱) اگر درآمد مالیاتی یکسان و ثابت را به عنوان فصل مشترک جهت مقایسه در نظر بگیریم، مالیات بر قیمت از نقطه نظر تخصیص ارجحیت دارد.
- (۲) در صورتی که فصل مشترک همانی باشد که در ۱ گفته شد، درآمد مالیاتی در مالیات بر واحد بیشتر است.
- (۳) اگر فصل مشترک اثر تخصیص یکسان باشد، اضافه بار مالیاتی و سهم مالیات مصرف کنندگان در مالیات بر قیمت بیشتر است.
- (۴) در صورتی که فصل مشترک اثر تخصیص یکسان باشد، اثر توزیعی در مالیات بر قیمت به نفع انحصارگر است.

کله ۵- کدام یک از گزینه‌های زیر در خصوص مالیات بر واحد در بازار انحصار کامل درست است؟

- (۱) در صورتی که منحنی هزینه نهایی کاملاً کشش پذیر باشد، انحصارگر کل مالیات را به صورت افزایش قیمت به مصرف کننده منتقل می‌کند.
- (۲) حتی در شرایط خاص نیز انحصارگر نمی‌تواند تمام مالیات را به مصرف کننده انتقال دهد.
- (۳) حتی در صورت کشش پذیری کامل منحنی تقاضا نیز قیمت برای مصرف کننده پس از مالیات بر واحد افزایش می‌یابد.
- (۴) در صورت کشش پذیری کامل منحنی تقاضا، قیمت برای مصرف کننده کاهش می‌یابد.

کله ۶- در خصوص تأثیر مالیات بر قیمت در بازار حداکثرکننده درآمد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) پس از مالیات بر قیمت در این بازار سطح تعادلی تولید کاهش یافته و اضافه بار مالیاتی نیز مثبت است.
- (۲) پس از برقراری این نوع مالیات اضافه رفاه مصرف کننده کاهش یافته، در حالی که اضافه رفاه عرضه کننده تغییری نمی‌کند.
- (۳) کاهش خالص در رفاه جامعه پس از برقراری این مالیات از حالت مالیات بر واحد بیشتر است.
- (۴) اضافه رفاه عرضه کننده به اندازه درآمد مالیاتی کاهش یافته، سطح تولید بدون تغییر می‌ماند و اضافه بار مالیاتی برابر صفر است.

کله ۷- در صورتی که تقاضا کاملاً حساس باشد با وضع مالیات بر ارزش:

- (۱) هیچ‌گونه کاهشی در ارزش اضافی مصرف کننده به وقوع نمی‌پیوندد.
- (۲) هیچ‌گونه کاهشی در ارزش اضافی تولیدکننده به وقوع نمی‌پیوندد.
- (۳) کاهش ارزش اضافی مصرف کننده برابر با کاهش در ارزش اضافی تولیدکننده می‌باشد.
- (۴) کاهش در ارزش اضافی مصرف کننده بیشتر از کاهش در ارزش اضافی تولیدکننده می‌باشد.

کج ۸- چنانچه عرضه کاملاً بی‌کشش باشد، با وضع مالیات بر واحد:

- (۱) اضافه رفاه تولیدکننده کاهش می‌یابد و ضرر خالص در رفاه مثبت است.
- (۲) اضافه رفاه مصرف‌کننده کاهش می‌یابد و ضرر خالص در رفاه مثبت است.
- (۳) اضافه رفاه تولیدکننده کاهش می‌یابد و ضرر خالص در رفاه صفر است.
- (۴) اضافه رفاه تولیدکننده ثابت می‌ماند و ضرر خالص در رفاه صفر است.

کج ۹- در صورتی که مالیات بر ارزش تحت شرایط هزینه ثابت و رقابت کامل وضع شود، کدام‌یک از موارد زیر در تعیین بار یا فشار مالیاتی بی‌تأثیر است؟

- (۱) نرخ مالیاتی
- (۲) کشش عرضه
- (۳) کشش تقاضا
- (۴) مخارج صرف شده روی کالا

کج ۱۰- کدام‌یک از گزینه‌های زیر صحیح‌تر است؟ (هنگامی که مالیات بر واحد در بازار انحصاری وضع می‌شود.)

- (۱) هرچه منحنی هزینه نهایی شیب بیشتری داشته باشد اضافه بار مالیاتی بیشتر خواهد بود.
- (۲) هرچه منحنی هزینه نهایی شیب بیشتری داشته باشد اضافه بار مالیاتی کمتر خواهد بود.
- (۳) کل مالیات بر واحد بر دوش مصرف‌کنندگان خواهد بود.
- (۴) اصولاً در بازار انحصاری برقراری مالیات اضافه بار مالیاتی ندارد.

فصل ششم

« سایر مالیات ها »

تست های تألیفی فصل ششم

کله ۱- کدام گزینه در مورد مالیات بر درآمد صحیح می باشد؟

(۱) اثری بر شرایط پارتو نداشته، اما در قیمت های نسبی اخلال ایجاد می کند.

(۲) عدم کارایی ایجاد می کند اما قیمت های نسبی را تغییر نمی دهد.

(۳) علاوه بر عدم کارایی، قیمت های نسبی را نیز تغییر می دهد.

(۴) اثری بر شرایط بهینه پارتو نداشته و در قیمت های نسبی نیز اخلال ایجاد نمی کند.

کله ۲- فرض کنید توابع عرضه تقاضا به صورت زیر باشند:

$$q = p - 4 \quad ; \quad p = 19 - 4q$$

حال اگر دولت بر هر واحد کالا مالیاتی معادل $t = 5$ وضع کند، قیمت خالص دریافتی تولیدکننده بعد از مالیات کدام است؟

۶ (۴)

۷ (۳)

۴ (۲)

۱۱ (۱)

کله ۳- در سؤال قبلی ضرر یا زیان خالص در رفاه را محاسبه کنید:

۴ (۴)

۲/۵ (۳)

۱/۵ (۲)

۵ (۱)

پاسخنامه تست های تألیفی فصل ششم

۱- گزینه «۴» مالیات بر درآمد بین درآمد پرداخت شده به فرد توسط واحدهای اقتصادی و آنچه که فرد پس از مالیات دریافت می کند اختلاف به وجود می آورد، اما هیچ گونه اثری بر کارایی تخصیص عوامل تولید ندارد. بنابراین اثری بر شرایط بهینه پارتو نداشته و قیمت های نسبی را نیز دچار تغییر نمی کند.

۲- گزینه «۴» تابع معکوس عرضه پس از وضع مالیات به این صورت می باشد:

$$p = q + 4 + t = q + 4 + 5 = q + 9 \Rightarrow p = q + 9$$

$$q + 9 = 19 - 4q \Rightarrow 5q = 10 \Rightarrow q = 2$$

و با قرار دادن مقدار تولید تعادلی در تابع عرضه اولیه قیمت خالص دریافتی تولیدکننده را نیز به دست می آوریم:

$$p = q + 4 \Rightarrow p = 2 + 4 = 6$$

$$w = \frac{1}{2} \times t \times \Delta q$$

۳- گزینه «۳» ضرر در رفاه از رابطه مقابل به دست می آید:

Δq تغییرات تولید ناشی از وضع مالیات است که برای محاسبه آن تولید قبل از مالیات و تولید بعد از مالیات را می خواهیم:

تولید قبل از وضع مالیات بدین صورت به دست می آید:

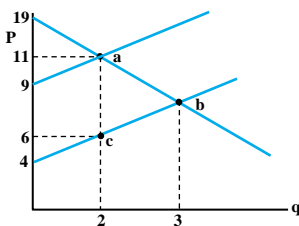
$$\begin{aligned} p &= q + 4 & \rightarrow & q + 4 = 19 - 4q \\ p &= 19 - 4q & \rightarrow & 5q = 15 \Rightarrow q = 3 \end{aligned}$$

با توجه به اینکه تولید قبل از مالیات نیز در سؤال قبلی برابر ۲ بوده، داریم:

$$w = \frac{1}{2} \times 5 \times (2 - 3) = -2/5$$

علامت منفی نیز به معنی زیان می باشد.

در شکل روبرو زیان اجتماعی برابر با مساحت abc است که در این مورد برابر با ۲/۵ می باشد.

آزمون فصل ششم

کج ۱- مالیات‌های بر بازار و مالیات‌های بر مصرف اصولاً مشمول چه نوع مالیاتی هستند؟

- (۱) تصاعدی (۲) نسبی (۳) تنازلی (۴) متوسط

کج ۲- مالیات بر دستمزد و حقوق چه اثراتی دارد؟

- (۱) باعث افزایش عرضه کار می‌شود.
 (۲) باعث کاهش عرضه کار می‌شود.
 (۳) هیچ تأثیری بر عرضه کار ندارد.
 (۴) اثر قطعی آن بر عرضه کار نامشخص است.

کج ۳- مالیات بر سود انحصارگر کدام یک از اثرات زیر را دارد؟

- (۱) اثر تخصیصی در حالت مالیات ثابت بر سود
 (۲) اثر تخصیصی در حالت مالیات نسبی بر سود
 (۳) دارای اضافه بار مالیاتی است.
 (۴) هیچ کدام

کج ۴- در خصوص یارانه بر سود کدام گزینه درست است؟

- (۱) یارانه بر سود وجود ندارد.
 (۲) دارای اثر تخصیصی است.
 (۳) در صورتی که بخواهیم مانع از توقف تولید یک کالا به علت زیان بنگاه شویم، این نوع سوبسید از سوی دولت پرداخت می‌شود.
 (۴) یارانه بر سود باعث به وجود آمدن اضافه بار می‌شود.

کج ۵- معمولاً مالیات‌های عمومی بر مصرف نسبت به درآمد نرخ نزولی دارند، اما برقراری مالیات انتخابی بر مصرف (بازار) .....

- (۱) به صورت تصاعدی برقرار می‌شوند.
 (۲) به صورت ثابت برقرار می‌شوند.
 (۳) به صورت تنازلی برقرار می‌شوند.
 (۴) با نرخ‌های متفاوت (نزولی، صعودی و ثابت) نسبت به غیرضروری بودن آنها برقرار می‌شوند.

فصل هفتم

« تأمین اجتماعی و سیستم حمایتی از فقرا »

آزمون فصل هفتم

کله ۱- بیمه‌های اجتماعی به چه صورت می‌باشند؟

- (۱) معمولاً مستقیماً با درآمد جاری فرد ارتباط پیدا می‌کند.
- (۲) معمولاً به طور غیرمستقیم با درآمد جاری فرد ارتباط پیدا می‌کنند ولی به وضعیت اشتغال بستگی ندارند.
- (۳) معمولاً به صورت مستقیم با درآمد جاری فرد ارتباط پیدا نمی‌کنند ولی به وضعیت اشتغال اشخاص بستگی دارند.
- (۴) هیچ‌کدام

کله ۲- هلال احمر و صلیب سرخ در ایران جزء کدام رکن تأمین اجتماعی هستند؟

- (۱) امدادی (۲) حمایتی (۳) بیمه‌ای (۴) امدادی و حمایتی

کله ۳- رعایت کدام گزینه در مورد بیمه بیکاری ضروری است؟

- (۱) مبلغ بیمه در حد رفع نیازهای ضروری و برخی نیازهای لوکس افراد باشد.
- (۲) دوره پرداخت کوتاه‌مدت باشد.
- (۳) دوره پرداخت حتی‌الامکان بلندمدت باشد.
- (۴) به مرور زمان نرخ بیمه بیکاری برای افراد افزایش یابد.

کله ۴- در یک جامعه سالم رکن ..... بایستی بیشتر از رکن ..... باشد و غالب افراد جامعه را پوشش دهد.

- (۱) بیمه‌ای، حمایتی (۲) حمایتی، بیمه‌ای (۳) امدادی، بیمه‌ای (۴) امدادی، حمایتی

کله ۵- از بین دو نوع سوبسید نقدی و جنسی انتخاب کدام یک بهتر است؟

- (۱) نقدی
- (۲) جنسی
- (۳) تفاوتی با هم ندارد.
- (۴) انتخاب بین این دو نوع سوبسید بستگی به شرایط اقتصاد موردنظر دارد.

بخش چهارم: پول و بانکداری

فصل اول

« پول »

تست‌های تألیفی فصل اول

کله ۱- گزینه صحیح را انتخاب کنید.

- (۱) پول کالایی، مشکل «غیرقابل تقسیم بودن» در معاملات پایاپای را حل کرد.
- (۲) پول فلزی یکی از اشکال پول کالایی است.
- (۳) فقط از طلا و نقره به عنوان پول فلزی استفاده می‌شود.
- (۴) از همان ابتدای پیدایش مبادله، انبار کردن کالا وجود داشت.

کله ۲- تورم تا قبل از انقلاب قیمت‌ها چه دلایلی داشت؟

- (۱) وجود پشتوانه صددرصدی برای پول
- (۲) قحطی و خشک‌سالی
- (۳) سیاست تقلب در عیار مسکوکات توسط حاکمان
- (۴) گزینه ۲ و ۳

کله ۳- طبق مکتب پولی (انتشار):

- (۱) اسکناس منتشره می‌تواند صددرصد پشتوانه فلز گران‌بها داشته باشد.
- (۲) باید بیش از ارزش اسکناس‌ها پشتوانه طلا موجود باشد.
- (۳) اسکناس منتشره باید درصدی پشتوانه طلا داشته باشد.
- (۴) اسکناس منتشره باید صددرصد پشتوانه طلا (فلز گران‌بها) داشته باشد.

کله ۴- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) امروز مبادله تهاتری به هیچ وجه جایگاهی در اقتصاد ندارد.
- (۲) به علت بروز تورم‌های شدید ممکن است مبادله تهاتری صورت گیرد.
- (۳) در کشورهای با نرخ مالیاتی بالا انجام مبادله تهاتری معقول به نظر نمی‌رسد.
- (۴) هیچ‌کدام

کله ۵- در صورت آزاد بودن ضرب سکه طلا توسط افراد مختلف در یک کشور کدام مورد ممکن است صادق باشد؟

- (۱) قانون گرشام
- (۲) نقض قانون گرشام
- (۳) بروز رکود
- (۴) هیچ‌کدام

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل اول

۱- گزینه «۲» در گزینه (۱)، پول کالایی مشکل دانستن نسبت‌های زیاد مبادله را حل کرد نه غیرقابل تقسیم بودن کالاها را. مثلاً اگر گوسفند پول کالایی باشد هنوز مشکل غیرقابل تقسیم بودن باقی است، زیرا اگر بخواهیم با گوسفند یک پاپوش بخریم باید آن را به چند قسمت تقسیم کنیم یا چند پاپوش بخریم. اگر به جای کالایی که پول کالایی است از فلزات استفاده کنیم پول فلزی به وجود می‌آید. از فلزات مختلفی مانند مس و نیکل نیز به عنوان پول استفاده می‌شود و به دلیل فسادپذیری کالاها، انبار کردن کالاها وجود نداشت.

۲- گزینه «۴» تا قبل از انقلاب قیمت‌ها، دو دلیل برای تورم وجود داشت: (۱) سیاست تقلب در عیار مسکوکات توسط حاکمان که به طرز معجزه آسایی شکاف میان دخل و خرج حکومت را پر می‌کرد. (۲) قحطی و خشکسالی. اما بعد از انقلاب قیمت که همراه با حمله به قاره آمریکا و سرازیر شدن طلا به کشورهای اروپایی بود، تورم شدیدی به وجود آمد که با این دو دلیل سازگار نبود.

۳- گزینه «۴» طبق اصل پولی یا انتشار، اسکناس‌های منتشره باید صددرصد پشتوانه فلز گران‌بها داشته باشند.

۴- گزینه «۲» امروزه در مواردی ممکن است مبادله تهاتری انجام گیرد. با توجه به گزینه‌ها، گزینه ۲ درست است. زمانی که تورم شدید وجود دارد نگهداری پول حتی در مدت اندک نیز کار درستی نیست. چون به طور مداوم از ارزش آن کم می‌شود. در شرایط عادی نیز مبادله تهاتری انجام می‌گیرد. در مورد گزینه (۳) چون بر مبادلات تهاتری مالیات بسته نمی‌شود این کار، معامله را به صرفه می‌کند.

۵- گزینه «۱» زمانی که ضرب سکه طلا آزاد باشد، احتمال تخلف افراد و دستکاری عیار طلا وجود دارد. این تخلف باعث به کار افتادن قانون گرشام می‌شود و پول بد، پول خوب را از چرخه اقتصاد خارج می‌کند، در ضمن این کار موجب تورم می‌شود.

آزمون فصل اول

کله ۱- کدام یک تأثیر پیدایش پول در اقتصاد است؟

- (۱) ثروت اندوزی در جامعه باب شد.
- (۲) معامله، ثروت آفرین شد.
- (۳) ضرورتی نداشت که فرد با فروش کالایش کالای مصرفی دیگری بخرد.
- (۴) همه موارد

کله ۲- مبتکر نشر اسکناس چه کسی بود و اولین اسکناس‌ها چه نام داشتند؟

(۱) پالمسترخ - چاو	(۲) گرشام - رسپتا	(۳) پالمسترخ - رسپتا	(۴) گرشام - بلیط

کله ۳- ریکاردو از طرفداران کدام مکتب پولی بود؟

(۱) مکتب انتشار	(۲) مکتب پورسانتاژ	(۳) مکتب بانکی	(۴) گزیننه ۱ و ۲

کله ۴- یکی از سرشناس‌ترین طرفداران مکتب بانکی:

(۱) ریکاردو	(۲) گرشام	(۳) جان استوارت میل	(۴) هیچ‌کدام

کله ۵- دلیل انتخاب طلا به عنوان پول فلزی چه بود؟

(۱) اکسیدشوندگی پایین	(۲) قابلیت تورق بالا
(۳) تقسیم‌پذیری با حفظ ارزش	(۴) همه موارد

فصل دوم

« عرضه پول »

تست‌های تألیفی فصل دوم

کله ۱- با توجه به اطلاعات زیر سرعت گردش پول را حساب کنید.

$$V = \frac{T}{G + D + a} \quad (۲) \qquad V = \frac{G}{T - a + D} \quad (۱)$$

$$V = \frac{T}{G - D + a} \quad (۴) \qquad V = \frac{G}{a + D + T} \quad (۳)$$

کله ۲- وقتی نرخ بهره بازار افزایش یابد،

(۱) حجم پول افزایش می‌یابد.

(۳) سکه و اسکناس در دست مردم کاهش می‌یابد.

(۲) حجم پول کاهش می‌یابد.

(۴) عرضه پول تغییر نمی‌کند.

کله ۳- زمانی که خطر کمبود نقدینگی وجود دارد:

(۱) حجم پول افزایش می‌یابد.

(۲) ذخایر اضافی بانک‌ها کاهش می‌یابد.

(۳) ذخایر اضافی افزایش حجم پول به تبع آن کاهش می‌یابد.

(۴) ذخایر اضافی و حجم پول به ترتیب کاهش و افزایش می‌یابد.

کله ۴- ذخایر احتیاطی:

(۱) به دستور بانک مرکزی تعیین می‌شود.

(۳) همان ذخایر آزاد است.

(۲) تفاوت بین ذخایر مورد تمایل و ذخایر قانونی است.

(۴) در بانک تجاری نگهداری می‌شود.

کله ۵- ذخایر قانونی:

(۱) در بانک تجاری نگهداری می‌شود.

(۳) هیچ اجباری برای نگهداری آن وجود ندارد.

(۲) در حساب‌های بانک مرکزی منعکس می‌شود.

(۴) به دستور دولت و در بانک مرکزی نگهداری می‌شود.

کله ۶- کدام مورد صحیح است؟

(۱) پول‌های رئیس بانک مرکزی جزو پایه پولی است.

(۳) چک مسافرتی جزئی از شبه پول است.

(۲) ذخیره قانونی برای سپرده‌های دیداری و مدت‌دار یکسان است.

(۴) با افزایش حجم پول ذخایر قانونی افزایش می‌یابند.

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل دوم

- ۱- گزینه «۳» سرعت گردش پول برابرست با $\frac{GNP}{\text{نقدینگی بخش خصوصی}}$. نقدینگی بخش خصوصی برابرست با جمع حجم پول و شبه پول (در اینجا T). حجم پول نیز برابر است با سکه و اسکناس در دست مردم (a) و سپرده‌های دیداری (D).
- ۲- گزینه «۱» زمانی که نرخ بهره بازار افزایش می‌یابد بانک‌ها نیز که به دنبال حداکثر کردن سود هستند نگه داشتن پول را جایز نمی‌دانند، لذا ذخیره احتیاطی خود را کاهش داده و وام بیشتری می‌دهند و در نتیجه حجم پول افزایش می‌یابد و اسکناس در دست مردم افزایش می‌یابد.
- ۳- گزینه «۳» زمانی که ریسک کمبود نقدینگی بالا رود، بانک‌ها ذخایر احتیاطیشان را افزایش می‌دهند. با افزایش این ذخایر وام دادن بانک‌ها کاهش می‌یابد، با کاهش وام‌دهی بانک‌ها حجم پول نیز کاهش می‌یابد.
- ۴- گزینه «۲» ذخیره احتیاطی تفاوت بین ذخایر مورد تمایل بانک با ذخایر قانونی است. این ذخیره در بانک مرکزی و به خاطر احتیاط بانک تجاری نگهداری می‌شود و بانک مرکزی اجباری برای نگهداری آن ندارد. ذخیره احتیاطی ممکن است به روش‌های دیگری نیز نگهداری شود.
- ۵- گزینه «۲» ذخیره قانونی به دستور بانک مرکزی تعیین می‌شود. بدین صورت که بانک تجاری موظف است درصدی از سپرده‌هایش را نزد بانک مرکزی به عنوان ذخیره قانونی نگه دارد تا در صورت مراجعه غیرطبیعی مشتریان به بانک تجاری مشکلی برای بانک به وجود نیاید. ذخیره قانونی در طرف بدهی‌های ترازنامه بانک مرکزی آورده می‌شود.
- ۶- گزینه «۴» با افزایش حجم پول از آنجا که بخشی از حجم پول سپرده‌های دیداری است پس طبق رابطه $RR=rr.D$ ذخایر قانونی افزایش می‌یابد. پول جیب رئیس بانک مرکزی مانند هر فرد دیگری پول او است و جزو پایه پولی نیست. ذخیره قانونی برای سپرده‌های دیداری و مدت‌دار متفاوت است. چک مسافرتی جزئی از پول است چون توسط حساب جاری شخص به وجود آمده است و می‌توان برای خرید کالا و خدمات از آن استفاده کرد.

آزمون فصل دوم

کله ۱- پول M_1 عبارت است از:

- (۱) مسکوکات و اسکناس
 (۲) پولی که نزد بانک مرکزی است.
 (۳) مسکوکات و اسکناس و سرمایه‌های (حساب‌های جاری) مردم نزد بانک‌ها
 (۴) پولی که نزد همه بانک‌ها است.

کله ۲- تفاوت میان حجم نقدینگی بخش خصوصی (M_2) و شبه پول:

- (۱) نقدینگی همان شبه پول است.
 (۲) نقدینگی بخشی از شبه پول است.
 (۳) شبه پول به اضافه پول بانکی معادل نقدینگی است.
 (۴) شبه پول بخشی از نقدینگی است.

کله ۳- افزایش نرخ ذخیره قانونی در مقابل سپرده‌های دیداری و غیردیداری منجر به:

- (۱) کاهش عرضه پول می‌شود.
 (۲) افزایش عرضه پول می‌شود.
 (۳) افزایش در پایه پولی می‌شود.
 (۴) تغییر در ضریب تکاثری پول نمی‌شود.

کله ۴- گزینه صحیح را انتخاب کنید.

- (۱) دولت به وسیله تأثیرگذاری بر منابع پایه پولی بر عرضه پول تأثیرگذار است.
 (۲) بانک‌های تجاری و مردم بر عرضه پول تأثیرگذارند.
 (۳) بخش خارجی بر عرضه پول مؤثر است.
 (۴) همه موارد

کله ۵- پایه پول عبارت است از:

- (۱) مجموع اقلام سمت چپ ترازنامه بانک مرکزی
 (۲) جمع دارایی خارجی و داخلی بانک مرکزی
 (۳) مجموع سکه و اسکناس در دست مردم به علاوه نقدینگی موجود در صندوق بانک‌ها و سپرده‌های قانونی و احتیاطی بانک‌ها نزد بانک مرکزی
 (۴) همه موارد

کله ۶- ذخایر آزاد:

- (۱) تفاوت بین ذخایر اضافی و مقادیر قرض گرفته شده از بانک مرکزی است.
 (۲) تفاوت بین ذخایر مورد تمایل و قانونی است.
 (۳) همان ذخایر احتیاطی
 (۴) هیچ کدام

کله ۷- اگر نرخ ذخیره قانونی (rr)، ۱۵ درصد باشد ضریب فزاینده خلق پول ..... است.

- (۱) حداکثر ۶/۶۷
 (۲) حداقل ۶/۶۷
 (۳) ۶/۶۷
 (۴) ۷/۶۶

کله ۸- نرخ ذخیره احتیاطی عبارت است از:

- (۱) نسبت ذخیره احتیاطی به ذخیره قانونی
 (۲) نسبت ذخیره احتیاطی به ذخیره آزاد
 (۳) نسبت ذخیره احتیاطی به سپرده‌های دیداری
 (۴) نسبت سپرده‌های دیداری به ذخیره احتیاطی

کله ۹- کدام ویژگی از ویژگی‌های سپرده مدت‌دار است؟

- (۱) دارای سررسید نیست.
 (۲) به آن بهره تعلق می‌گیرد.
 (۳) به هیچ وجه نمی‌توان آن را قبل از مدت تعیین شده باز پس گرفت.
 (۴) به صورت چک قابل انتقال است.

کله ۱۰- اگر $M^S = A \cdot MB$ باشد که در آن M^S تغییرات حجم پول و MB تغییرات پایه پولی است، A نشان چیست؟

- (۱) $\frac{cu + 1}{cu + rr + er}$
 (۲) $\frac{cu + rr + er}{cu + 1}$
 (۳) $\frac{rr + er}{cu + rr + er}$
 (۴) $\frac{cu - 1}{cu + rr + er}$

فصل سوم

« تقاضای پول و نرخ بهره »

تست‌های تألیفی فصل سوم

کله ۱- قبل از کلاسیک‌ها چه کسی اولین بار به رابطه‌ی میان حجم پول و سطح قیمت‌ها اشاره کرده است؟

- (۱) هیوم (۲) ریکاردو (۳) کانتیون (۴) جان لاک

کله ۲- چه کسی بعد از ریکاردو معادله او را تصحیح کرد؟

- (۱) هیوم (۲) فیشر (۳) کینز (۴) جان استوارت میل

کله ۳- معادله جان استوارت میل کدام است؟

- (۱) $M.V = P.T$ (۲) $M = P.T$ (۳) $M = KPY$ (۴) $M.P = V.T$

کله ۴- تفاوت معادله فیشر با معادله جان استوارت میل چیست؟

- (۱) ایرونیگ فیشر فقط حجم سپرده‌های دیداری را وارد معادله کرد.
 (۲) فیشر علاوه بر سرعت گردش پول و حجم آن‌ها، فقط سرعت سپرده‌های دیداری را وارد معامله کرد.
 (۳) فیشر حجم سپرده‌های دیداری و سرعت گردش آن‌ها را نیز در معادله دخالت داد.
 (۴) فیشر بازدهی اوراق قرضه و سهام را در معادله دخالت داد.

کله ۵- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) طرفداران نظریه مقداری پول، فقط و فقط افزایش حجم پول را دلیلی برای افزایش سطح قیمت‌ها می‌دانند.
 (۲) سرعت گردش پول در نظریه مقداری ثابت است.
 (۳) طبق نظر فیشر $\frac{M}{M'}$ (حجم پول به سپرده) مقداری غیر ثابت است.
 (۴) نرخ بهره یکی از اجزای مهم نظریه مقداری پول است.

کله ۶- کینز در ابتدا از طرفداران کدام نظریه پولی بود؟

- (۱) نظریه مقداری پول (۲) نظریه درآمد (۳) نظریه روانی (۴) نظریه فون وایزر

کله ۷- طبق نظریه درآمد، ارزش پول:

- (۱) به ارزش ذاتی (پشتوانه) آن است.
 (۲) به اهمیتی است که مردم برای آخرین واحد درآمد پولی خود قائل هستند.
 (۳) به اقتدار دولت است.
 (۴) به حجم پول است.

کله ۸- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) طرفداران مکتب کمبریج تأثیرگذاری حجم پول به سطح قیمت‌ها را قبول ندارند.
 (۲) والراس نیز به همان نتیجه‌ای می‌رسد که جان استوارت میل می‌رسد.
 (۳) فیشر از طرفداران نظریه درآمد است.
 (۴) ریکاردو اولین کسی است که نظریه مقداری پول را بیان می‌کند.

کله ۹- رابطه $E = M.V$ (که در آن E هزینه، M حجم پول و V سرعت گردش پول است) به کدام یک از نظریات زیر نزدیک تر است؟

- (۱) نظریه ویکسل (۲) نظریه کینز (۳) نظریه جان استوارت میل (۴) نظریه فیشر

کله ۱۰- تفاوت نظریه کینز با نظریه کلاسیک‌ها در مورد تقاضای پول

- (۱) مربوط به تقاضای معاملاتی است.
 (۲) مربوط به تقاضای سوداگری است.
 (۳) مربوط به وسیله مبادله بودن پول است.
 (۴) هیچ کدام

کله ۱۱- اگر تقاضای معاملاتی پول را در مقابل نرخ بهره رسم کنیم (نرخ بهره روی محور عمودی و تقاضای معاملاتی روی محور افقی است) منحنی به صورت:

- (۱) خطی افقی است.
 (۲) خطی صعودی با شیب بیشتر از یک است.
 (۳) خطی عمودی است.
 (۴) منحنی مقعر نسبت به مبدأ مختصات است.

کله ۱۲- قیمت اوراق قرضه بدون سررسید که نرخ بهره آن ده درصد و عایدی سالانه حاصل از آن ۱۰۰۰ تومان است، چند تومان است؟

- (۱) ۱۰۰۰۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۱۰ (۴) ۰/۰۱

کله ۱۳- زمانی که نرخ بهره بازار بالاتر از نرخ بهره‌ی بحرانی فرد باشد (طبق نظر کینز):

- (۱) تقاضای سفته‌بازی فرد صفر است.
 (۲) تقاضای سفته‌بازی فرد از صفر بیشتر است.
 (۳) ممکن است تقاضای سفته‌بازی فرد صفر باشد.
 (۴) ممکن است تقاضای سفته‌بازی فرد بیش از صفر باشد.

کله ۱۴- اگر تقاضای معاملاتی پول را در مقابل درآمد (y) رسم کنیم (تقاضای معاملاتی در محور افقی و y در محور عمودی است)، ...

- (۱) خطی عمودی است.
 (۲) خطی افقی است.
 (۳) منحنی صعودی است.
 (۴) منحنی نزولی است.

کله ۱۵- با افزایش نرخ تورم انتظاری، تقاضای پول فریدمن:

- (۱) افزایش می‌یابد.
 (۲) کاهش می‌یابد.
 (۳) تغییر نمی‌کند.
 (۴) تقاضای پول فریدمن به تورم بستگی ندارد.

کله ۱۶- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) K کمبریج با K فریدمن منطبق است.
 (۲) V فریدمن با V کمبریج دقیقاً منطبق است.
 (۳) K فریدمن شبیه K کمبریج است.
 (۴) V فریدمن به هیچ وجه قابل تغییر نیست.

کله ۱۷- طبق نظر اقتصاددانان کلاسیک با حذف پول از اقتصاد:

- (۱) تأثیری بر اقتصاد ندارد و مبادلات به صورتی مثلاً پایاپای ادامه می‌یابد.
 (۲) اقتصاد دچار فروپاشی می‌شود.
 (۳) سطح قیمت‌ها افزایش می‌یابد.
 (۴) نمی‌توان گفت.

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل سوم

۱- گزینه «۳» هیوم بعد از کانتیون آن هم با فرض شرایط خاص به این موضوع اشاره می‌کند. ریکاردو اولین اقتصاددان کلاسیک است که نظریه مقداری را بیان می‌کند.

۲- گزینه «۴» جان استوارت میل سرعت گردش پول را به معادله‌ی ریکاردو اضافه کرد و به صورت $MV = P.T$ درآورد.

۳- گزینه «۱» در این معادله M حجم پول در گردش، V سرعت گردش پول، P سطح قیمت‌ها و T حجم معاملات در زمان مشخص است.

۴- گزینه «۳» فیشر با استفاده از معادله مبادله، حجم سپرده‌های دیداری و سرعت گردش آن‌ها را نیز در معادله وارد کرد.

۵- گزینه «۲» در نظریه مقداری پول، سرعت گردش پول ثابت است که این یکی از اشکالات این نظریه است، چون در شرایط تورمی در کوتاه‌مدت نیز

سرعت گردش پول تغییر می‌کند. طرفداران آن، افزایش قیمت‌ها به دلیل خشکسالی و فحطی را می‌پذیرند. در نظریه فیشر $\frac{M}{M^*}$ ثابت است و مردم همواره درصد ثابتی از پول را به‌عنوان سپرده نزد بانک‌ها نگه می‌دارند. در نظریه مقداری پول به نرخ بهره توجهی نشده است.

۶- گزینه «۱» کینز ابتدا از طرفداران نظریه مقداری بود. در واقع او از شاگردان مکتب کمبریج بود که نظریه مقداری را به نحو دیگری بیان می‌کردند اما بعد از بحران بزرگ دهه ۱۹۳۰ این نظریه را به کلی رها کرد. او بیان کرد تا چه زمانی باید صبر کرد تا متغیرهای اقتصاد به صورت خود اصلاح عمل کنند، در بلندمدت ما مرده‌ایم.

۷- گزینه «۲» نظریه درآمد بیان می‌کند که ارزش پول به هیچ کدام از علل اقتدار دولت، حجم پول و ارزش ذاتی آن وابسته نیست فقط تابع اهمیتی است که مردم برای آخرین واحد درآمد خود قائل هستند.

۸- گزینه «۲» والراس نتیجه می‌گیرد که تغییر در حجم پول نهایتاً با تغییر در سطح قیمت‌ها به تصفیه بازارها می‌انجامد. جان استوارت میل با فرض ثابت بودن V و T ابراز می‌کند که تغییر در حجم پول به تغییر سطح قیمت‌ها می‌انجامد. در مورد گزینه (۱) باید گفت که طرفداران مکتب کمبریج نظریه مقداری پول را قبول دارند. گزینه (۳) که اصولاً غلط است و گزینه (۴) که قبل از ریکاردو این نظریه وجود داشته اما جنبه ریاضی نداشته است.

۹- گزینه «۱» با توجه به فرمول می‌توانیم بگوییم زمانی که حجم پول افزایش می‌یابد هزینه‌ها افزایش می‌یابد. از بین گزینه‌ها ویکسل به افزایش هزینه‌ها (هزینه‌های استقراض) اشاره می‌کند. زمانی که عرضه پول تغییر می‌کند از نظر ویکسل تعادل بین نرخ بهره واقعی و اسمی از بین می‌رود. چون نرخ بهره اسمی (بانکی) به حجم پول وابسته است، باعث تغییر در هزینه استقراض و تولید و در نهایت تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها می‌شود.

۱۰- گزینه «۲» کینز تقاضای سوداگری پول را وارد مباحث خود کرد (با الهام از الگوی ویکسل)، بنابراین تقاضای سوداگری به نرخ بهره وابسته است. گزینه (۱)، چون در نظریه مکتب کمبریج تقاضای پول به درآمد وابسته است. در مورد گزینه (۳) کینز وسیله مبادله بودن پول را می‌پذیرد اما وظیفه دیگری به عنوان ذخیره ارزش برای پول در نظر می‌گیرد.

۱۱- گزینه «۳» از آنجا که تقاضای معاملاتی پول به نرخ بهره وابسته نیست و تابع درآمد است، پس این منحنی خطی عمودی است.

۱۲- گزینه «۱» قیمت اوراق قرضه بدون سررسید از رابطه $P_b = \frac{R}{r}$ به دست می‌آید که R عایدی سالانه و r نرخ بهره است، در نتیجه $P_b = \frac{1000}{0.1} = 10000$.

۱۳- گزینه «۱» اگر نرخ بهره بازار بالاتر از نرخ بهره فرد باشد فرد همه‌ی ثروت خود را صرف خرید اوراق قرضه می‌کند و هیچ پولی نگه نمی‌دارد.

۱۴- گزینه «۳» اگر تقاضای معاملاتی پول را در مقابل درآمد رسم کنیم منحنی صعودی خواهد بود، چون تقاضای معاملاتی تابع مستقیم درآمد (y) است.

۱۵- گزینه «۲» با افزایش نرخ تورم انتظاری، بازدهی کالای با دوام زیاد می‌شود و در نتیجه تمایل مردم برای خرید آن‌ها افزایش می‌یابد یعنی سرعت گردش پول افزایش می‌یابد پس $K = \frac{1}{V}$ و همچنین تقاضای حقیقی پول کاهش می‌یابد.

۱۶- گزینه «۳» K فریدمن شبیه به K کمبریج است یعنی $K = \frac{1}{V}$ است، اما سرعت گردش پول فریدمن در کوتاه‌مدت تغییر می‌کند. پس K فریدمن نیز متغیر است.

۱۷- گزینه «۱» اقتصاددانان کلاسیک پول را یک عامل خنثی در نظر می‌گیرند که وجود یا عدم وجود آن تأثیری بر اقتصاد ندارد و فقط وسیله‌ای برای تسهیل مبادلات است.

آزمون فصل سوم

کله ۱- قیمت اوراق قرضه با نرخ بهره:

- (۱) رابطه مستقیم دارد.
 (۲) در سطوح پایین نرخ بهره رابطه‌ای ندارد و در سطوح بالای نرخ بهره رابطه مستقیم دارد.
 (۳) رابطه عکس دارد.
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۲- ریکاردو معادله خود را چگونه بیان می‌کند؟

- (۱) $M.V = P.T$ (۲) $M = P.T$ (۳) $T = M.P$ (۴) $M = K.PY$

کله ۳- چه کسی حجم سپرده‌ها و سرعت گردش آن‌ها را وارد معادله مقداری پول کرد؟

- (۱) ریکاردو (۲) والرأس (۳) کینز (۴) فیشر

کله ۴- کدام یک از اقتصاددانان کلاسیک استدلال می‌کند که «زمانی که بازار تمام کالاها در تعادل باشد بازار پول نیز در تعادل است.»

- (۱) ریکاردو (۲) فیشر (۳) والرأس (۴) آفتالیون

کله ۵- نظریه درآمد توسط چه کسی ارائه شده است؟

- (۱) آفتالیون (۲) رابرتسون (۳) فون وایزر (۴) فریدمن

کله ۶- آفتالیون به انتقاد از کدام نظریه پرداخت و نام نظریه او چه بود؟

- (۱) نظریه مقداری - نظریه درآمد (۲) نظریه مقداری - نظریه کمبریج (۳) نظریه درآمد - نظریه روانی (۴) نظریه ویکسل - نظریه روانی

کله ۷- نظریه مکتب کمبریج توسط چه کسی ارائه شد و این معادله به چه صورت است؟

- (۱) پیگو - $M=KPY$ (۲) مارشال - $M=KPY$ (۳) هاوتری - $M=KPY$ (۴) هر سه مورد

کله ۸- معادله $MV + M'V' + M''V'' = PT$ که در آن P سطح عمومی قیمت‌ها، T حجم مبادلات و M مسکوک در گردش و V سرعت مسکوک در گردش و M' اسکناس در گردش و V' سرعت گردش اسکناس و M'' سپرده‌های بانک و V'' سرعت گردش آن‌هاست، به فرمول کدام یک از نظریه پردازان زیر نزدیک تر است؟

- (۱) نظریه فیشر (۲) نظریه ویکسل (۳) نظریه جان استوارت میل (۴) نظریه والرأس

کله ۹- در معادله پیگو، P :

- (۱) قیمت یا ارزش پول برحسب کالا است.
 (۲) قیمت کالا برحسب پول است.
 (۳) برابر واحد است.
 (۴) برای همه کالاها برابر است.

کله ۱۰- توبین با استفاده از مبنای اقتصاد خرد ... تقاضای ... پول را مورد بررسی قرار می‌دهد.

- (۱) حداکثر کردن مطلوبیت - معاملاتی
 (۲) حداکثر کردن سود - سفته‌بازی
 (۳) حداکثر کردن سود - معاملاتی
 (۴) حداکثر کردن مطلوبیت - سفته‌بازی

کله ۱۱- در یک سیستم آزاد نرخ بهره چگونه به دست می‌آید؟

- (۱) مداخله دولت
 (۲) از عرضه اعتبارات
 (۳) از تقاضای اعتبارات
 (۴) از برابری عرضه و تقاضای اعتبارات

کله ۱۲- در مورد نرخ بهره اسمی کدام مورد صحیح است؟

- (۱) تورم در آن منظور می‌شود. (۲) تورم در آن منظور نمی‌شود. (۳) با نرخ بهره حقیقی متفاوت است. (۴) گزینه ۲ و ۳

کله ۱۳- نرخ بهره اسمی با ..... ارتباط ..... دارد.

- (۱) درآمد سالیانه - مستقیم (۲) درآمد سالیانه - غیرمستقیم (۳) قیمت اسمی ورقه قرضی - مستقیم (۴) هیچ کدام

کله ۱۴- عرضه اعتبارات از چه مواردی نشأت می‌گیرد؟

- (۱) پس‌انداز جاری (۲) پس‌انداز درآمدهای گذشته (۳) تغییر خالص در اعتبارات بانکی (۴) همه موارد

کله ۱۵- در کدام مورد برای محاسبه نرخ بهره از روش تعیین ارزش فعلی (PV) استفاده می‌شود؟

- (۱) نرخ بهره جاری (۲) نرخ بهره مؤثر (۳) نرخ بهره اوراق قرضه (۴) نرخ بهره اسمی

فصل چهارم «بانک و بانکداری»

تست‌های تألیفی فصل چهارم

- ۱- کدام نظریه بانکداری مبتنی بر نظریه آدام اسمیت در کتاب ثروت ملل می‌باشد؟
 (۱) وام تجارتي (۲) قابلیت جابه‌جایی (۳) درآمد قابل پیش‌بینی (۴) مدیریت بدهی
- ۲- اشکالات نظریه وام تجارتي چیست؟
 (۱) ارزش دارایی‌های وام را بازپرداخت می‌کند، نه خود دارایی‌ها (۲) وام‌ها همواره کوتاه‌مدت نیستند.
 (۳) وام‌ها همواره کوتاه‌مدت هستند. (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- ۳- کدام نظریه بانکی، جایگزین نظریه وام تجارتي شد؟
 (۱) نظریه درآمد قابل پیش‌بینی (۲) نظریه مدیریت بدهی (۳) نظریه قابلیت جابه‌جایی (۴) هیچ‌کدام
- ۴- منابعی که بانک‌ها می‌توانند از آن‌ها استفاده کنند، کدام هستند؟
 (۱) استقراض از بانک مرکزی (۲) اسناد سپرده قابل مذاکره (۳) دلار اروپایی (۴) همه موارد
- ۵- سندی که به موجب آن امضاء کننده تعهد می‌کند به مبلغی در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل یا شخص معینی و یا به حواله کرد آن شخص کارسازی نماید، کدام است؟
 (۱) چک (۲) سفته (۳) برات (۴) حواله ارزی
- ۶- نوشته‌ای که صادرکننده وجهی را که نزد محال علیه دارد کلاً یا بعضاً مسترد یا به دیگری واگذار می‌کند کدام است؟
 (۱) چک (۲) بارنامه (۳) برات (۴) سفته
- ۷- فرانسه و انگلستان، تأسیس شرکت‌های سهامی را از کدام کشور فراگرفتند؟
 (۱) سوئد (بانک استکهلم) (۲) ونیز (۳) هلند (۴) آلمان
- ۸- اولین بانک سهامی چه بود و توسط چه کسی تأسیس شد؟
 (۱) بانک انگلستان - پاترسون (۲) بانک استکهلم - پالمسترخ (۳) بانک استکهلم - ماستریخت (۴) بانک انگلستان - پالمسترخ
- ۹- دومین بانک سهامی چه بود و مؤسس آن که بود؟
 (۱) استکهلم - پالمسترخ (۲) فرانسه - جان لا (۳) انگلیس - پاترسون (۴) انگلیس - جان لا
- ۱۰- از میان بانک‌های زیر که در قرون گذشته تأسیس شده‌اند، کدام یک هنوز هم فعالیت می‌کند؟
 (۱) بانک انگلستان (۲) بانک استکهلم (۳) بانک ونیز (۴) بانک فرانسه (بانک سلطنتی)
- ۱۱- بانک عمومی فرانسه توسط چه کسی تأسیس شد و بعداً به چه نامی شناخته شد؟
 (۱) پاترسون - بانک ژنرال (۲) جان لا - بانک ژنرال (۳) جان لا - بانک سلطنتی (۴) پاترسون - بانک سلطنتی
- ۱۲- قدیمی‌ترین سکه ایران چه نام دارد؟
 (۱) کرشه (۲) شیکل (۳) دریک (۴) درهم
- ۱۳- سندی که صراف به وسیله آن وصول مبلغی را به صاحب آن اعلام و تعهد می‌کند آن مبلغ را عندالمطالبه یا در مدت کوتاهی بپردازد، کدام است؟
 (۱) سفته (۲) برات (۳) بیچک (۴) رسپتا یا بلیط
- ۱۴- کدام گزینه در مورد بانک جدید شرق صحیح است؟
 (۱) سازمان مرکزی آن در لندن بود. (۲) با مجوز از دولت ایران فعالیت می‌کرد.
 (۳) حواله‌هایش قابلیت تبدیل به نقره را نداشت. (۴) بعد از تشکیل بانک ملی ایران به فعالیتش خاتمه داده شد.

کدام بانک به موجب امتیازی که به رویتر داده شد، تأسیس شد؟

- (۱) بانک جدید شرق (۲) بانک ملی ایران (۳) بانک سپه (۴) بانک شاهنشاهی

کدام بانکی که به صورت شرکت سهامی بود و امتیاز آن به ژاک پولیاکوف روسی داده شده بود و بعد از مدتی فعالیت جنبه سیاسی به خود گرفت، کدام بانک است؟

- (۱) بانک شاهنشاهی ایران (۲) بانک استقراضی ایران (۳) بانک روس و ایران (۴) بانک ملی ایران

پیشنهاد تأسیس یک بانک ملی برای ایران اولین بار توسط چه کسی مطرح شد؟

- (۱) بارون جولیس رویتر (۲) حاج محمدحسن امین دارالضرب (۳) برادران جهانیان (۴) ناصرالدین شاه قاجار

کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در اسلام سود حرام است. (۲) در اسلام بهره حرام است.
(۳) هرگونه قرض در اسلام حرام است. (۴) با توجه به حرمت ربا خریدوفروش سهام در اسلام حرام است.

سپرده‌های مدت‌دار افراد که توسط بانک جمع‌آوری می‌شود به چه کاری اختصاص می‌یابد؟ (طبق قانون بانکداری بدون ربا)

- (۱) پرداخت وام قرض‌الحسنه (۲) سرمایه‌گذاری تولیدی و کسب سود
(۳) فعالیت‌های تجاری (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

سند یا گواهی‌نامه‌ای که نشان‌دهنده‌ی ارزش یک دارایی است؛ کدام است؟

- (۱) سهام (۲) اوراق مشارکت (۳) صوکوک (۴) اسناد خزانه

پس از انقلاب اسلامی در ایران نرخ بهره به چه نامی تغییر کرد؟

- (۱) ربا (۲) حداکثر کارمزد دریافتی (۳) حداقل سود تضمین شده (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

گزینه صحیح را انتخاب کنید. (با توجه به قانون بانکداری بدون ربا)

- (۱) سپرده‌های قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری مدت‌دار از منابع پولی هستند که بانک‌ها برای تجهیز منابع از آن استفاده می‌کنند.
(۲) بانک حق دارد برای تشویق به جذب سپرده‌های قرض‌الحسنه از جوایز نقدی و غیرنقدی استفاده کند.
(۳) بانک می‌تواند برای تشویق به جذب سپرده‌های قرض‌الحسنه، به سرمایه‌گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطایی حق تقدم بدهد.
(۴) همه موارد

قراردادی که برای زراعت و قراردادی که برای کاشت درخت و باغداری بسته می‌شود به ترتیب کدام است؟

- (۱) مساقات - مزارعه (۲) مضاربه - مساقات (۳) جعاله - مزارعه (۴) مزارعه - مساقات

پیش خرید محصول تولیدی توسط بانک چه نامیده می‌شود؟

- (۱) جعاله (۲) سلف (۳) مضاربه (۴) مساقات

بهای مشخص شده در عقد سلف به چه طریقی پرداخت می‌شود؟

- (۱) نسیه (۲) اقساطی (۳) نقد (۴) بعد از تولید محصول به صورت نقد

شخصی برای پیدا شدن اتومبیلش مژدگانی پانصد هزار تومانی تعیین می‌کند، چه عقدی صورت می‌پذیرد؟

- (۱) مضاربه (۲) مشارکت مدنی (۳) سلف (۴) جعاله

در قانون بانکداری بدون ربا، ربا:

- (۱) گرفتن اضافه‌ای طبق یکی از عقود است. (۲) حرام است.
(۳) تعریف نشده است. (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل چهارم

۱- گزینه «۱» طبق این نظریه وام پرداختی از طرف بانک باید سه خصیصه داشته باشد:

۱- کوتاه‌مدت باشد. ۲- خود مستهلک شونده باشد. ۳- مبتنی بر اوراق تجاری باشد.

۲- گزینه «۴» در قرون ۱۸ و ۱۹ با وقوع انقلاب فرانسه و لزوم سرمایه‌گذاری‌های سنگین صنعتی و راه‌آهن و بانک‌ها مجبور شدند به این‌گونه فعالیت‌ها (که به وام‌های بلندمدت نیاز داشتند) نیز وام دهند.

۳- گزینه «۱» طبق نظریه درآمد قابل پیش‌بینی بازپرداخت وام‌ها از طریق درآمدهای وام‌گیرنده حاصل می‌شود نه از فروش دارایی خریداری شده، لذا این نظریه اشکال موجود در نظریه وام تجاری را برطرف می‌کند.

۴- گزینه «۴» طبق نظریه مدیریت بدهی، بانک‌ها به غیر از سرمایه‌گذاری مشتریان، می‌توانند از سه منبع ذکر شده منابع جدید ایجاد کنند.

۵- گزینه «۲» تعریف بیان شده مربوط به سفته می‌باشد.

۶- گزینه «۱» عبارت به این معنی است که شخصی مبلغی نزد یک بانک یا مؤسسه مالی دارد. این شخص به موجب چک همه یا بخشی از این مبلغ را به شخص دیگری واگذار می‌کند. این اشخاص می‌توانند حقیقی یا حقوقی باشند.

۷- گزینه «۳» پس از تأسیس بانک آمستردام بازارهایی در هلند به وجود آمد که بازارهای پولی و سرمایه‌ای بودند. مردم هلند، شرکت‌هایی را به‌وجود آوردند که سهام آن‌ها در بورس قابل انتقال بود که بعداً تبدیل به شرکت‌های بزرگ سهامی شدند و فرانسه و انگلیس به تقلید از هلندی‌ها شرکت‌های بزرگ سهامی دایر کردند.

۸- گزینه «۲» بانک استکهلم که توسط پالمسترخ تأسیس شده بود، ابتدا یک بانک خصوصی بود اما بعداً به عمومی یا سهامی تبدیل شد که اولین بانک از این نوع بود.

۹- گزینه «۳» بانک انگلستان دومین بانک سهامی است که توسط پاترسون اسکاتلندی که سال‌های زیادی از عمرش را در آمستردام گذرانده بود، تأسیس شد.

۱۰- گزینه «۱» بانک انگلستان امروزه با نام بانک مرکزی انگلیس شناخته می‌شود. بانک‌های دیگر پس از مدتی فعالیت ورشکسته شدند.

۱۱- گزینه «۳» بانک ژنرال یا عمومی فرانسه توسط «جان‌لا» تأسیس شد که به صورت شرکت سهامی بود. بعداً نایب‌السلطنه کل سهام بانک را خریداری کرد و از این پس بانک عمومی با نام «بانک سلطنتی» شناخته می‌شد.

۱۲- گزینه «۳» قدیمی‌ترین سکه ایران «دریک» نام دارد که توسط داریوش ضرب شده است. به دریک، داریک هم می‌گویند که از خود کلمه‌ی داریوش گرفته شده است.

۱۳- گزینه «۳» تعریف ارائه شده مربوط به بیجک است که در گذشته رواج داشته است.

۱۴- گزینه «۱» مرکز این بانک در لندن بود، اما شعبه مرکزی آن در ایران در شهر تهران قرار داشت. این بانک از دولت ایران مجوزی نداشت. حواله‌های این بانک قابلیت تبدیل به نقره را داشتند. پس از تأسیس بانک شاهنشاهی تشکیلات این بانک خریداری می‌شد و به فعالیتش خاتمه داده شد.

۱۵- گزینه «۴» بانک شاهنشاهی به موجب امتیازی که ناصرالدین شاه قاجار به رویتر (مؤسس خبرگزاری رویتر) داد، تأسیس شد.

۱۶- گزینه «۳» بانک روس و ایران از طرف اتحاد جماهیر شوروی در ایران تأسیس شده بود و هدف آن تسهیل مبادلات بازرگانی بین دو کشور بود. این بانک قبل از انقلاب اسلامی تنها بانکی بود که همه سهام آن متعلق به خارجیان بود و بعد از انقلاب در بانک تجارت ادغام شد.

۱۷- گزینه «۲» قبل از مشروطیت پیشنهاد تأسیس یک بانک ایرانی، با سرمایه مشترک دولت و ملت توسط حاج محمدحسن امین‌دارالضرب یا حاجی امین‌الضرب به ناصرالدین شاه قاجار داده شد اما مورد موافقت قرار نگرفت.

۱۸- گزینه «۲» وقتی قراردادی میان دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی برای سرمایه‌گذاری بسته می‌شود و سود و زیان حاصل میان اشخاص تقسیم می‌شود هیچ اشکال شرعی وجود ندارد. تفاوت این مورد با ربا این است که در ربا، فردی که ربا می‌دهد در سررسید، اصل و درصد اضافی را طلب می‌کند چه فرد سود کرده باشد چه زیان. قرض‌الحسنه در اسلام مجاز و مورد تأیید است. گزینه (۳). (خرید و فروش) سهام ربطی به ربا ندارد و شریک شدن در سود یا زیان شرکت است.

۱۹- گزینه «۴» بانک حق ندارد از سپرده‌های مدت‌دار افراد وام قرض‌الحسنه پرداخت نماید، اما می‌تواند آن‌ها را سرمایه‌گذاری کند و به کسب سود بپردازد.

۲۰- گزینه «۳» تعریف ارائه شده مربوط به کمیسیون اوراق بهادار مالزی (SC) است.

۲۱- گزینه «۴» حداکثر کارمزد از وام‌گیرنده دریافت می‌شود و حداقل سود تضمین شده به سپرده‌گذار تعلق می‌گیرد.

۲۲- گزینه «۴» با توجه به قانون بانکداری بدون ربا، همه‌ی موارد صحیح است.

۲۳- گزینه «۴» دقت شود قرارداد مسابقات برای برداشت محصول (ثمره) است و کاشت و فروش نهال و چوب و زغال را شامل نمی‌شود.

۲۴- گزینه «۲» پیش‌خرید نقدی محصولات تولیدی به قیمت معین، «سلف» نامیده می‌شود.

۲۵- گزینه «۳» عقد سلف یعنی پیش‌خرید نقدی محصولات تولیدی به قیمت معین. گزینه ۴ اصولاً غلط است چون سلف یعنی پیش‌خرید.

۲۶- گزینه «۴» جاعل یا کارفرما کسی است که اتومبیلش مفقود شده است. او ملزم می‌شود که بعد از پیدا شدن اتومبیل ۵۰۰ هزار تومان مزدگانی پرداخت نماید. این عقد زمانی به وقوع می‌پیوندد که اتومبیل پیدا شود و اگر اتومبیل پیدا نشود طبعاً مزدگانی پرداخت نمی‌شود.

۲۷- گزینه «۴» در این قانون همان‌طور که از نامش پیداست، حذف بهره مدنظر است، ولی تعریفی از ربا ارائه نشده است.

آزمون فصل چهارم

- ۱- مورد صحیح را انتخاب کنید.
- ۱) ریشه بانک از کلمه‌ی Banco در زبان ایتالیایی است.
 ۲) ریشه بانک از کلمه‌ی Banck در زبان آلمانی است.
 ۳) Banco در ایتالیایی به معنی نیمکت و محل کسب صرافان است.
 ۴) همه موارد
- ۲- این نکته که «بانک‌های تجاری صرفاً به پذیرش سپرده‌های دیداری و عملیات بانکی کوتاه‌مدت اقدام کنند» به کدام اصل بانکی اشاره دارد؟
- ۱) اصل تمرکز بانکی
 ۲) اصل تخصص بانکی
 ۳) اصل نظارت بانکی
 ۴) هیچ کدام
- ۳- براساس کدام نظریه بانکی، بانک‌ها خود اقدام به ایجاد منابع می‌نمایند؟
- ۱) نظریه مدیریت بدهی
 ۲) نظریه درآمد قابل پیش‌بینی
 ۳) نظریه وام تجارتي
 ۴) نظریه قابلیت جابه‌جایی
- ۴- ورقه بهاداری که خریدار در سود شرکت سهیم می‌شود، کدام است؟
- ۱) سهام
 ۲) ورقه قرضه
 ۳) اسناد خزانه
 ۴) اسناد سپرده قابل مذاکره
- ۵- گزینه صحیح را انتخاب کنید.
- ۱) تومان از جنس طلا می‌باشد.
 ۲) قران از جنس نقره می‌باشد.
 ۳) ریال از جنس طلا می‌باشد.
 ۴) همه موارد
- ۶- کدام مورد از صرافی‌های بزرگ ایران نبود؟
- ۱) تجارتخانه برادران تومانیاس - تجارتخانه جمشیدیان
 ۲) تجارتخانه جهانیان - شرکت اتحادیه
 ۳) کمپانی فارس - شرکت عمومی ایران
 ۴) همه موارد از صرافی‌های معروف هستند.
- ۷- اولین بانک ایرانی کدام است؟
- ۱) بانک شاهنشاهی ایران
 ۲) بانک استقراضی ایران
 ۳) بانک ملی ایران
 ۴) بانک سپه
- ۸- مهمترین رکن سیستم پولی و بانکی کشور کدام است؟
- ۱) بانک مرکزی
 ۲) مجمع عمومی بانک مرکزی
 ۳) شورای پول و اعتبار
 ۴) شورای عالی اقتصاد
- ۹- ریاست شورای پول و اعتبار بر عهده چه کسی است؟
- ۱) رئیس کل بانک مرکزی
 ۲) وزیر امور اقتصادی و دارایی
 ۳) رئیس جمهور
 ۴) رئیس اتاق بازرگانی صنایع و معادن
- ۱۰- بانک‌هایی که سهام‌داران داخلی و خارجی در آن سهیم هستند، چه نامیده می‌شوند؟
- ۱) بانک سهامی
 ۲) بانک خارجی
 ۳) بانک مشترک
 ۴) بانک مختلط
- ۱۱- مدیرعامل هر بانک توسط چه کسی تعیین می‌شود؟
- ۱) رئیس کل بانک مرکزی
 ۲) مجمع عمومی بانک‌ها و به پیشنهاد شورای عالی بانک‌ها
 ۳) بازرسان قانونی بانک‌ها
 ۴) رئیس شورای پول و اعتبار
- ۱۲- فرض کنید خانه‌های سازمانی به کارکنان یک سازمان اجاره داده شده و شرط شده است که بعد از ۳۰ سال شخص صاحب آن خانه می‌شود، این قرارداد به وسیله کدام عقد قابل توضیح است؟
- ۱) اجاره به شرط تملیک
 ۲) اجاره
 ۳) مشارکت حقوقی
 ۴) مشارکت مدنی
- ۱۳- تنزیل اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی و خدماتی و تجاری واحدها به منظور ایجاد تسهیلات لازم چه نامیده می‌شود؟
- ۱) جعاله
 ۲) خرید دین
 ۳) مشارکت مدنی
 ۴) مشارکت حقوقی
- ۱۴- کدام یک از ابزارهای مالی زیر از نظر شریعت پذیرفته شده است؟
- ۱) سهام
 ۲) اوراق قرضه
 ۳) سوآپ
 ۴) همه موارد
- ۱۵- علت شکست بانک‌هایی مانند نورمبرگ، استکهلم، فرانسه و... چیست؟
- ۱) زیاده‌خواهی مالکان
 ۲) عدم مدیریت صحیح وجوه
 ۳) بی‌اعتمادی مردم
 ۴) همه موارد

فصل پنجم

«بانک مرکزی و سیاست‌های پولی»

تست‌های تألیفی فصل پنجم

کله ۱- سیاست‌های پولی توسط چه کسانی اعمال می‌شود؟

- (۱) نمایندگان مردم در مجلس (۲) دولت (۳) مقامات پولی (بانک مرکزی) (۴) بانک‌های تجاری

کله ۲- وقفه اثرگذاری عبارت است از:

- (۱) وقفه بین زمان اتخاذ سیاست پولی تا تأثیر بر متغیرهای اقتصادی
 (۲) وقفه ناشی از تصمیم‌گیری در مورد نوع و شدت سیاست پولی
 (۳) وقفه ناشی از اینکه مسئولان به نتیجه برسند که بحران اقتصادی به‌وجود آمده است.
 (۴) هیچ‌کدام

کله ۳- در حد کینزی منحنی LM، سیاست پولی:

- (۱) کاملاً مؤثر است. (۲) ممکن است بی‌اثر باشد. (۳) بی‌اثر است. (۴) ممکن است مؤثر باشد.

کله ۴- در حالت کلاسیکی منحنی عرضه کل «سیاست پولی»:

- (۱) مؤثر است. (۲) بی‌اثر است. (۳) ممکن است مؤثر باشد. (۴) نمی‌توان گفت.

کله ۵- دلیل استفاده از ابزارهایی مانند سوکوک و تغییر در نرخ سپرده قانونی، در بانکداری اسلامی چیست؟

- (۱) وجود نرخ بهره (۲) عدم وجود نرخ بهره (۳) نوآوری در ابزارهای سیاست پولی (۴) هیچ‌کدام

کله ۶- در مورد استقلال بانک مرکزی کدام مورد صحیح است؟

- (۱) به عقیده برخی نشانه رشد و توسعه است.
 (۲) به عقیده عده‌ای، ضددموکراتیک است.
 (۳) خلاف قانون است.
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل پنجم

- ۱- گزینه «۳» سیاست‌های پولی توسط مقامات پولی (بانک مرکزی) اعمال می‌شود، البته باید توجه کرد در مورد سیاست‌های پولی یا استقلال بانک مرکزی ۲ نظریه وجود دارد.
- طرفداران استقلال بانک مرکزی عقیده دارند که سیاست پولی توسط مقامات پولی (بانک مرکزی) انجام شود اما مخالفان می‌گویند سیاست‌های پولی همانند سیاست‌های مالی توسط نمایندگان مردم تعیین شود. سیاست‌های مالی به پیشنهاد دولت و با نظر نمایندگان مجلس اعمال می‌شود.
-
- ۲- گزینه «۱» گزینه (۲) وقفه ناشی از تصمیم‌گیری است و گزینه (۳) وقفه ناشی از جمع‌آوری آمار و اطلاعات است.
-
- ۳- گزینه «۳» حد کینزی منحنی LM یعنی جایی که منحنی LM افقی باشد، یعنی در دام نقدینگی باشیم. در این حالت پول‌هایی که به اقتصاد تزریق می‌شود باز هم به صورت نقد نگهداری می‌شود (کنز می‌شود)، لذا این پول‌ها نمی‌توانند موجب جابه‌جایی LM شوند و نرخ بهره و سرمایه‌گذاری تغییری نمی‌کند در نتیجه تقاضای کل تغییر نمی‌کند پس سیاست پولی بی‌اثر است.
-
- ۴- گزینه «۲» در این حالت منحنی عرضه کل عمودی است، پس میزان درآمد کل اقتصاد از طریق منحنی عرضه تعیین می‌شود، مثلاً اگر سیاست پولی انبساطی اعمال شود با انتقال منحنی LM به سمت راست نرخ بهره کاهش می‌یابد و به تبع آن سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد و در نتیجه تقاضای کل افزایش می‌یابد که موجب انتقال منحنی تقاضا به سمت راست و بالا می‌شود، یعنی سطح قیمت‌ها افزایش می‌یابد. با وجود این عرضه حقیقی پول $(\frac{M}{P})$ کاهش می‌یابد که باعث افزایش نرخ بهره شده و LM به جای قبلی خود برمی‌گردد.
-
- ۵- گزینه «۲» به دلیل آنکه دریافت و پرداخت بهره در اسلام حرام است و ابزارهای سیاست پولی عموماً با نرخ بهره در ارتباطند، لذا از این ابزارها در اقتصاد اسلامی استفاده می‌شود.
-
- ۶- گزینه «۴» این امر به عقیده برخی نشانه رشد و توسعه و به عقیده برخی دیگر ضددموکراتیک است. این افراد معتقدند که سیاست‌های پولی باید توسط نمایندگان مجلس طراحی شود.

آزمون فصل پنجم

کجه ۱- کدام مورد از وظایف بانک مرکزی است؟

- (۱) اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری
(۲) بانک دولت
(۳) بانکی برای سایر بانک‌ها
(۴) همه موارد

کجه ۲- سیاست پولی در چه شرایطی اثربخش است؟ (اگر اقتصاد در رکود باشد.)

- (۱) ذخایر قانونی کافی وجود داشته باشد.
(۲) مردم به گرفتن وام متمایل باشند.
(۳) بانک‌ها به پرداخت وام متمایل باشند.
(۴) همه موارد

کجه ۳- کدام مورد از ابزارهای سیاست پولی در اسلام هستند؟

- (۱) صوکوک
(۲) تعیین حداقل یا حداکثر سود
(۳) خرید دین
(۴) همه موارد

کجه ۴- در کدام مورد زیر، فرد اطلاعات کاملی از رفتار متغیرهای اقتصادی دارد؟

- (۱) کینز
(۲) کلاسیک‌ها
(۳) نظریه کینزین‌های جدید
(۴) کلاسیک‌های جدید

کجه ۵- سیاست‌های مالی توسط چه کسانی اعمال می‌شود؟

- (۱) نمایندگان مجلس
(۲) دولت
(۳) بانک مرکزی
(۴) بانک‌های تجاری

فصل ششم

« پول و بانکداری الکترونیکی »

تست‌های تألیفی فصل ششم

کجه ۱- کدام مورد نادرست است؟

- (۱) پول الکترونیکی بر روی یک تراشه ذخیره شده است.
- (۲) پول الکترونیکی جدا از سکه و اسکناس است.
- (۳) با استفاده از کامپیوتر قابل انتقال است.
- (۴) افرادی می‌توانند از آن استفاده کنند که سابقه آن‌ها ثبت و ضبط شده باشد.

کجه ۲- عناصر دخیل در سیستم انتقال وجوه کدامند؟

(۱) مجوز پرداخت	(۲) تهاتر پرداخت	(۳) تسویه پرداخت	(۴) همه موارد

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل ششم

۱- گزینه «۲» سه مورد دیگر ویژگی پول الکترونیکی هستند. پول الکترونیکی جدا از سکه و اسکناس نیست و قابل تبدیل به آن‌هاست.

۲- گزینه «۴» سه مورد اشاره شده در سیستم انتقال وجوه مؤثرند.

آزمون فصل ششم

کله ۱- پیام الکترونیکی که بنا به تقاضای مشتری در یکی از درگاه‌های ارائه خدمات بانکی، ایجاد و به شبکه الکترونیکی ارسال می‌شود، چه نام دارد؟

- (۱) تراکنش (۲) پول الکترونیکی (۳) سوئیفت (۴) هیچ کدام

کله ۲- ماشین خودپرداز (ATM) کدام وظیفه زیر را انجام می‌دهد؟

- (۱) انتقال وجه (۲) پرداخت صورتحساب آب و برق (۳) درخواست صورتحساب بانکی (۴) همه موارد

کله ۳- کارت‌های معمول در ایران، ..... هستند.

- (۱) کارت اعتباری (۲) کارت پول (۳) کارت هوشمند (۴) کارت‌های هزینه

کله ۴- در کدام مورد مؤسسه صادر کننده مبلغی را به عنوان اعتبار به شخص در نظر می‌گیرد و شخص حق عضویتی به صورت فعلی یا سالیانه می‌پردازد؟

- (۱) کارت هزینه (۲) کارت پول (۳) کارت اعتباری (۴) هیچ کدام

کله ۵- کدام پیام‌های زیر در شبکه سوئیفت ارائه می‌شود؟

- (۱) حواله بانکی (۲) صورتحساب‌های بانکی (۳) بروات (۴) همه موارد

فصل هفتم

« ارز »

تست‌های تألیفی فصل هفتم

کله ۱- اگر برای نمایش نرخ ارز، پول خارجی ثابت و پول داخلی متغیر باشد از روش..... استفاده شده است.

- کله ۲- سوآپ.....
- (۱) غیرمستقیم (۲) متقاطع (۳) مستقیم (۴) هیچ کدام

- (۱) ترکیب یک معامله نقدی و یک معامله سلف است.
(۲) همان معامله نقدی است.
(۳) همان معامله سلف است با کمی تفاوت.
(۴) هیچ کدام

کله ۳- تا قبل از جنگ جهانی اول نظام پولی حاکم چه بوده است؟

- (۱) پایه طلا (۲) برتون وودز (۳) نظام شناوری نرخ ارز (۴) هیچ کدام
- کله ۴- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) در شرایط نظام نرخ ارز ثابت کشور دارای مازاد تراز پرداخت‌ها با تورم روبه‌رو می‌شود.
(۲) در نظام نرخ ارز شناور در اثر مازاد یا کسری تراز پرداخت‌ها رفاه مردم تحت تأثیر قرار می‌گیرد.
(۳) یکی از مشکلات نظام نرخ ارز شناور این است که ارزش پول کشورهایی که مازاد تجاری دارند، افزایش می‌یابد.
(۴) همه موارد.

کله ۵- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) در ابتدا یک واحد SDR برابر $\frac{1}{۳۵}$ اونس طلا بود.
(۲) از سال ۱۹۷۴ هر واحد SDR از میانگین وزنی سبدهی از ۱۶ ارز مختلف که کشورهايشان بیشترین صادرات و واردات در یک دوره ۵ ساله منتهی به سال ۱۹۷۲ را داشته‌اند، تشکیل شد.
(۳) از سال ۱۹۸۱ به جای ۱۶ کشور، از ارزهای ۵ کشور استفاده شد.
(۴) همه موارد.

کله ۶- صندوق اروپایی همکاری پولی (F.C.E.M) نتیجه کدام موافقت‌نامه بود؟

- (۱) ماستریخت (۲) بال (۳) مادرید (۴) رم
- کله ۷- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) در نهایت بعد از توافق ماستریخت یورو تشکیل شد.
(۲) کشورهای دانمارک و انگلستان جزو یورو هستند، ولی جزو اتحادیه اروپا نیستند.
(۳) در ابتدای شکل‌گیری اتحادیه اروپا سکه و اسکناس یورو منتشر شد.
(۴) همه کشورهای اروپایی نمی‌توانند عضو منطقه یورو باشند.

کله ۸- در مورد SDR کدام مورد صحیح است؟

- (۱) SDR قبل از تأسیس صندوق بین‌المللی پول وجود داشته است.
(۲) برای ایجاد ذخایر جدید و اصلاح نظام پولی بین‌المللی به وجود آمد.
(۳) در پی بروز عدم تناسب میان رشد تجارت بین‌المللی و رشد حجم نقدینگی بین‌المللی به وجود آمد.
(۴) گزینه‌های ۲ و ۳

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل هفتم

۱- گزینه «۳» این روش، به روش مستقیم نمایش نرخ ارز معروف است.

۲- گزینه «۱» سوآپ یک معادله ترکیبی است که از یک معادله نقدی و یک معامله سلف که به طور همزمان صورت می‌گیرد، تشکیل شده است.

۳- گزینه «۱» تا قبل از جنگ جهانی اول نظام پایه طلا حاکم بود. نظام برتون وودز بعد از جنگ جهانی دوم حاکم شد و نظام نرخ ارز شناور پس از فروپاشی نظام برتون وودز به وجود آمد. در بین جنگ جهانی نظام نرخ ارز متغیر حاکم بود. کشورها می‌توانستند ارزش پول خود را افزایش یا کاهش دهند.

۴- گزینه «۴» مثلاً اگر در نظام پایه طلا کشوری دارای کسری تراز پرداخت‌ها باشد طلا از آن کشور خارج می‌شود، لذا حجم پول آن کشور و همچنین سطح قیمت‌ها کاهش می‌یابد و برعکس برای کشوری که دارای مازاد است افزایش سطح قیمت‌ها رخ می‌دهد، یعنی در کشور دارای مازاد تراز پرداخت‌ها تورم و در کشور دارای کسری تراز پرداخت‌ها رکود رخ می‌دهد. حال مسئولان باید برای از بین بردن تورم تلاش کنند، مثلاً سیاست‌های پولی و مالی اعمال کنند که باز منجر به تغییر در صادرات و واردات کشور شده و در اقتصاد کشور دیگر مؤثر است یعنی قادر به حفاظت اقتصاد خود در مقابل سیاست‌های اقتصادی سایر طرف‌های تجاری نیستند. مثلاً اگر کشوری دارای کسری تراز پرداخت‌ها شود ارزش خارجی پولش کاهش می‌یابد، یعنی قیمت کالاهای وارداتی افزایش و قیمت کالای صادراتی کاهش می‌یابد. از طرفی چون واردات کاهش و صادرات افزایش می‌یابد، کالای کمتری در اختیار مردم قرار می‌گیرد که در هر دو مورد رفاه مردم کاهش می‌یابد.

۵- گزینه «۴» از سال ۱۹۸۱ که از میانگین وزنی پول ۵ کشور آمریکا، آلمان، فرانسه و ژاپن و انگلستان به جای پول ۱۶ کشور استفاده شد، علاوه بر توجه به صادرات و واردات به حجم ذخایر رسمی و نقل و انتقالات مالی برای محاسبه وزن هر سبد توجه شده است.

۶- گزینه «۲» پس از کاهش ارزش دلار طرح ورنر متوقف شد و بعد از موافقت‌نامه «بال» نظام ماهواره پولی به وجود آمد که حاصل این نظام صندوق اروپایی همکاری پولی یا F.C.E.M بود.

۷- گزینه «۱» با وجود اینکه گفته می‌شود تشکیل یورو یک شبه و در اثر یک موافقت‌نامه یا قرارداد به وجود نیامده است، اما به هر حال پس از مراحل مختلف و مذاکرات و توافقات مختلف در نهایت بعد از پیمان ماستریخت پول واحد اروپایی با نام یورو ایجاد شد. کشورهای سوئد، دانمارک و انگلستان اگرچه عضو اتحادیه اروپا بودند ولی در حوزه یورو داخل نشدند. در سال ۱۹۹۹ یورو به صورت پول بانکی در جریان قرار گرفت نه سکه و اسکناس. همچنین کشورهای اروپایی اگر مقررات مربوطه را رعایت کنند و اقتصادهای خود را به اقتصادهای حوزه یورو نزدیک کنند می‌توانند در منطقه یورو قرار بگیرند.

۸- گزینه «۴» در اوایل دهه ۱۹۶۰ به دلیل عدم تناسب میان رشد تجارت بین‌المللی و رشد حجم نقدینگی بین‌المللی، اقتصاد جهانی با کمبود شدید ذخایر بین‌المللی روبه‌رو شد. این مشکل در مجمع عمومی صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی مطرح و در سال ۱۹۶۷ ایجاد SDR تصویب شد.

آزمون فصل هفتم

کله ۱- گزینه صحیح را انتخاب کنید؟

- (۱) اصولاً همه ارزها قابل تبدیل هستند.
- (۲) ارز قابل تبدیل بردو نوع است: کامل و محدود
- (۳) ارزهای قابل تبدیل از مقبولیت در بازارهای پولی بین‌المللی برخوردار نیستند.
- (۴) بانک‌های مرکزی از اشعار غیرقابل تبدیل به عنوان ارز ذخیره استفاده می‌کنند.

کله ۲- کدام یک از روش‌های معاملات ارزی است؟

- (۱) معاملات نقدی
- (۲) معاملات سلف
- (۳) معاملات تعویضی
- (۴) همه موارد

کله ۳- نظام پولی بعد از جنگ جهانی دوم چه بود؟

- (۱) پایه طلا
- (۲) برتون وودز
- (۳) نظام شناوری نرخ ارز
- (۴) هیچ کدام

کله ۴- صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در نتیجه کدام کنفرانس به وجود آمدند؟

- (۱) ماستریخت
- (۲) رم
- (۳) مادرید
- (۴) برتون وودز

کله ۵- کدام یک از وظایف صندوق بین‌المللی پول نیست؟

- (۱) تأمین منابع مالی از طریق اعطای وام‌های کوتاه‌مدت
- (۲) کمک به تثبیت نرخ مبادلات ارزی
- (۳) تدوین مقررات پولی بین‌المللی
- (۴) کمک به بازسازی و توسعه کشورها

کله ۶- مدیرعامل صندوق بین‌المللی پول توسط چه کسانی تعیین می‌شود؟

- (۱) هیئت نمایندگان
- (۲) فدرال رزرو آمریکا
- (۳) هیئت اجرایی
- (۴) دو کشوری که بیشترین اعتبار را به صندوق بدهند.

کله ۷- اولین گام برای اتحاد اروپا و تشکیل یورو چه بود؟

- (۱) تأسیس بازار مشترک اروپا
- (۲) اتحاد اقتصادی و پولی اروپا
- (۳) تشکیل نظام برتون وودز
- (۴) قرارداد ماستریخت

کله ۸- طرح ورنر برای ایجاد اتحاد اقتصادی و پولی چه بود؟

- (۱) ثبات نرخ ارزهای اروپایی
- (۲) ایجاد پول واحد به جای پول اعضا
- (۳) مقابله با نوسانات دلار
- (۴) همه موارد

کله ۹- بعد از پایان یافتن نظام برتون وودز نظام پولی اروپا و واحد آن چه بود؟

- (۱) F.C.E.M - یورو
- (۲) EMS - یورو
- (۳) ECU - EMS
- (۴) ECU - F.C.E.M

کله ۱۰- ایجاد یک بانک مرکزی اروپایی از نتایج کدام قرارداد بود؟

- (۱) بال
- (۲) مادرید
- (۳) ماستریخت
- (۴) رم

بخش پنجم: اقتصاد اسلامی

فصل اول

« کلیات اقتصاد اسلامی »

تست‌های تألیفی فصل اول

- کله ۱- این حدیث از پیامبر اکرم (ص) که می‌فرماید: «فقر فخر من است و با آن بر سایر انبیا افتخار می‌کنم» نشان‌دهنده چه دیدگاهی از اسلام نسبت به فقر می‌باشد؟
- (۱) فقر از نظر اسلام مطلوب شمرده می‌شود.
  - (۲) این حدیث جهت هم‌دردی با فقراى جامعه گفته شده است.
  - (۳) خدا بر پیامبر واجب کرده که زندگی خود را با محرومین تطبیق دهد تا نگران و غمگین نباشند.
  - (۴) گزینه‌های ۲ و ۳
- کله ۲- علم اقتصاد ..... .
- (۱) تجربی است.
  - (۲) روابط حاکم قابل تغییر و تحول‌اند.
  - (۳) فرهنگ‌های مختلف، نظام اقتصادی متفاوت به وجود می‌آورند.
  - (۴) گزینه‌های ۲ و ۳
- کله ۳- کدام‌یک از موارد زیر جزو منابع اصلی کشف نظام اقتصادی اسلام نیستند؟
- (۱) آیات و روایات
  - (۲) قوانین مدنی و مالی اسلام
  - (۳) نگرش اسلام به مفاهیم اقتصادی
  - (۴) عملکرد نظام‌های دیگر و تجربه آن‌ها

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل اول

- ۱- گزینه «۴» از نظر اسلام فقر مطلوب نیست و این حدیث یا برای هم‌دردی با فقرا گفته شده است و یا دستور خدا را که امامان و پیامبران باید سطح زندگی خود را هم سطح فقراى جامعه نگه دارند، بیان می‌کند و یا فقر الی‌الله را شامل می‌شود.
- ۲- گزینه «۴» علمی بودن اقتصاد اسلامی دلیل بر تجربی بودن آن نیست. علم اقتصاد چون براساس اندیشه‌های انسانی بنا شده است نسبت به زمان و مکان و شرایط و فرهنگ‌های مختلف، نظام‌های مختلف را ارائه می‌دهد.
- ۳- گزینه «۴» برای کشف نظام اقتصادی اسلام باید در داخل محیط اندیشه‌ها و مفاهیم اسلامی بگردیم و نه این‌که عملکرد نظام‌های دیگر را ملاک قرار دهیم.

آزمون فصل اول

کله ۱- منظور از نظام اقتصاد اسلامی چیست؟

- (۱) مجموعه قواعدی که چارچوب و کلیت مسیر حرکت را مشخص می‌کند.
- (۲) یک‌سری اصول مکتبی است که اهداف جامعه را مشخص می‌کند.
- (۳) نظریات و فتاوایی است که به بوته آزمایش گذاشته شده و تأیید شده است.
- (۴) یک مجموعه از قواعد است که آزمون و اثبات شده است که با این فرضیات چارچوب و کلیت مسیر حرکت به سمت هدف مشخص می‌شود.

کله ۲- کدام جمله صحیح نیست؟

- (۱) در نظام سرمایه‌داری قیمت در بازار کالا تعیین می‌شود و هر کالایی با توجه به ترجیحات مصرف‌کنندگان قیمت خاصی پیدا می‌کند.
- (۲) در نظام سوسیالیسم هرکس به اندازه توان کار می‌کند، در این مجموعه درآمد جمع و به طور مساوی تقسیم می‌شود.
- (۳) مالکیت در نظام سوسیالیسم براساس نظام تخصیص منابع سیستم قیمت‌ها است.
- (۴) در نظام اسلامی، دولت بر توزیع درآمد افراد نیز نظارت دارد و در مواردی که اختلاف درآمد بین طبقات مختلف زیاد باشد از طبقات بالا دریافت و به طبقات پایین می‌دهد.

کله ۳- در نظام اقتصادی اسلام:

- (۱) نظام اطلاع‌رسانی براساس سیستم بازار و قیمت‌ها، بیان‌کننده نیاز بخش‌های مختلف است.
- (۲) محور اولیه آزادی‌های اقتصادی در چارچوب تعیین شده است، ولی فرصت کسب درآمد باید عادلانه باشد.
- (۳) مالکیت دولت، یعنی منافع حاصل از مالکیت (مثل زمین‌های به‌دست آمده از جنگ) برای عموم مسلمین (چه نسل حاضر و چه نسل‌های بعدی) باشد.
- (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

کله ۴- متدولوژی اقتصاد اسلامی براساس یکسری اصول قرار گرفته است. کدام مورد جزو این اصول نیست؟

- (۱) جهت‌گیری ارزش‌گرایانه (مباحث دارای یک جهت ارزشی است).
- (۲) وجود عنصر اجتهاد
- (۳) توجه به سیره عقلی و احکام علمی
- (۴) غیرقابل تغییر در برابر تحقیقات علمی

کله ۵- دیدگاه اقتصاد اسلامی پیرامون مقوله «انگیزه در فعالیت‌های اقتصادی» کدام گزینه است؟

- (۱) بر مبنای نفع شخصی است.
- (۲) بر مبنای عدالت اجتماعی و نفع همگانی
- (۳) ابتدا نفع شخصی به‌عنوان انگیزه مطرح است سپس انگیزه‌های دیگری مانند انگیزه‌های معنوی، اخلاقی و اجتماعی مطرح می‌شود.
- (۴) هیچ‌کدام

فصل دوم

« قواعد فقهی اسلام و جایگاه آن در اقتصاد »

تست‌های تألیفی فصل دوم

کله ۱- کدام یک از موارد زیر مشمول قاعده نفی ضرر می‌شوند؟

- (۱) ضرر رساندن به خود (۲) آلودگی هوا (۳) سود نکردن تاجر در تجارت (۴) هیچ کدام

کله ۲- کدام گزینه درباره قاعده نفی سبیل صحیح می‌باشد؟

- (۱) قاعده نفی سبیل مخالفت با تنها سلطه اقتصادی است.
(۲) هر نوع رابطه دولت اسلامی با دولت‌های غیرالهی (کافر) ممنوع است.
(۳) سبیل در قرآن به معنی دلیل و برهان و همچنین سلطه و امارت آمده است. (۴) هیچ کدام

کله ۳- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) زمانی که وقت مستأجر تمام می‌شود، به هر قیمتی باید خانه را تخلیه کند.
(۲) اگر مستأجر با تخلیه خانه به حرج و عسر می‌افتد حتی اگر عسر و حرج متوجه مالک باشد، مستأجر می‌تواند خانه را ترک نکند.
(۳) لزوم پرداخت بدهی در شرایط عسر و حرج از بدهکار ساقط نمی‌شود و باید بدهی خود را بپردازد.
(۴) آیه «و ان كان ذوعسرة، منظره الی مسیره» اشاره به مهلت دادن به بدهکار برای این که دچار حرج و عسر نشود.

کله ۴- کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) سلطنت یعنی هر کس در اموال خود حق هر نوع تصرف مشروع را دارد.
(۲) استثنائاتی مثل زیان به دیگران و دیوانگی باعث محدود شدن قاعده سلطنت می‌شود.
(۳) مالکیت در اقتصاد همواره مترادف با حق سلطه بر اموال و دارایی‌هاست.
(۴) هیچ کس حق تصرف و استفاده از مال و دارایی دیگران را در هیچ شرایطی ندارد.

کله ۵- کدام یک از موارد زیر جزو نقش‌های قواعد فقهی خاص اقتصاد در جامعه نمی‌باشد؟

- (۱) تدوین و تعیین مقررات و قوانین اقتصادی (۲) تعیین میزان مجازات‌ها برای متخلفین از قواعد فقهی
(۳) ایجاد امنیت و نظم در جامعه و اقتصاد (۴) حفظ ثروت‌های ملی و رشد و توسعه آن

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل دوم

۱- گزینه «۲» ضرر رساندن به خود و یا سود نکردن در تجارت مشمول قاعده نفی ضرر نمی‌شود، ولی فعالیتی که باعث از بین رفتن محیط زیست شود مشمول قاعده نفی ضرر است.

۲- گزینه «۳» قاعده نفی سبیل مخالفت با هر نوع سلطه اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، نظامی و غیره را شامل می‌شود. اشکال گزینه (۲) در این است که تنها رابطه‌ای که باعث سلطه‌ی آن دولت‌ها بر دولت اسلامی شود ممنوع است نه هر رابطه‌ای.

۳- گزینه «۴» در شرایط عسر و حرج پرداخت دین و ترک خانه از بدهکار و مستأجر ساقط می‌شود مگر این که این عسر و حرج متوجه طرف مقابل شود.

۴- گزینه «۴» در مواردی که خطر جانی و عسر و حرجی در کار باشد مثل گرسنگی یک فرد و تصرف در مال دیگران در حد رفع نیاز اشکالی ندارد مثلاً فرد گرسنه که نمی‌تواند چیزی برای رفع آن پیدا کند؛ در حد رفع نیاز می‌تواند از اموال دیگران استفاده کند. این حقی است که خداوند مالک همه دارایی‌ها بر انسان‌ها گذاشته است.

۵- گزینه «۲» تنها گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) جزو نقش‌های قواعد فقهی خاص اقتصاد در اجتماع است و میزان و مقدار مجازات در قواعد کلی و عام فقه تعیین می‌شود.

آزمون فصل دوم

کله ۱- دیدگاه شهید صدر درباره اقتصاد اسلامی:

- (۱) معتقد به علم بودن اقتصاد اسلامی است.
 (۲) معتقدند اقتصاد اسلامی مکتب است.
 (۳) در اقتصاد اسلامی به امور هنجاری یا ارزشی توجه نمی‌شود.
 (۴) هیچ‌کدام

کله ۲- منظور از نظام اقتصاد اسلامی چیست؟

- (۱) مجموعه قواعدی که چارچوب و کلیت مسیر حرکت را مشخص می‌کند.
 (۲) یک‌سری اصول مکتبی است که اهداف جامعه را مشخص می‌کند.
 (۳) نظریات و فتاویی است که به بوت‌آزمایش گذاشته شده و تأیید شده است.
 (۴) یک مجموعه از قواعد می‌باشد که آزمون و اثبات شده است و با این فرضیات چارچوب و کلیت مسیر حرکت به سمت هدف مشخص می‌شود.

کله ۳- کدام‌یک از موارد زیر جزو مؤلفه‌های نظام اقتصاد اسلامی نیست؟

- (۱) مالکیت مختلط (۲) آزادی (۳) عدالت اجتماعی (۴) آزادی فعالیت‌های اقتصادی

کله ۴- در نظام اقتصاد اسلامی مکانیزم اطلاع‌رسانی برای عملکرد اقتصاد چیست؟

- (۱) سیستم بازار (۲) سیستم قیمت‌ها (۳) دولت (۴) هم دولت و هم بازار

کله ۵- کدام‌یک از اصول زیر جزو اصول حاکم بر متدولوژی اقتصاد اسلامی نیست؟

- (۱) اصل جهت‌گیری ارزش‌گرایانه (۲) اصل وفادارماندن به ارزش‌ها به صورت یک قاعده جزمی و غیرقابل تغییر
 (۳) توجه به سیره عقلا (۴) وجود عنصر اجتهاد

کله ۶- دیدگاه شهید صدر پیرامون علم بودن اقتصاد اسلامی کدام است؟

- (۱) اقتصاد اسلامی معرفتی علمی است.
 (۲) اقتصاد اسلامی معرفتی علمی است و دارای موضوعات مکتبی نیز می‌باشد.
 (۳) اقتصاد اسلامی هم موضوعات علمی دارد و هم موضوعات ارزشی.
 (۴) اقتصاد اسلامی علم نیست.

کله ۷- کدام‌یک از ویژگی‌های زیر جزو ویژگی‌های اساسی منابع اقتصاد اسلامی نیست؟

- (۱) داشتن هدف مشخص و روشن (۲) داشتن روش پژوهشی معین
 (۳) داشتن نظم و ترتیب معین (۴) دارا بودن روش منظم و عقلانی و استقرایی

کله ۸- کدام گزینه درباره استنباط فقهی صحیح است؟

- (۱) استنباط فقهی می‌تواند به شکل اکتشاف هم باشد.
 (۲) باید حتماً در متن منابع تصریح شده باشد.
 (۳) باید از منابع پایه‌ای یا منابع مأخذ استفاده شده باشد.
 (۴) استنباط فقهی فقط از روی منابع جدید اقتصاد اسلامی انجام می‌شود.

کله ۹- در نظام اقتصادی اسلام:

- (۱) نظام اطلاع‌رسانی براساس سیستم بازار و قیمت‌ها، بیان‌کننده نیاز بخش‌های مختلف است.
 (۲) محور اولیه آزادی‌های اقتصادی در چارچوب تعیین شده است، ولی فرصت کسب درآمد باید عادلانه باشد.
 (۳) مالکیت دولت، یعنی منافع حاصل از مالکیت (مثل زمین‌های به دست آمده از جنگ) برای عموم مسلمین (چه نسل حاضر و چه نسل‌های بعدی) باشد
 (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

کله ۱۰- قاعده «ضمان اتلاف» به چه معنی است؟

- (۱) هرکس اموال دیگران را اتلاف کند، باید جبران کند.
 (۲) در اتلاف، حرمت شرعی وجود دارد ولی ضمانت مال از بین رفته وجود ندارد.
 (۳) هیچ‌کس ضامن اسراف و تبذیر مال از طرف صاحبش نیست.
 (۴) همه موارد

فصل سوم

« مالکیت در اسلام و آثار اقتصادی آن »

تست‌های تألیفی فصل سوم

- کجه ۱- زمین‌هایی که در اثر جهاد نصیب مسلمانان می‌شود تحت ..... است.
- (۱) مالکیت دولتی (۲) مالکیت عمومی (۳) مالکیت خصوصی (۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- کجه ۲- کدام یک از موارد زیر جزو مالکیت عمومی نیست؟
- (۱) اراضی خراجیه (۲) وقف خاص (۳) وقف عام (۴) هیچ‌کدام
- کجه ۳- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟
- (۱) ارتداد یکی از اسباب ارادی مالکیت می‌باشد. (۲) مورث می‌تواند در مورد همه اموال خود وصیت کند. (۳) رشد و افزودگی هر مال را نمی‌توان از نظر حقوقی تابع همان مال دانست. (۴) همه موارد بالا.

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل سوم

- ۱- گزینه «۲» زمین‌هایی که با جهاد و جنگ عاید مسلمانان می‌شود جزو اموال عموم مسلمین و در مالکیت عمومی قرار می‌گیرند، ولی زمین‌هایی که بدون جهاد و جنگ نصیب مسلمانان می‌شود، جزو انفال بوده و به حاکم شرعی یا همان دولت اسلامی تعلق دارد و جزو مالکیت دولتی می‌باشد.
-
- ۲- گزینه «۲» وقف خاص در جایی است که مال برای اشخاص معینی وقف شده باشد، مانند وقف بر اولاد و یا کارگران یک کارخانه یا یک زمین معین، بنابراین چون به گروه و افراد خاص تعلق دارد نمی‌توان جزو مالکیت عمومی محسوب کرد.
-
- ۳- گزینه «۴» اولاً ارتداد یکی از اسباب قهری مالکیت (انتقال مالکیت) است نه اختیار و به محض مرتد شدن فرد اموالش به وارثان مسلمان وی منتقل می‌شود. ثانیاً مورث فقط می‌تواند در مورد ثلث اموال خود وصیت کند و $\frac{2}{3}$ بعد متعلق به وارثان وی می‌باشد. ثالثاً رشد و افزودگی هر مال، از نظر حقوقی تابع همان مال است و این یکی از ویژگی‌های مالکیت یعنی ثبات آن است.

آزمون فصل سوم

کله ۱- این عبارت مربوط به کدام گزینه است؟

«این ثروت‌ها در اختیار دولت اسلامی است و دولت می‌تواند برای بهره‌برداری در اختیار کسانی بگذارد که سرمایه‌ای ندارند. مالکیت این ثروت‌ها متعلق به دولت اسلامی است. معادن جزو این دسته فرار می‌گیرند.»

(۱) انفال (۲) مباحات عامه (۳) غنایم جنگی (۴) هیچ‌کدام

کله ۲- از آیه «لله ما فی السموات و ما فی الارض و كان الله بكل شیء محیطا» چه امری استنباط می‌شود؟

- (۱) مالکیت در اسلام یک امر ذاتی است.
 (۲) هیچ‌گاه مالکیت به انسان واگذار نمی‌شود.
 (۳) مالکیت در اسلام یک امر ذاتی نیست بلکه یک نوع امانت است که در شرایط خاص به انسان واگذار می‌شود.
 (۴) مالکیت دولت به رسمیت شناخته نشده است.

کله ۳- به بحث «مالکیت» در نظام اقتصاد اسلامی چگونه پرداخته شده است؟

- (۱) تنها مالکیت بخش خصوصی به رسمیت شناخته شده است.
 (۲) تنها مالکیت بخش دولتی به رسمیت شناخته شده است.
 (۳) مالکیت بر مبنای مالکیت بخش خصوصی، دولت و امام است.
 (۴) هیچ‌کدام

کله ۴- زمین‌هایی که در اثر جهاد به دست مسلمین می‌افتد:

- (۱) در تملک حکومت اسلامی است.
 (۲) درآمد مالیاتش متعلق به امام است.
 (۳) تحت مالکیت عمومی است و حکومت مسئول حفظ آن می‌باشد.
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

کله ۵- با توجه به انواع مالکیت در فقه اقتصاد اسلامی کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مقصود از مالکیت عمومی مالکیت عامه مردم نسبت به بعضی از ثروت‌ها است.
 (۲) حق مالکیت خصوصی اگرچه مطلق نمی‌باشد اما از لحاظ زمانی نامحدود است.
 (۳) سبب اصل مالکیت عمومی، کار و تلاش افراد جامعه است.
 (۴) منظور از مالکیت دولت، مالکیت پیامبر یا امام است نسبت به تمام انواع ثروت‌ها.

فصل چهارم

« سیستم توزیع درآمد در اقتصاد اسلامی »

تست‌های تألیفی فصل چهارم

کج ۱- آیه «ولا توتوا السفهاء اموالکم الّتی جعل الله لکم قیاما» اشاره به چه مفهومی دارد؟

- (۱) حق عموم در کنترل فعالیت‌های اقتصادی افراد و ایجاد محدودیت‌ها (۲) حق مالکیت خصوصی یا آزادی اقتصادی در کار محدود
(۳) حق عموم در منابع طبیعی قبل از تولید (۴) هیچ کدام

کج ۲- کدام یک از موارد زیر جزو عوامل و مبانی حقوقی توزیع ثروت می‌باشد؟

- (۱) سرمایه به صورت مواد اولیه تولید (۲) حق فقرا در اموال اغنیا (۳) حق افراد در اموال بستگان (۴) همه موارد

کج ۳- کدام یک از موارد زیر جزو شکل حقوقی مالکیت درآمد نیستند؟

- (۱) کار در مرحله تولید ابتدایی (۲) کار در مرحله تولید ثانویه
(۳) سرمایه به صورت مواد اولیه تولید (۴) حق عموم در کنترل فعالیت‌های اقتصادی افراد

کج ۴- کدام یک از جملات زیر در مورد منشأ مالکیت و درآمد در اسلام نادرست است؟

- (۱) منشأ مالکیت، کل ثروت تولید شده از طبیعت است؛ مگر این که عامل کار به وسیله قرارداد نتیجه کار خود را به دیگری واگذار کرده، به عنوان و قصد او از طبیعت تولید کند و در مقابل اجرتی مقطوع بگیرد.
(۲) بر اساس رابطه‌های حقوقی، جعاله، مزارعه، مضاربه، مساقات و مشارکت در ارزش افزوده شده سهمیم شوند.
(۳) اسلام کار را استحقاق درآمد قرار داده است، زیرا که از نظر ارزشی و تحلیل در بایدها و نبایدها درباره فعالیت‌های اقتصادی، این عنصر انسانی، عامل اصلی تولید به حساب می‌آید.
(۴) اگر صاحب سرمایه به طور مستقیم یا غیرمستقیم در تولید شرکت کند، استحقاق درآمد را دارد.

کج ۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) سرمایه وام گرفته شده در درآمد ایجاد شده سهم دارد.
(۲) ارث از موجبات غیرارادی درآمد به حساب می‌آید.
(۳) منشأ حق افراد در کسب ثروت کار و نیاز است.
(۴) هیچ کدام

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل چهارم

۱- گزینه «۱» اموالتان را که خداوند مایه‌ی قوام زندگی شما قرار داده است، به دست سفیهان نسپارید. بنابراین باید تحت اشراف و هدایت شما از آن‌ها بهره‌برداری شود، تا این‌که برخلاف مصالح فردی و اجتماعی به مصرف نرسند.

۲- گزینه «۴» سرمایه به صورت مواد اولیه تولید جزو عوامل تولید بوده که می‌تواند مبنای حقوقی توزیع درآمد باشد. حق فقرا در اموال اغنیا و حق افراد در اموال بستگان از ابزارها و حقوق توزیع درآمد بین افراد جامعه محسوب می‌شوند.

۳- گزینه «۴» مالکیت یکی از عوامل تولید (کار و سرمایه) در هر مرحله‌ای که باشند جزو حقوق مالکیت محسوب می‌شوند.

۴- گزینه «۴» هر سه جمله اول با توجه به آموزه‌های اقتصاد اسلامی صحیح می‌باشد، ولی در گزینه آخر عبارت «غیرمستقیم» اشتباه است. چون از دیدگاه اسلام صاحب سرمایه در صورتی استحقاق درآمد دارد که به طور مستقیم و با حفظ رابطه مالکیت خویش در تولید، شرکت واقعی کند.

۵- گزینه «۱» در نظام اقتصادی اسلام، برخلاف سرمایه‌داری، سرمایه وام گرفته شده هیچ حقی در درآمد ندارد. هم‌چنین کار و نیاز منشأ حق در کسب ثروت می‌باشد. ارث نیز بعد از فوت وارث قهراً و غیرارادی به وارثان تعلق می‌گیرد.

آزمون فصل چهارم

کج ۱- در کدام نظام، توزیع اینگونه است؟ «هرکسی قدرت خرید بیشتری دارد سهم بیشتری از کالاها را دارد.»

- (۱) سرمایه‌داری (۲) سوسیالیسم (۳) اسلام (۴) هیچ کدام

کج ۲- در نظام اقتصاد اسلامی برای سؤال «چگونه توزیع شود» چه پاسخی مدنظر است؟

- (۱) هرکس قدرت خرید و پول بیشتری دارد، سهم بیشتری می‌برد.
 (۲) درآمدها به طور مساوی بین افراد تقسیم می‌شود.
 (۳) به هرکس به اندازه نیازش می‌دهند.
 (۴) با توجه به آزادی فعالیت‌های اقتصادی در چارچوب تعیین شده، فرصت کسب درآمد باید به طور عادلانه توزیع شود.

کج ۳- کدام یک از موارد زیر جزو حقوق توزیع ثروت در اقتصاد اسلامی می‌باشد؟

- (۱) حق مالکیت خصوصی (۲) حق افراد در اموال بستگان (ارث)
 (۳) حق فقرا در اموال اغنیا (۴) همه موارد

کج ۴- تفاوت روش تعیین پاداش به عوامل تولید در نظام سرمایه‌داری و نظام اقتصاد اسلامی در چیست؟

- (۱) در اسلام سرمایه نقدی با شرکت در تولید نمی‌تواند پاداش ثابت دریافت کند.
 (۲) روش دستمزد متغیر از نظر اسلام کراهت دارد و به جای آن روش مشارکت در سود تشویق می‌شود.
 (۳) پاداش ثابت برای نیروی کار در اسلام غیرمجاز بوده، ولی برای سرمایه پولی مجاز است.
 (۴) در نظام سرمایه‌داری پاداش متغیر برای سرمایه پولی وجه غالب به شمار می‌آید.

کج ۵- ملاک توزیع عادلانه ثروت در اقتصاد اسلامی چیست؟

- (۱) برای همه افراد جامعه «کار» ملاک است. (۲) کار و نیاز
 (۳) برای همه افراد جامعه «نیاز» ملاک است. (۴) هیچ کدام از موارد

فصل پنجم

« مصرف در اقتصاد اسلامی »

تست‌های تألیفی فصل پنجم

کله ۱- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) اگر امت اسلامی، تحت اسارت سیاسی و اقتصادی یک کشور اجنبی باشد، دفاع از طرقی مانند خریدن کالاهای آنها واجب است.
- (۲) مصرف آن چه برای بدن زیان دارد، حرام است.
- (۳) تبذیر، زیاده‌روی و استفاده از کالا و خدمت، بیش از حد متعارف و لازم است.
- (۴) هیچ کدام

کله ۲- به نظر شما کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) تبذیر اتلاف مال از نظر کیفی است و اسراف، اتلاف مال از نظر کمی
- (۲) تبذیر اتلاف مال از نظر کمی است و اسراف، اتلاف مال از نظر کیفی
- (۳) هر دوی اسراف و تبذیر جنبه کمی دارند.
- (۴) همه موارد

کله ۳- در کدام یک از نظام‌های زیر، انگیزه‌های مادی و معنوی، منجر به مصرف می‌شود؟

- (۱) نظام سرمایه‌داری
- (۲) نظام اسلامی
- (۳) نظام سوسیالیسم
- (۴) همه‌ی موارد

کله ۴- کدام یک از موارد زیر جزو مصارف واجب در اسلام می‌باشند؟

- (۱) تأمین مصارف مربوط به افراد تحت تکلف فرد
- (۲) مقدار مصرفی که فرد برای حفظ نفس بدان نیاز دارد.
- (۳) تأمین مصرف برای حفظ جان انسان‌هایی که جانشان در خطر است.
- (۴) همه موارد

کله ۵- کدام یک از موارد زیر جزو محدودیت‌های مصرفی در اسلام نمی‌باشند؟

- (۱) محدودیت بر اساس مصالح سیاسی- اجتماعی، اسراف و تبذیر
- (۲) استفاده از کالای حرام مثل خوردن گوشت خوک در هر شرایط و موقعیتی
- (۳) مصرف کالاهایی که منبع درآمدی از راه کسب حرام دارند.
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل پنجم

۱- گزینه «۳» تبذیر به معنای بذر پاشیدن و در عرف به معنای پراکنده ساختن و ریختن و پاش مال بدون علت است و اسراف، زیاده‌روی و استفاده از کالا و خدمت، بیش از حد متعارف و لازم است.

۲- گزینه «۱» اسراف مصرف بیش از حد متعارف از لحاظ کمی است، ولی تبذیر مصرف نادرست و تضييع ثروت و منابع است و حالت کیفی دارد.

۳- گزینه «۲» در نظام‌های سرمایه‌داری و سوسیالیسم، تنها انگیزه‌های مادی و شخصی مطرح است ولی از نظر اسلام، معنویات نیز تأثیر فراوانی در نوع مصرف کردن افراد می‌گذارند.

۴- گزینه «۴» همه موارد ذکر شده جزو مصارفی هستند که در نظام اقتصاد اسلامی چون جان فرد مسلمان در خطر است و حرمت حفظ نفس حرمت مصارف حرام را از میان بر می‌دارد.

۵- گزینه «۴» در گزینه (۲) زمانی که جان انسان در خطر است خوردن چیزهای حرام اگر باعث حفظ جان فرد از مرگ می‌گردد، حرام نبوده و فرد به میزان حفظ جان می‌تواند از آنها استفاده کند.

آزمون فصل پنجم

کله ۱- در آیه «و جعلنکم امه وسطا» منظور از امت وسط چیست؟

- (۱) نه دنیاگرای شدید است و نه رهبانی شدید
(۲) در مسیر افراط و تفریط قرار ندارد.
(۳) بر حق و عدالت استوار است.
(۴) تمام موارد

کله ۲- روایت «فدع الاصراف مقتصدا» در چه رابطه می باشد؟

- (۱) اسراف (۲) میانه روی (۳) احتکار (۴) افراط

کله ۳- کدام یک از موارد زیر جزو مصارف واجب در اسلام نمی باشند؟

- (۱) تأمین مصارف مربوط به افراد تحت تکلف فرد
(۲) مقدار مصرفی که فرد برای حفظ نفس بدان نیاز دارد.
(۳) تأمین مصرف برای حفظ جان انسان هایی که جانشان در خطر است.
(۴) همه موارد

کله ۴- کدام یک از موارد زیر جزو محدودیت های مصرفی در اسلام نمی باشند؟

- (۱) محدودیت بر اساس مصالح سیاسی- اجتماعی
(۲) اسراف و تبذیر
(۳) مصرف کالاهایی که منبع درآمدی از راه کسب حرام دارند.
(۴) استفاده از کالای حرام مثل خوردن گوشت خوک در هر شرایط و موقعیتی

کله ۵- آیه «یا ایها الذین آمنوا لا تحرموا طیبات ما احل الله لکم...» اشاره به چه مفهومی دارد؟

- (۱) نباید مصرف چیزهای حلال را تحریم کرد.
(۲) اسراف و تبذیر حرام است.
(۳) انسان نباید هر کالایی را بخورد یا بیاشامد، هر چند از نظر اسلام طیب باشد.
(۴) همه موارد

فصل ششم

« مبادلات و بازرگانی اقتصاد اسلامی »

تست‌های تألیفی فصل ششم

کج ۱- کدام گزینه در مورد قرارداد نادرست است؟

- (۱) تعهدی است که بین دو و یا چند نفر به توافق رسیده است.
- (۲) معاملاتی که از ایجاب و قبول لفظی استفاده شود، قرارداد معاطاتی می‌گویند.
- (۳) ایقاع قراردادی است که صرف التزام یک طرف به انجام دادن تعهدی، کافی است.
- (۴) رشد از شرایط طرفین قرارداد است.

کج ۲- موضوعیت قرارداد باید چه شرایطی داشته باشد؟

- (۱) مالیت داشته باشد.
- (۲) معلوم و معین باشد.
- (۳) نقل و انتقال آنها ممنوع نشده باشد.
- (۴) همه موارد

کج ۳- کدام یک از فعالیت‌های اقتصادی زیر حرام است؟

- (۱) مبادله اشیای بی‌ارزش مثل حشرات
- (۲) تألیف و کتابت کتب ضاله
- (۳) معاملات کالاهای نجس
- (۴) همه موارد

کج ۴- کدام گزینه در مورد مساقات صحیح نیست؟

- (۱) قرارداد مساقات بر مزارع کشاورزی بسته می‌شود.
- (۲) قرارداد مساقات بر باغ‌های آماده و دارای محصول بسته می‌شود.
- (۳) قرارداد مساقات نمی‌تواند در مورد درختانی که از برگ و یا گل آنها استفاده می‌شود، بسته شود.
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل ششم

۱- گزینه «۲» قرارداد معاطاتی به قراردادی گفته می‌شود که در آن از ایجاب و قبول لفظی استفاده نشود.

۲- گزینه «۴» مالیت داشتن، معلوم بودن، در دسترس بودن، عدم ممنوعیت نقل و انتقال از جمله شرایط موضوع قرارداد هستند که باید رعایت شوند.

۳- گزینه «۴» همه موارد اشاره شده جزو معاملات کالاها و خدماتی هستند که از نظر اسلام ممنوع است.

۴- گزینه «۴» قراردادی که بر روی زمین کشاورزی بسته می‌شود مزارعه نام دارد. همچنین قرارداد مساقات می‌تواند در مورد درختانی که از برگ و گل آنها استفاده می‌شود، هم بسته شود.

آزمون فصل ششم

- ۱- براساس استفتانات از مراجع تقلید در عقد اجاره به شرط تملیک «شرط فعل» و «شرط نتیجه» به ترتیب چه حکمی دارند؟
 (۱) مجاز، دچار اشکال (۲) مجاز، مجاز (۳) دچار اشکال، مجاز (۴) مجاز، حرام
- ۲- اوراق اجاره به شرط تملیک در کدام دسته از ابزارهای مالی قرار می‌گیرند؟
 (۱) ابزارهای مالی انتفاعی با سود انتظاری (۲) ابزارهای مالی انتفاعی با سود نامعین
 (۳) ابزارهای مالی انتفاعی با سود معین (۴) ابزارهای مالی غیرانتفاعی
- ۳- در صورتی که «استصناع» را در چارچوب ..... قرار دهیم، امکان ابزارسازی استصناع برای سیاست پولی وجود ندارد.
 (۱) بیع شخصی (۲) جعاله (۳) عقد مستقل (۴) عقد سلم
- ۴- کدام گزینه معنای دقیق عقد «استصناع» است؟
 (۱) یک نفر در برابر نفر دوم متعهد به انجام کاری می‌شود.
 (۲) دو نفر به طور متقابل در برابر هم متعهد شوند عهده‌دار پیمانی می‌شوند.
 (۳) دو نفر به طور متقابل متعهد شوند عهده‌دار پیمانی می‌شوند.
 (۴) یک نفر در برابر نفر دیگر متعهد شود عهده‌دار پیمانی گردد.
- ۵- فلسفه تحریم معاملات ربوی چیست؟
 (۱) تضعیف وام‌گیرنده
 (۲) سود فراوان
 (۳) شامل حیل‌های ریاست
 (۴) مقدمه سوءاستفاده رباخواران است تا ربای قرضی را به صورت ربای معاملاتی انجام دهند.
- ۶- تعریف «خرید چیزی به قیمت معین که طبق ویژگی‌های مورد توافق در آینده ساخته یا احداث می‌شود» مربوط به کدام گزینه می‌باشد؟
 (۱) اجاره (۲) سلف (۳) استصناع (۴) سلم
- ۷- کدام یک از ابزارهای زیر جزو ابزارهای غیرانتفاعی با سود معین است؟
 (۱) وقف (۲) مزارعه (۳) مرایجه (۴) مساقات
- ۸- حیل فرار از ربا در بیع دو جنس مثل هم کدام است؟
 (۱) معامله نقد و نسیه
 (۲) بیع یک درهم و دینار در مقابل دو درهم و دو دینار
 (۳) دو معامله مستقل
 (۴) اجاره به شرط تملیک
- ۹- فروش اسکناس به اسکناس بیشتر .....
 (۱) اشکالی ندارد.
 (۲) جایز نیست.
 (۳) ربا در معامله است.
 (۴) معامله همجنس با همجنس است و اشکال دارد.
- ۱۰- ربای معاملاتی در معدود .....
 (۱) حیل است. (۲) جاری نیست. (۳) حرام است. (۴) جایز نیست.
- ۱۱- ربای قرضی .....
 (۱) فقط در اجناس موزون است.
 (۲) همه مشتقات جنس مورد معامله موزون را در بر می‌گیرد.
 (۳) شامل شرط اساسی معدود بودن اجناس است.
 (۴) تفاوتی بین مکیل و موزون و معدود نیست و همه را در بر می‌گیرد.
- ۱۲- حیل عبارت است از حفظ ..... قوانین شرع اگرچه ..... موجود نباشد.
 (۱) باطن، ظاهر قانون (۲) ظاهر، روح قانون (۳) جنبه مثبت، ظاهر قانون (۴) روح، باطن

کله ۱۳- نوع عقد و قرارداد در ..... ، عقد فرض است. یعنی فرد با مراجعه به یک بانک یا مؤسسه مالی وجهی را در آن پس انداز و با کارت از دستگاه خودپرداز قرض را باز دریافت می کند.

- (۱) کارت های خودپرداز (۲) کارت های دو منظوره (۳) کارت های خرید نقدی (۴) همه موارد

کله ۱۴- معاملاتی که در آن جهالت و ابهام باشد، میزان و پرداخت مجهول است، ..... نامیده می شود.

- (۱) میسر (۲) قمار (۳) ربا (۴) غرر

کله ۱۵- تعریف «منفعت یا عمل عین مستأجره که از طرف موجه به مستأجره تملیک می شود و اجاره بها که از طرف مستأجر به موجه پرداخت می شود» مربوط به کدام گزینه است؟

- (۱) ایجاب و قبول (۲) متعاقبین در قرارداد (۳) عوضان (۴) اجاره

کله ۱۶- دلایل حرام بودن شرکت هایی که به صورت هرمی کار می کنند کدام است؟

- (۱) اکل به باطل یا درآمدهای نامشروع (۲) کلاهبرداری (۳) قمار (۴) هر سه مورد

کله ۱۷- «عوضان» به چه معناست؟

- (۱) قرارداد اجاره همانند سایر قراردادها نیازمند انشای قرارداد است.
(۲) منفعت یا عمل عین مستأجره که از طرف موجه به مستأجر تملیک می شود.
(۳) موجه و مستأجر هر دو بایستی شرایط عمومی و اهلیت را داشته باشند.
(۴) هیچ کدام

کله ۱۸- براساس استفتائات از مراجع تقلید در عقد اجاره به شرط تملیک «شرط فعل» و «شرط نتیجه» به ترتیب چه حکمی دارند؟

- (۱) مجاز، دچار اشکال (۲) مجاز، مجاز (۳) دچار اشکال، مجاز (۴) مجاز، حرام

کله ۱۹- به موجب مقررات فقهی اکثر فقها، ربا در چه صورتی حرام نیست؟

- (۱) ربای بین مسلمان و کافر حربی (۲) ربای بین زن و شوهر (۳) ربای بین پدر و فرزند (۴) همه موارد

کله ۲۰- کدام گزینه در مورد بیع سلف ناصحیح است؟

- (۱) لزومی ندارد زمان دقیق تحویل کالا تعیین شود.
(۲) لزومی ندارد قیمت کالا نقداً در مجلس انعقاد قرارداد تحویل شود.
(۳) لزومی ندارد تمام خصوصیات کیفی و کمی در قرارداد ذکر شود.
(۴) همه موارد.

فصل هفتم

« جایگاه دولت در اقتصاد اسلامی »

تست‌های تألیفی فصل هفتم

کله ۱- توازن اجتماعی از چه راهکاری حاصل می‌شود؟

- (۱) برقراری اصل مساوات بین افراد جامعه
(۲) مبارزه با مالکیت خصوصی
(۳) تعدیل ثروت
(۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۲- کدام گزینه جزو مالکیت دولت اسلامی نمی‌باشد؟

- (۱) دریاها و رودخانه‌های طبیعی
(۲) اراضی که در جهاد به دست مسلمانان افتاده است.
(۳) میراث بدون وارث
(۴) همه موارد

کله ۳- کدام یک از موارد زیر جزو مالیات‌های متغیر دولت اسلامی است؟

- (۱) خراج
(۲) جزیه
(۳) خمس
(۴) هیچ‌کدام

کله ۴- حد نصاب خمس مروارید و مرجان چقدر است؟

- (۱) ۲۰ دینار طلا
(۲) ۲۰ دینار نقره
(۳) ۱ دینار طلا
(۴) ۲۰ دینار نقره

کله ۵- کدام گزینه در مورد خمس گنج نادرست است؟

- (۱) خمس گنج معادل یک پنجم درآمد حاصله است.
(۲) خمس گنج معادل یک پنجم سود حاصله است.
(۳) خمس گنج زمانی واجب می‌گردد که ارزش کالای به دست آمده بیش از ۲۰ دینار باشد.
(۴) همه موارد

کله ۶- کدام گزینه در مورد مالیات‌های دولت اسلامی نادرست است؟

- (۱) جزیه به کافرانی که در سرزمین‌های اسلامی زندگی می‌کنند، تعلق می‌گیرد.
(۲) مالیات‌های دولت اسلامی به صورت مالیات‌های ثابت می‌باشد.
(۳) مالیات‌های غیرمستقیم بر مالیات‌های مستقیم ارجحیت دارند.
(۴) همه موارد

کله ۷- معنای «تنجیز» در ارتباط با وقف چیست؟

- (۱) یعنی وقف باید ابدی باشد نه موقت.
(۲) یعنی بر خود وقف کردن.
(۳) یعنی وقف باید قطعی و محکم باشد.
(۴) یعنی مسلط کردن حاکم بر موقوفه

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل هفتم

۱- گزینه «۳» برقراری اصل مساوات از نظر اسلام با توجه به تفاوت‌های ذاتی و اکتسابی افراد، پذیرفتنی نیست. اقتصاد اسلامی هرگز دنبال تضعیف بخش خصوصی نیست بلکه در جهت تقویت آن می‌باشد و رشد و توسعه آن در چارچوب مصالح امت اسلامی تشویق می‌شود.

۲- گزینه «۲» تنها اراضی که بدون جنگ از کفار به دست می‌آید جزو مالکیت حاکم اسلام است؛ غنایم و اراضی که در جهاد حاصل می‌شوند باید بین رزمندگان تقسیم گردد.

۳- گزینه «۴» زکات، خمس، خراج و جزیه از مالیات‌های ثابت به شمار می‌آیند و درصد آنها را شریعت تعیین می‌کند.

۴- گزینه «۳» حد نصاب جواهراتی که از طریق غواصی و از زیر آب به دست می‌آیند، ۱ دینار طلا می‌باشد.

۵- گزینه «۴» اگر درآمد انسان از فروش گنج بعد از کسر هزینه بیش از ۲۰ دینار طلا باشد باید یک پنجم آن را به عنوان خمس بپردازد. در گزینه (۱) و (۲) به حد نصاب آن اشاره نشده است.

۶- گزینه «۴» اولاً جزیه افرادی را شامل می‌شود که به دین الهی اعتقاد دارند ولی مسلمان نیستند، مانند اهل کتاب؛ دوماً مالیات‌های اسلامی هم به صورت ثابت و هم به صورت متغیر می‌باشند؛ و ثالثاً مالیات‌های مستقیم در فقه الاقتصاد بر مالیات‌های غیرمستقیم ارجحیت دارند، زیرا مالیات‌های غیرمستقیم به سرعت به افراد دیگر منتقل می‌شوند و چون افراد را نمی‌شناسیم احتمال دارد قشر ضعیف جامعه که از کالای خاص استفاده می‌کنند دچار مشکل شوند که این از عدالت به دور است.

۷- گزینه «۳» تنجیز یعنی وقف معلق و مشروط نباشد، یعنی قطعی و محکم باشد.

آزمون فصل هفتم

کله ۱- نقش دولت در نظام اقتصاد اسلامی چگونه است؟

- (۱) دولت حداقلی است که نقش نگهبان و یا نظارتی دارد.
- (۲) نقش دولت حداکثری است چون بخش وسیعی از منابع در اسلام در مالکیت دولت و امام است.
- (۳) نقش دولت پررنگ است زیرا انگیزه بخش خصوصی نفع شخصی است و اگر دولت کوچک شود عدالت اجتماعی برقرار نمی‌شود.
- (۴) اولویت با توسعه نیروهای بازار است و دولت با توجه به شرایط روز جامعه دخالت می‌کند.

کله ۲- خمس ارباب مکاسب شبیه به کدام یک از انواع مالیات‌هاست؟

- (۱) مالیات تصاعدی
- (۲) مالیات تناسبی
- (۳) مالیات بر ارزش افزوده
- (۴) هیچ کدام

کله ۳- کدام یک از موارد زیر جزو تعاریف وقف نیست؟

- (۱) حبس عین است بر ملک خدای متعال
- (۲) در لغت به معنی ایستادن، ماندن و آرام گرفتن
- (۳) حبس مایملک و جلوگیری از انتقال آن به دیگری چه از راه فروش و چه از راه بخشش
- (۴) صرف آن در راه ضربه زدن به کفار

کله ۴- در وقف خاص چه کسی مالک منافع می‌باشد؟

- (۱) حاکم شرع
- (۲) موقوف علیهم
- (۳) مردم در راه مانده
- (۴) رسول اکرم (ص)

کله ۵- کدام یک از وقف‌های زیر جزو وقف‌های خاص است؟

- (۱) وقف بر فقرا
- (۲) وقف بر اولاد و ذریه شخص
- (۳) وقف بر روضه‌خوانی و اطعام
- (۴) وقف بر طلاب علوم دینی و مساجد

کله ۶- شرط تنجیز برای وقف به چه معنی است؟

- (۱) وقف معلق و مشروط نباشد.
- (۲) وقف باید ابدی باشد.
- (۳) برداشتن تسلط خود از آن.
- (۴) بر خود وقف نکردن.

کله ۷- عبارت است از اعطای منفعت و نه ذات آن، به خلاف ..... که واهب عین موهوبه را می‌بخشد.

- (۱) وقف - وقف
- (۲) وقف - هبه
- (۳) هبه - وقف
- (۴) هبه - هبه

کله ۸- آباد کردن زمین حق به وجود ..... و مالکیت به وجود ..... .

- (۱) می‌آورد - نمی‌آورد
- (۲) نمی‌آورد - نمی‌آورد
- (۳) می‌آورد - می‌آورد
- (۴) نمی‌آورد - می‌آورد

کله ۹- اگر مالک زمین فتح شده مسلمان شود حکم زمین چگونه است؟

- (۱) صلح می‌شود و طبق قرارداد صلح عمل می‌شود.
- (۲) مالیات گرفته نمی‌شود.
- (۳) تحت تملک آنها مانده و تقسیم معنی ندارد.
- (۴) زمین‌ها به مالکیت عمومی تعلق می‌گیرد.

کله ۱۰- وقف‌های زیر به ترتیب جزو کدام دسته از وقف‌ها می‌باشند؟

- (۱) وقف بر فقرا، روضه‌خوانی - وقف عام، خاص
- (۲) وقف بر طلاب دینی و مساجد - وقف عام، عام
- (۳) وقف بر اولاد شخص و مساجد - وقف عام، خاص
- (۴) وقف بر اطعام، مساجد - وقف خاص، خاص

فصل هشتم

« عدالت اقتصادی و اجتماعی در مکتب اسلام »

تست‌های تألیفی فصل هشتم

کجه ۱- کدام عبارت زیر درست است؟

- (۱) در مکتب سوسیالیسم تفاوت بین افراد نادیده گرفته شده است.
- (۲) در مکتب اسلام وجود تفاوت‌های طبیعی بین انسان‌ها نادیده گرفته شده است.
- (۳) در مکتب سرمایه‌داری تفاوت بین افراد نادیده گرفته شده است.
- (۴) هیچ‌کدام

کجه ۲- ابزارهای توازن اجتماعی کدام است؟

- (۱) انفاق (۲) قانون ارث (۳) صدقات (۴) همه موارد

کجه ۳- کدام گروه از افراد زیر تحت پوشش تأمین اجتماعی می‌باشند؟

- (۱) افراد معلول، بیکاران، بدهکاران
- (۲) در راه ماندگان، بیماران، ضعیفان
- (۳) از کار افتادگان، یتیمان، بردگان
- (۴) همه موارد

کجه ۴- کدام گزینه از منابع تأمین اجتماعی است؟

- (۱) زکات فطره (۲) هدی (۳) انفال (۴) همه موارد

کجه ۵- تعدیل اقتصادی چه اثری در جامعه دارد؟

- (۱) موجب کاهش پس‌انداز می‌شود.
- (۲) از رقابت و شوق تولیدکنندگان می‌کاهد.
- (۳) افزایش قیمت کالاها را در پی دارد.
- (۴) هیچ‌کدام

کجه ۶- کدام گزینه در مورد کفایت دولت نادرست است؟

- (۱) تنها تأمین نیازهای حیاتی افراد بر عهده دولت می‌باشد.
- (۲) کفایت عمومی و همگانی، واجب کفایی نیست.
- (۳) حد کفایت در زمان‌ها و شرایط مختلف، خصوصیات و مرز یکسانی دارد.
- (۴) همه موارد

کجه ۷- چرا فقرا در ثروت و دارایی‌های اغنیا شریک هستند؟

- (۱) چون مالکیت همه چیز از آن خداست و همه افراد به عنوان خلیفه روی زمین از آن بهره می‌برند.
- (۲) ثروت‌های زمین متعلق به همه افراد جامعه می‌باشد.
- (۳) چون فقرا به عمد فقیر نشدند.
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

کجه ۸- کدام یک از موارد زیر مفهوم تعدیل ثروت در اسلام را بیان می‌کند؟

- (۱) تعدیل ثروت، محدود کردن درآمدهاست.
- (۲) سطح مشخصی از رفاه که در صدر اسلام بیان شده است باید تحقق یابد.
- (۳) ثروت همه افراد جامعه یکسان گردد.
- (۴) هیچ‌کدام

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل هشتم

۱- گزینه «۱» تنها در مکتب سوسیالیسم تفاوت بین افراد نادیده گرفته می‌شود و بنابراین حکم به لغو مالکیت خصوصی عوامل و ابزار تولید به منظور ریشه‌کن کردن استثمار می‌دهند.

۲- گزینه «۴» همه موارد مذکور باعث توزیع مجدد درآمدها در جامعه شده و توازن اجتماعی حاصل می‌گردد.

۳- گزینه «۴» در اصل عموم افراد جامعه می‌توانند تحت پوشش تأمین اجتماعی قرار گیرند.

۴- گزینه «۴» به طور کلی همه درآمدهای عمومی حکومت اسلامی از مالیات‌ها گرفته تا انفاقات و کفارات که به نوعی از افراد جامعه درآمدی جمع می‌شود، می‌تواند ابزاری برای تأمین اجتماعی باشد.

۵- گزینه «۴» تجربه جوامع توسعه نیافته نشان می‌دهد که افزایش درآمد و عدم تعدیل ثروت نرخ پس‌اندازها را در آنجا بالا نبرده است بلکه اضافه درآمد صرف کالاهای لوکس شده است، همچنین اقتصاد اسلامی چون با اخلاق و مکتب اسلامی گره خورده منافع همه افراد جامعه را دنبال می‌کند، بنابراین نمی‌توان گفت انگیزه رقابت و شوق تولیدکننده را گرفته یا قیمت کالاها و خدمات را افزایش می‌دهد.

۶- گزینه «۴» اولاً تنها تأمین نیازهای حیاتی افراد بر عهده دولت نیست بلکه تأمین حد کفایت از زندگی بر دوش دولت است؛ زیرا مسئولیت دولت، اعاله و اداره زندگی افراد در حد کفایت است؛ ثانیاً کفایت عمومی بر همه مسلمانان واجب کفایی است و همه وظیفه دارند در شرایط خاص به نیازمندان کمک کنند، ثالثاً حد کفایت عمومی مفهومی انعطاف‌پذیر است و در شرایط و زمان‌های مختلف، ابعاد و انطباق‌های متفاوتی پیدا می‌کند.

۷- گزینه «۴» اولاً مالکیت هیچ ثروت و دارایی به طور واقعی در اختیار انسان‌ها نیست و بنابراین کسی نمی‌تواند ادعا کند که ثروت‌های زمین یا بخشی از آن به طور حقیقی مال اوست چون خالق واقعی آنها خداست و تنها او صاحب حقیقی زمین است، ثانیاً خداوند ثروت‌های زمین را برای همه انسان‌ها آفریده است و اگر گروهی بیشتر از این ثروت‌ها بهره‌مند می‌شوند در واقع سهم دیگر را نیز صاحب شده‌اند و باید بخشی از آن را به گروه دیگر پرداخت نمایند.

۸- گزینه «۴» اولاً، تعدیل صرفاً به معنای محدودیت درآمد نیست چون این امر باعث محدود شدن پیشرفت و رشد و توسعه جامعه می‌شود. ثانیاً، ثروت افراد به تناسب تفاوت‌ها و استحقاق‌ها باید باشد نه اینکه همه به طور مساوی ثروتمند باشند. ثالثاً، سطح مشخصی از رفاه در صدر اسلام بیان نشده است و به تناسب نیاز زمان، تعریف از رفاه فرق می‌کند.

آزمون فصل هشتم

کله ۱- کدام یگ از موارد زیر مفهوم عدالت از دیدگاه اسلام نمی باشد؟

- (۱) رعایت استحقاقها
 (۲) تفاوت‌های اقتصادی از نظر اسلام پذیرفته شده نیست.
 (۳) تفاوت‌های طبیعی نباید عاملی برای تفاوت‌های اقتصادی افراد باشد.
 (۴) همه موارد

کله ۲- کدام یگ از موارد زیر جزو ابزارهای توازن اقتصادی در جامعه اسلامی نیست؟

- (۱) انفال‌های مستحب (۲) ممنوعیت درآمدهای نامشروع (۳) مالکیت خصوصی (۴) قانون ارث

کله ۳- کدام مورد، دیدگاه اسلام را در مورد تعدیل ثروت بیان می کند؟

- (۱) تعدیل ثروت موجب کاهش پس انداز می شود.
 (۲) موجب تضعیف فضای رقابتی در جامعه می گردد.
 (۳) موجب افزایش قیمت کالاهای تولیدی می گردد.
 (۴) رعایت عدالت اقتصادی مقدم بر توسعه اقتصادی است.

کله ۴- مسئول تأمین اجتماعی در جامعه کیست؟

- (۱) کفالت عمومی (۲) درآمدهای عمومی دولت (۳) افراد شاغل (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۵- کدام مورد از منابع تأمین اجتماعی نمی باشد؟

- (۱) کفارات مالی (۲) دارایی بستگان (۳) غنایم جنگی (۴) درآمدهای نامشروع

کله ۶- در کدام مورد مال حلال مخلوط به حرام از نظر فقهای شیعه مشمول خمس است؟

- (۱) مالک و مقدار نامعین باشد.
 (۲) مالک و مقدار معین باشد.
 (۳) مالک معین و مقدار نامعین باشد.
 (۴) مقدار معین و مالک نامعین باشد.

کله ۷- در روایات از فقرا و ثروتمندان به ترتیب تحت چه عناوینی یاد می شود؟

- (۱) بندگان خدا، منفعت پرست (۲) بندگان خدا، بندگان خدا (۳) عیال الله، وکلای خدا (۴) وکلای خدا، مترفین

کله ۸- کدام یگ از موارد زیر در جهت تخصیص مجدد منابع می باشد؟

- (۱) هزینه‌های عمومی (۲) انفال (۳) انفاق (۴) بودجه دولت

کله ۹- کدام یگ از موارد زیر از مشخصات خمس و زکات برای پیشنهاد به نظامات مالیاتی نیست؟

- (۱) یکنواخت بودن نرخ نهایی (۲) ثابت بودن قانون آن
 (۳) گسترده بودن پایه خمس (۴) استثنا کردن هزینه تولید در عمده موارد خمس و زکات

کله ۱۰- کدام مورد از مبانی اعتقادی و ارزشی اسلام برای توزیع مجدد ثروت و تأمین اجتماعی در جامعه است؟

- (۱) نعمت‌های دنیا متعلق به همه انسان‌ها می باشد.
 (۲) مالکیت هر آنچه در زمین و آسمان است برای خداست.
 (۳) فقرا در اموال اغنیا شریک‌اند.
 (۴) همه موارد

فصل نهم

« پول و بانکداری (بدون ربا) و نظام مالی اقتصاد اسلامی »

تست‌های تألیفی فصل نهم

کله ۱- اوراق اجاره به شرط تملک از کدام نوع اوراق می‌باشد؟

- (۱) ابزار مالی غیرانتفاعی با نرخ بازدهی معین
 (۲) ابزار مالی انتفاعی با نرخ بازدهی معین
 (۳) ابزار مالی غیرانتفاعی با نرخ بازدهی نامعین
 (۴) ابزار مالی انتفاعی با نرخ بازدهی نامعین

کله ۲- کدام گزینه در مورد عقد مضاربه نادرست است؟

- (۱) در عقد مضاربه صاحب سرمایه و عامل هر دو در سود و زیان شریک هستند.
 (۲) در مضاربه برخلاف قرض ارتباط مالک با مالش در تمام مراحل بازرگانی، محفوظ است.
 (۳) در قرارداد مضاربه احتمال خسارت و ضرر وجود دارد و صاحب سرمایه این ریسک را پذیرفته است و بنابراین مقدار سود نامشخص است.
 (۴) هیچ‌کدام

کله ۳- شروط ربای معاوضی کدام است؟

- (۱) جنس مکیل و موزون باشد.
 (۲) کالاهای مورد معامله قیمت یکسان داشته باشند.
 (۳) کالاها هم‌جنس باشند.
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کله ۴- ربای معاوضی در کدام یک از معاملات زیر جاری می‌باشد؟

- (۱) بیع (۲) صلح (۳) اجاره (۴) همه موارد

پاسخنامه تست‌های تألیفی فصل نهم

۱- گزینه «۲» در این قرارداد بانک اجاره بها را برحسب قیمت خرید کالا و سود موردنظر خود، تعیین می‌کند. بنابراین، این ابزار مالی با قصد انتفاع انجام می‌گیرد و نرخ بازدهی آن معین است.

۲- گزینه «۱» در عقد مضاربه هر دوی صاحب سرمایه و عامل به نسبت درصدی که توافق کرده‌اند، در سود شریک‌اند ولی عامل، در ضرر و زیان شریک نیست.

۳- گزینه «۴» شرط در ربای معاوضی وجود دارد: ۱- جنس مورد معاوضه مکیل و موزون باشد مثل شیر یا گندم، ۲- کالاهای مورد معامله هم‌جنس باشند نه اینکه قیمت یکسان داشته باشند.

۴- گزینه «۴» مشهور فقها اعتقاد دارند که ربای معاوضی تنها به بیع اختصاص ندارد، بلکه در هر معاوضه‌ای مانند صلح، اجاره و غیره نیز جاری است.

آزمون فصل نهم

کله ۱- قرض الحسنه جزو کدام ابزار زیر می‌باشد؟

- (۱) انتفاعی با سود انتظاری (۲) انتفاعی با سود معین (۳) غیرانتفاعی با سود انتظاری (۴) غیرانتفاعی

کله ۲- مزارعه جزو کدام ابزار زیر می‌باشد؟

- (۱) انتفاعی با سود انتظاری (۲) انتفاعی با سود معین (۳) غیرانتفاعی با سود انتظاری (۴) غیرانتفاعی

کله ۳- تفاوت اصلی اوراق استصناع و مشارکت در چیست؟

- (۱) نحوه توزیع (۲) موارد مصرف (۳) نحوه سود انتظاری (۴) طرفین قرارداد

کله ۴- کدام گزینه مربوط به ویژگی‌های اوراق اجاره به شرط تملیک نیست؟

- (۱) هزینه‌های عملیاتی (۲) تعیین اجاره بها (۳) مدت اجاره (۴) نرخ بازدهی

کله ۵- خرید دین جزو کدام یک از عقود بانکی است؟

- (۱) عقود مشارکتی (۲) عقود با بازدهی ثابت (۳) عقود با بازدهی متغیر (۴) قرض الحسنه

کله ۶- کدام یک از ابزارهای بانک مرکزی در بانکداری سنتی، در بانکداری اسلامی بدون جایگزین می‌ماند؟

- (۱) عملیات بازار باز (۲) کنترل کیفی اعتبارات (۳) تغییر نرخ تنزیل مجدد (۴) تغییر نرخ ذخیره قانونی

کله ۷- تسهیلات اعطایی بانک‌ها از چه لحاظ تقسیم‌بندی نمی‌شوند؟

- (۱) از لحاظ مدت (۲) از لحاظ مبلغ (۳) از لحاظ میزان شناخت متقاضی (۴) از لحاظ محل مصرف

کله ۸- زکات پول در چه مواردی موضوعیت پیدا می‌کند؟

- (۱) پول زکات ندارد. (۲) فقط به پول‌های اعتباری زکات تعلق می‌گیرد. (۳) فقط به پول‌های حقیقی زکات تعلق می‌گیرد. (۴) هیچ کدام

کله ۹- تفاوت قرض و مضاربه در چیست؟

- (۱) در قرض ارتباط مالک سرمایه با پولش در تمام مراحل محفوظ است. (۲) در مضاربه ارتباط مالک سرمایه با مالش در تمام مراحل محفوظ است. (۳) در مضاربه مالک بر نحوه استفاده از مال نظارت ندارد. (۴) در قرض، قرض‌دهنده بر نحوه استفاده از مال نظارت دارد.

کله ۱۰- رابطه حقوقی در سپرده‌های جاری، پس‌انداز و ثابت به ترتیب کدام است؟

- (۱) قرض - وکالت - قرض (۲) وکالت - قرض - قرض (۳) قرض - وکالت - وکالت (۴) وکالت - قرض - وکالت

فصل دهم

« موضوعات منتخب پیرامون اقتصاد اسلامی »

آزمون فصل دهم

کجه ۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با بیع استصناع و بیع سلم صحیح است؟

- (۱) در هر دو بیع، کالای توصیف شده در ذمه فروشنده آن قرار می‌گیرد و فروشنده باید در موعد مقرر آن را تسلیم خریدار نماید.
- (۲) در هر دو باید خریدار نسبت به کالای خریداری شده علم داشته باشد و معامله، مجهول و مصداقی از بیع غرری نباشد.
- (۳) در هر دو باید کار ساخت کالا پس از قبول سفارش شروع شود.
- (۴) همه موارد

کجه ۲- قرارداد استصناع:

- (۱) عقد بیع و جایز است.
- (۲) عقد بیع و لازم است.
- (۳) عقد سلف و لازم است.
- (۴) عقد سلف و جایز است.

کجه ۳- کدام عبارت در مورد عقد استصناع نادرست است؟

- (۱) صانع مکلف به تهیه مواد اولیه نیست.
- (۲) عقد بر عین کالا صورت می‌گیرد و بها نیز برای کالا دریافت می‌شود.
- (۳) از عقود لازم است.
- (۴) لازم نیست تحویل بهای کالا، یعنی قبض ثمن، قبل از تفرق و در هنگام عقد صورت بگیرد.

کجه ۴- کدام عبارت در مورد فقه کارت‌های اعتباری صحیح نیست؟

- (۱) ترکیبی از بیع و حواله است.
- (۲) از نظر فقه شیعه، حواله بر بری الذمه اشکالی ندارد.
- (۳) اگر دارنده کارت تا زمان مقرر بدهی خود را با صادرکننده کارت تسویه نکند، از مصادیق ربای جاهلی است.
- (۴) استفاده از مانده موجودی حساب‌های مشتری جایز نیست.

کجه ۵- کدام گزینه از راه‌حل‌های فقهی استفاده از کارت‌های اعتباری در بانکداری بدون ربا نیست؟

- (۱) طراحی براساس قراردادهای بیع و حواله و جریمه تأخیر تأدیه
- (۲) طراحی براساس خریدوفروش و کالته
- (۳) طراحی براساس بیع نسبه و خرید دین (تنزیل)
- (۴) همه موارد

کجه ۶- کدام عبارت در مورد «صکوک» نادرست است؟

- (۱) صکوک معرب واژه چک در زبان فارسی است.
- (۲) دارنده آن مالک یک یا مجموعه‌ای از دارایی‌ها و منافع حاصل از دارایی‌ها می‌باشد.
- (۳) صکوک منطبق بر قانون بانکداری ربایی است.
- (۴) صکوک اجاره از صکوک سرمایه‌گذاری است.

کجه ۷- در کدام یک از انواع اوراق صکوک زیر، مستأجر با پرداخت آخرین اجاره‌بها، مالک عین مستأجره می‌شود؟

- (۱) اوراق مشقه
- (۲) اوراق مباحه
- (۳) اوراق اجاره به شرط تملیک
- (۴) اوراق استصناع

کجه ۸- تعریف زیر مربوط به کدام گزینه است؟

«قراردادی است که به موجب آن یکی از طرفین قرارداد در مقابل مبلغی معین، ساخت و تحویل چیز مشخصی را در زمان معین نسبت به طرف دیگر برعهده می‌گیرد.»

- (۱) گواهی استصناع
- (۲) گواهی سلف
- (۳) گواهی مباحه
- (۴) گواهی مغارسه

کجه ۹- کدام گزینه از عناصر انتشار اوراق صکوک نمی‌باشد؟

- (۱) امین
- (۲) واسط
- (۳) بانی
- (۴) بانک

کله ۱۰- اگر کسی زمین خود را برای درخت کاری به کسی دیگر بدهد و قرار بگذارد که درخت های کاشته شده، میان آنان تقسیم شود، این عمل چه نام دارد؟

- (۱) مغارسه (۲) غرر (۳) مساقات (۴) مزارعه

کله ۱۱- در مورد بورس بازی کدام عبارت درست است؟

- (۱) اگر بورس بازی مبتنی بر بخت و شانس باشد، در چارچوب معامله قماری قرار نمی گیرد.
 (۲) حتی اگر در معاملات بورس بازی تبانی صورت بگیرد، بدون اشکال است.
 (۳) بورس بازی طبق قاعده «اکل مال به باطل» مردود است.
 (۴) بورس بازی جزو معاملات غرری می باشد.

کله ۱۲- برای این که بورس بازی بدون اشکال شرعی شود، باید چه شرایطی داشته باشد؟

- (۱) شانس نباشد.
 (۲) شفاف باشد.
 (۳) کسی از روی آگاهی متضرر نشود.
 (۴) متضرر شدن یکی از طرفین از جهالت وی باشد.

کله ۱۳- کدام عامل باعث حرام شدن بورس بازی می شود؟

- (۱) معاملات صوری (۲) احتکار (۳) تبانی (۴) همه موارد

کله ۱۴- کدام عبارت در مورد فقه قماربازی صحیح نیست؟

- (۱) حسن نیت در آن مطرح نیست.
 (۲) در قمار ممکن است طرفین سود کنند.
 (۳) هیچ تعهدی از آن ناشی نمی شود.
 (۴) براساس اتفاقات غیرمطمئن استوار است.

کله ۱۵- از نظر سید موسی صدر، ارزش کالا به کدام عوامل بستگی دارد؟

- (۱) احتیاج اقتصادی - فراوانی در طبیعت
 (۲) قیمت - کیفیت
 (۳) میزان تقاضا - میزان تولید
 (۴) ارزش اعتباری - ارزش ذاتی

کله ۱۶- قرارداد سلف قراردادی است که در آن:

- (۱) کالا و مبلغ آن در سررسید معین تحویل داده می شود.
 (۲) تمامی مبلغ بایستی قبلاً پرداخت گردد و کالا در سررسید تحویل شود.
 (۳) کالا بایستی قبلاً پرداخت گردد و مبلغ آن در سررسید تحویل شود.
 (۴) کالا و مبلغ آن در زمان معامله تحویل داده می شود.

کله ۱۷- کدام یک از گزینه ها صحیح می باشد؟

- (۱) در قرارداد آتی صرافی (واسطه) ویژگی های استاندارد قرارداد را مشخص می کند.
 (۲) در قرارداد آتی تاریخ دقیق تحویل کالا مشخص نمی شود.
 (۳) قرارداد آتی توافقی است بین دو خریدار و فروشنده یک دارایی مشخص و استاندارد در یک زمان مشخص در آینده با یک قیمت مشخص.
 (۴) همه موارد

کله ۱۸- در مورد قرارداد تحویل آتی قابل معامله، کدام غلط است؟

- (۱) فرم استاندارد شده قرارداد تحویل آتی اختصاصی است که به سهولت در بازار بورس قابل معامله می باشد.
 (۲) وجود مؤسسه ای به نام اتاق تهاتر، ریسک عدم انجام تعهد را از بین می برد.
 (۳) این قراردادها از نقدینگی پایینی برخوردارند.
 (۴) طول عمر این قرارداد یک روزه است.

کله ۱۹- کدام قرارداد به صورت رسمی یا بورسی انجام نمی گیرد؟

- (۱) قراردادهای سلف (۲) قراردادهای آتی (۳) قراردادهای معاوضه ای (۴) همه موارد

کله ۲۰- قراردادهای آتی را با کدام یک از قراردادهای اسلامی زیر می توان شبیه دانست و معامله کرد؟

- (۱) به عنوان عقد غیرمعین (تعهد به بیع)
 (۲) به عنوان عقد بیع ماجل
 (۳) به عنوان عقد صلح
 (۴) همه موارد

بخش اول: «تجارت بین‌الملل»

فصل اول: «مقدمه تجارت بین‌الملل»

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۱»

فصل دوم: «قانون مزیت نسبی»

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۱»

فصل سوم: «نظریه معمول تجارت بین‌الملل»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۱»

فصل چهارم: «تقاضا، عرضه، منحنی‌های پیشنهاد، رابطه‌های مبادله»

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»

فصل پنجم: «گذاشت عوامل تولید و نظریه هکشر - اوهلین»

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۲»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۳»

فصل ششم: «آزمون‌های تجربی و نظریات تکمیلی تجارت»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۴»

فصل هفتم: «رشد اقتصادی و تجارت بین‌الملل»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۳»

فصل هشتم: «سیاست‌های بازرگانی»

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۲»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۴»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۱»	۱۷- گزینه «۲»	۱۸- گزینه «۳»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۲»

فصل نهم: «هم‌پیوندی‌های اقتصادی»

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»

بخش دوم: «مالیه بین‌الملل»

فصل اول: «بازارهای ارز و نرخ ارز»

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»

فصل دوم: «تراز پرداخت‌ها»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۲»

فصل سوم: «مکانیسم تعدیل قیمت تحت نظام نرخ ارز ثابت و شناور»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»

فصل چهارم: «مکانیسم تعدیل درآمد و ترکیب تعديلات خودکار»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۲»

فصل پنجم: «تراز پرداخت‌ها از دیدگاه رهیافت پولی»

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۳»

فصل ششم: «سیاست‌های تعدیل»

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۲»

بخش سوم: «بخش عمومی»

فصل اول: «دولت»

۱- گزینه «۲»   ۲- گزینه «۲»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۱»   ۵- گزینه «۲»

فصل دوم: «اقتصاد رفاه»

۱- گزینه «۳»   ۲- گزینه «۲»   ۳- گزینه «۱»   ۴- گزینه «۴»   ۵- گزینه «۴»
 ۶- گزینه «۴»   ۷- گزینه «۱»   ۸- گزینه «۳»   ۹- گزینه «۳»   ۱۰- گزینه «۴»

فصل سوم: «نظریه کالاها و خدمات عمومی»

۱- گزینه «۱»   ۲- گزینه «۳»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۳»   ۵- گزینه «۱»

فصل چهارم: «مالیات»

۱- گزینه «۳»   ۲- گزینه «۲»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۳»   ۵- گزینه «۱»

فصل پنجم: «مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم»

۱- گزینه «۴»   ۲- گزینه «۱»   ۳- گزینه «۳»   ۴- گزینه «۱»   ۵- گزینه «۲»
 ۶- گزینه «۴»   ۷- گزینه «۱»   ۸- گزینه «۳»   ۹- گزینه «۲»   ۱۰- گزینه «۲»

فصل ششم: «سایر مالیات‌ها»

۱- گزینه «۳»   ۲- گزینه «۴»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۳»   ۵- گزینه «۴»

فصل هفتم: «تأمین اجتماعی و سیستم حمایتی از فقرا»

۱- گزینه «۳»   ۲- گزینه «۱»   ۳- گزینه «۲»   ۴- گزینه «۱»   ۵- گزینه «۴»

بخش چهارم: «پول و بانکداری»

فصل اول: «پول»

«۴» گزینه ۱-	«۳» گزینه ۲-	«۱» گزینه ۳-	«۳» گزینه ۴-	«۴» گزینه ۵-
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

فصل دوم: «عرضه پول»

«۳» گزینه ۱-	«۴» گزینه ۲-	«۱» گزینه ۳-	«۴» گزینه ۴-	«۵» گزینه ۵-
«۱» گزینه ۶-	«۱» گزینه ۷-	«۲» گزینه ۸-	«۲» گزینه ۹-	«۱» گزینه ۱۰-

فصل سوم: «تقاضای پول و نرخ بهره»

«۳» گزینه ۱-	«۲» گزینه ۲-	«۴» گزینه ۳-	«۳» گزینه ۴-	«۵» گزینه ۵-
«۳» گزینه ۶-	«۲» گزینه ۷-	«۱» گزینه ۸-	«۱» گزینه ۹-	«۴» گزینه ۱۰-
«۴» گزینه ۱۱-	«۴» گزینه ۱۲-	«۱» گزینه ۱۳-	«۴» گزینه ۱۴-	«۲» گزینه ۱۵-

فصل چهارم: «بانکداری»

«۴» گزینه ۱-	«۲» گزینه ۲-	«۱» گزینه ۳-	«۱» گزینه ۴-	«۵» گزینه ۵-
«۴» گزینه ۶-	«۷» گزینه ۴-	«۳» گزینه ۸-	«۱» گزینه ۹-	«۱۰» گزینه ۱۰-
«۱۱» گزینه ۱۱-	«۱۲» گزینه ۱-	«۲» گزینه ۱۳-	«۴» گزینه ۱۴-	«۴» گزینه ۱۵-

فصل پنجم: «بانک مرکزی و سیاست‌های پولی»

«۴» گزینه ۱-	«۴» گزینه ۲-	«۴» گزینه ۳-	«۴» گزینه ۴-	«۵» گزینه ۵-
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

فصل ششم: «پول و بانکداری الکترونیکی»

«۱» گزینه ۱-	«۴» گزینه ۲-	«۲» گزینه ۳-	«۳» گزینه ۴-	«۵» گزینه ۵-
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

فصل هفتم: «ارز»

«۲» گزینه ۱-	«۲» گزینه ۴-	«۲» گزینه ۳-	«۴» گزینه ۴-	«۵» گزینه ۵-
«۳» گزینه ۶-	«۱» گزینه ۷-	«۴» گزینه ۸-	«۳» گزینه ۹-	«۳» گزینه ۱۰-

بخش پنجم: «اقتصاد اسلامی»

فصل اول: «کلیات اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۱»   ۲- گزینه «۳»   ۳- گزینه «۲»   ۴- گزینه «۴»   ۵- گزینه «۳»

فصل دوم: «قواعد فقهی اسلام و جایگاه آن در اقتصاد»

۱- گزینه «۲»   ۲- گزینه «۱»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۴»   ۵- گزینه «۲»
 ۶- گزینه «۳»   ۷- گزینه «۴»   ۸- گزینه «۱»   ۹- گزینه «۴»   ۱۰- گزینه «۱»

فصل سوم: «مالکیت در اسلام و آثار اقتصادی آن»

۱- گزینه «۱»   ۲- گزینه «۳»   ۳- گزینه «۳»   ۴- گزینه «۳»   ۵- گزینه «۱»

فصل چهارم: «سیستم توزیع درآمد در اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۱»   ۲- گزینه «۴»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۱»   ۵- گزینه «۲»

فصل پنجم: «مصرف در اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۴»   ۲- گزینه «۲»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۴»   ۵- گزینه «۱»

فصل ششم: «مبادلات و بازرگانی اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۱»   ۲- گزینه «۳»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۲»   ۵- گزینه «۴»
 ۶- گزینه «۳»   ۷- گزینه «۳»   ۸- گزینه «۲»   ۹- گزینه «۱»   ۱۰- گزینه «۲»
 ۱۱- گزینه «۴»   ۱۲- گزینه «۲»   ۱۳- گزینه «۱»   ۱۴- گزینه «۴»   ۱۵- گزینه «۳»
 ۱۶- گزینه «۴»   ۱۷- گزینه «۲»   ۱۸- گزینه «۱»   ۱۹- گزینه «۴»   ۲۰- گزینه «۴»

فصل هفتم: «جایگاه بخش عمومی در اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۴»   ۲- گزینه «۳»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۲»   ۵- گزینه «۲»
 ۶- گزینه «۱»   ۷- گزینه «۲»   ۸- گزینه «۱»   ۹- گزینه «۳»   ۱۰- گزینه «۲»

فصل هشتم: «عدالت اقتصادی و اجتماعی در مکتب اسلام»

۱- گزینه «۱»   ۲- گزینه «۳»   ۳- گزینه «۴»   ۴- گزینه «۴»   ۵- گزینه «۴»
 ۶- گزینه «۱»   ۷- گزینه «۳»   ۸- گزینه «۳»   ۹- گزینه «۲»   ۱۰- گزینه «۴»

فصل نهم: «پول و بانکداری (بدون ربا) و نظام مالی اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۴»   ۲- گزینه «۱»   ۳- گزینه «۳»   ۴- گزینه «۳»   ۵- گزینه «۲»
 ۶- گزینه «۱»   ۷- گزینه «۳»   ۸- گزینه «۳»   ۹- گزینه «۲»   ۱۰- گزینه «۳»

فصل دهم: «موضوعات منتخب پیرامون اقتصاد اسلامی»

۱- گزینه «۴»   ۲- گزینه «۲»   ۳- گزینه «۱»   ۴- گزینه «۴»   ۵- گزینه «۴»
 ۶- گزینه «۳»   ۷- گزینه «۳»   ۸- گزینه «۱»   ۹- گزینه «۴»   ۱۰- گزینه «۱»
 ۱۱- گزینه «۱»   ۱۲- گزینه «۲»   ۱۳- گزینه «۴»   ۱۴- گزینه «۲»   ۱۵- گزینه «۱»
 ۱۶- گزینه «۲»   ۱۷- گزینه «۴»   ۱۸- گزینه «۳»   ۱۹- گزینه «۳»   ۲۰- گزینه «۴»